

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ

**Ληξιπρόθεσμων Υποχρεώσεων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων
Εσόδων από Επιστροφές Φόρων.**

Μάιος 2018

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	2
Συντομογραφίες	5
Σύνοψη	6
1. Εισαγωγή.....	10
2. Αντικείμενο του ελέγχου	13
2.1 Περιγραφή Φορέα.....	13
2.2 Οικονομικά στοιχεία.....	15
2.3 Δομή διακυβέρνησης.....	18
2.4 Ευθύνη της Διοίκησης.....	20
2.5 Ευθύνη του Ελεγκτή.....	21
3. Διαπιστώσεις – Ευρήματα	22
3.1 Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις	22
3.1.1 Χρονολογική ωρίμανση.....	22
3.1.1.1 Χρονολογική ωρίμανση υποχρεώσεων.....	22
3.1.1.2 Μη λεπτομερής απεικόνιση στις οικονομικές αναφορές της χρονολογικής ωρίμανσης των υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων, οι οποίες παραμένουν ανεξόφλητες για διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών.....	25
3.1.2 Κατηγορίες πιστωτών.....	26
3.1.2.1 Καθυστερήσεις στην εξόφληση των υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων Φ.Ε.Ν.Π. που δεν έχουν επιλεχθεί να αξιολογηθούν με τη χρήση μεθόδων Ανάλυσης Κινδύνου μέσω του Ο.Π.Σ. ELENXIS.....	26
3.1.3 Τόκοι - χρηματικές ποινές.....	27
3.1.3.1 Μη τήρηση της νομοθεσίας περί υποχρέωσης καταβολής τόκων επί αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων, μη αυτοματοποιημένη διαδικασία υπολογισμού και καταβολής των τόκων.....	27
3.1.4 Στάδιο (status) Πληρωμής.....	29
3.1.4.1 Έλλειψη αυτοματοποιημένης σύνδεσης Α.Φ.Μ. με IBAN τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων.....	29
3.1.5 Νομική Εγκυρότητα.....	29
3.1.5.1 Ασάφεια και μη ορθή εφαρμογή νομικού πλαισίου αναφορικά με τον ορισμό της έννοιας των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφή φόρων.....	29
3.1.6 Μη καταγεγραμμένες υποχρεώσεις.....	31
3.1.6.1 Μη εκκαθαρισμένες δηλώσεις Φ.Ε.Φ.Π. που υποβάλλονται στις Δ.Ο.Υ.....	31
3.1.7 Λοιπά.....	34
3.1.7.1 Μη ύπαρξη επικαιροποιημένου εγχειριδίου των υποσυστημάτων του Ο.Π.Σ. TAXIS που σχετίζονται με τις επιστροφές ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.....	34
3.1.7.2 Έλλειψη Διαλειτουργικότητας του Ο.Π.Σ. TAXIS με τα Πληροφοριακά Συστήματα εξωτερικών φορέων και ελεγκτικών μηχανισμών.....	34

3.2 Πρόγραμμα εκκαθάρισης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων	34
3.2.1. Πρόγραμμα Εκκαθάρισης Ληξιπρόθεσμων Υποχρεώσεων.....	34
3.2.2. Μη τήρηση της σειράς χρονολογικής προτεραιότητας (μέθοδος F.I.F.O.) κατά την εξόφληση των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων.	37
3.2.3. Ελλιπές κανονιστικό πλαίσιο όσον αφορά στις διαδικασίες λήψης και χρήσης της ειδικής χρηματοδότησης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ε.Μ.Σ.) για την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων της Α.Α.Δ.Ε.....	38
3.3 Αξιοπιστία δεδομένων και συστημάτων αναφοράς.....	39
3.3.1. Συστήματα καταγραφής υποχρεώσεων.	39
3.3.1.1. Έλλειψη εσωτερικών δικλίδων στις διαδικασίες που ακολουθεί η Φορολογική Διοίκηση, αναφορικά με τη σύνδεση Α.Φ.ΕΚ. με την αντίστοιχη φορολογική δήλωση στο Ο.Π.Σ. TAXIS.	39
3.3.1.2. Μη ορθή καταγραφή συγκεκριμένων κατηγοριών υπερισπράξεων ως υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε.....	41
3.3.1.3. Μη ορθή αποτύπωση του τρόπου εξόφλησης των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στο Ο.Π.Σ. TAXIS και στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε.....	42
3.3.1.4. Εξαίρεση των Γραμματίων Τρίτων που εκδόθηκαν εξαιτίας τακτοποίησης Α.Φ.ΕΚ. από τις υποχρεώσεις επιστροφής φόρων στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. και του Γ.Λ.Κ.	44
3.3.1.5. Έλλειψη αυτοματοποιημένων δικλίδων Ο.Π.Σ. TAXIS κατά την καταχώρηση και εκκαθάριση χειρόγραφων δηλώσεων Φ.Ε.Ν.Π. και Φ.Ε.Φ.Π..	45
3.3.2 Συμφωνία συστημάτων αναφοράς.	45
3.3.2.1. Μη απεικόνιση όλων των υποχρεώσεων της Α.Α.Δ.Ε. από επιστροφές φόρων στον Ισολογισμό του Κράτους.	45
3.3.2.2. Μη ορθή απεικόνιση των υποχρεώσεων & εξοφλήσεων επιστροφής φόρων στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε.	46
3.3.2.3. Εμφάνιση παραγεγραμμένων υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις επιστροφής φόρων στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. και του Γ.Λ.Κ..	47
3.3.2.4. Μη ακριβής απεικόνιση όλων των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Α.Α.Δ.Ε. από επιστροφές φόρων στις αναφορές του Γ.Λ.Κ..	49
3.3.2.5. Μη αιτιολογημένες διαφορές ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε..	49
3.4 Πηγές δημιουργίας νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων	50
3.4.1. Αδυναμίες στο Πληροφοριακό Σύστημα.	50
3.4.1.1. Μη αυτοματοποιημένη διαδικασία έκδοσης Α.Φ.ΕΚ. σε περιπτώσεις που η καταχώρηση και η εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης πραγματοποιείται σε επίπεδο Δ.Ο.Υ.	51
3.4.1.2. Υποχρεώσεις επιστροφής φόρων που καθίστανται ληξιπρόθεσμες λόγω μη έγκαιρης και αυτοματοποιημένης αντιστοίχισης/τακτοποίησης με φορολογικές οφειλές.....	52
3.4.1.3. Αδυναμία ηλεκτρονικής παρακολούθησης της διαδικασίας υποβολής των αιτήσεων επιστροφής φόρων. ...	54
3.4.1.4. Μη αυτοματοποιημένη διαδικασία υπολογισμού του ποσοστού της επιστροφής ανά δικαιούχο στην περίπτωση κοινών φορολογικών δηλώσεων (έγγαμοι φορολογούμενοι).	55

3.4.1.5. Απουσία προσαρμογής του πληροφοριακού συστήματος TAXIS για την έκδοση μίας απόφασης επιστροφής και ενός Α.Φ.ΕΚ. για το 100% του ποσού κάθε επιστροφής Φ.Π.Α. χωρίς έλεγχο.	56
3.4.1.6. Έλλειψη αυτοματοποιημένης διαδικασίας διασταύρωσης μεταφερόμενων υπολοίπων από αιτήσεις Φ.Π.Α..	56
3.4.1.7 Έλλειψη δυνατότητας παρακολούθησης δεδομένων και εξαγωγής πληροφόρησης από το πληροφοριακό σύστημα σε επίπεδο Δ.Ο.Υ.	56
3.4.1.8. Αδυναμίες στη διαδικασία συμψηφισμού υποχρεώσεων της Κεντρικής Διοίκησης και της Γενικής Κυβέρνησης με χρέη (απαιτήσεις) της Α.Α.Δ.Ε.	57
3.4.1.9. Μη διασύνδεση του Ο.Π.Σ. ELENXIS και του Ο.Π.Σ. TAXIS και αδυναμία εξαγωγής πληροφόρησης για επιστροφές φόρων που βρίσκονται σε διαδικασία ελέγχου.	58
3.4.1.10. Απουσία Ο.Π.Σ. υποστήριξης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.	59
3.4.2. Καθυστερήσεις Εσωτερικών Διαδικασιών.	60
3.4.2.1. Στοχοθεσία Αποπληρωμής Ληξιπρόθεσμων Υποχρεώσεων.	60
3.4.2.2. Έλλειψη διαδικασιών παρακολούθησης της χρονολογικής ωρίμανσης και της εξόφλησης των υποχρεώσεων επιστροφών σε επίπεδο Δ.Ο.Υ.	61
3.4.2.3. Καθυστερήση στην ανάθεση & έναρξη ελέγχου των υποθέσεων ελέγχου επιστροφής φόρων.	63
3.4.2.4. Σύνταξη χειρόγραφου υπηρεσιακού σημειώματος για άμεσες επιστροφές φόρων.	64
3.4.2.5 Χρόνος περαίωσης των ελέγχων επιστροφών Φόρων.	65
3.4.2.6. Τήρηση Χειρόγραφου Βιβλίου αιτήσεων - αποφάσεων επιστροφής Φ.Π.Α..	67
3.4.2.7. Αδυναμίες στη διαδικασία εφαρμογής των Κριτηρίων Στόχευσης Ελέγχων (Risk Analysis).	67
3.4.2.8. Αδυναμίες της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου.	68
3.4.3. Έλλειψη Προσωπικού.	68
3.4.3.1. Ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό στον τομέα της Πληροφορικής και του Φορολογικού Ελέγχου.	68
3.4.3.2. Σημαντικός αριθμός υποθέσεων ελέγχου επιστροφών φόρων ανά ελεγκτή.	70
4. Συμπεράσματα	71
5. Συστάσεις	73
5.1. Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις.	74
5.2. Πρόγραμμα εκκαθάρισης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.	76
5.3. Αξιοπιστία δεδομένων και συστημάτων αναφοράς.	77
5.4. Πηγές δημιουργίας νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών.	79
6. Παραρτήματα	83
6.1. Παράρτημα: Πίνακας Κοινοποίησης Ευρημάτων.	83
6.2. Παράρτημα : Πίνακας Συστάσεων Έκθεσης Ελέγχου	96
6.3. Παράρτημα: Νομοθετικό - Κανονιστικό Πλαίσιο.	109
6.4. Παράρτημα: Α.Α.Δ.Ε. - Πίνακας Ληξιπρόθεσμων Υποχρεώσεων	113

Συντομογραφίες

Α.Α.Δ.Ε	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
Α.Δ.Α.	Αριθμός Διαδικτυακής Ανάρτησης
Α.Ε.	Ανώνυμη Εταιρία
α.ν	Αναγκαστικός νόμος
Α.Υ.Ο	Απόφαση Υπουργού Οικονομικών
Α.Φ.Ε.	Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας
Α.Φ.ΕΚ.	Ατομικό Φύλλο Έκπτωσης
Α.Β.Κ.Τ.	Αριθμός Βιβλίου Καταχώρησης Τίτλου
Γ.Γ.Δ.Ε	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων
Γ.Δ.Ο.Υ.	Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
Γ.Δ.Φ.Δ	Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης
Γ.Χ.Κ.	Γενικό Χημείο του Κράτους
Δ.Ε.Δ	Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών
Δ.ΗΛΕ.Δ.	Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
Δ.Ο.Υ.	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
Ε.Δ.Ε	Ενιαίο Διοικητικό Έγγραφο
Ε.Μ.Σ.	Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Στήριξης
Ε.Σ.	Ελεγκτικό Συνέδριο
Ε.Φ.Κ.Α.	Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης
ΕΝ.Φ.Ι.Α.	Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων
Κ.Α.Ε.	Κωδικός Αριθμός Εξόδου
Κ.Ε.Δ.Ε.	Κώδικας Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων
Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ	Κέντρο Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων
Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π	Κέντρο Ελέγχου Φορολογούμενων Μεγάλου Πλούτου
ν.	Νόμος
Ο.Δ.ΔΗ.Χ.	Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους
Ο.Π.Σ.	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα
π.δ.	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΟΛ.	Πολυγραφημένη Υπουργική Εγκύκλιος
ΥΠ.ΟΙΚ.	Υπουργείο Οικονομικών
Φ.Α.Ε.	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία Φορολογίας Ανωνύμων Εταιρειών
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης
Φ.Ε.Ν.Π.	Φόρος Εισοδήματος Νομικών Προσώπων
Φ.Ε.Υ	Φορολογικές Ελεγκτικές Υπηρεσίες
Φ.Ε.Φ.Π.	Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων
Φ.Κ.Α.	Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης
Φ.Μ.Υ	Φόρος Μισθωτών Υπηρεσιών
Φ.Π	Φυσικό Πρόσωπο
Φ.Π.Α.	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
Χ.Ε.	Χρηματικό Ένταλμα Πληρωμής
Χ.Κ.	Χρηματικός Κατάλογος

Σύνοψη

Η παρούσα έκθεση αποτυπώνει τα αποτελέσματα του ελέγχου επί των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (εφεξής Α.Α.Δ.Ε.) από επιστροφές φόρων, η οποία αφορά την περίοδο από 31.12.2016 έως 31.12.2017.

Ο έλεγχος εντάσσεται στο πλαίσιο του οριζόντιου ελέγχου που διεξήγαγε το Ε.Σ. στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης (Φ.Γ.Κ.), για τους ακόλουθους επτά υποτομείς: α) Κεντρική Διοίκηση (Υπουργεία) και Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, β) Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού, γ) Νοσηλευτικά Ιδρύματα του Ε.Σ.Υ., δ) Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, ε) Ενιαίος Οργανισμός Παροχών Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), στ) Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), ζ) Λοιπά Νομικά Πρόσωπα - Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, και αφορά τον υποτομέα της Α.Α.Δ.Ε..

Η Ομάδα Ελέγχου, που συγκροτήθηκε με την 65286/20.10.2017 (Ορθή Επανάληψη) απόφαση της Προέδρου του Ε.Σ., όπως τροποποιήθηκε με τις 70280/8.11.2017, 74251/24.11.2017, 80574/18.12.2017, 81450/19.12.2017 και 27514/18.04.2018 όμοιες, και επικουρήθηκε από ελεγκτή της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας, έλεγξε τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων και, ειδικότερα, προέβη: στην εξακρίβωση της ορθής καταγραφής των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τρίτους, στην ανάλυση της εφαρμογής του προγράμματος απορρόφησης των κονδυλίων από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (Ε.Μ.Σ.) για την εκκαθάριση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, στην εξέταση της αξιοπιστίας των δημοσιονομικών δεδομένων και του συστήματος δημοσιονομικών αναφορών, στα συστημικά αίτια συσσώρευσης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων και την επισκόπηση των πρακτικών της Δημοσιονομικής Διαχείρισης και των διαδικασιών που προκαλούν την περαιτέρω συσσώρευση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων. Η Ομάδα Ελέγχου, κατά την υποβολή της ενδιάμεσης έκθεσης ελέγχου προέβη στην υποβολή συστάσεων για τη βελτίωση των διαδικασιών καταγραφής, παρακολούθησης και εξόφλησης των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Α.Α.Δ.Ε..

Ο έλεγχος διενεργήθηκε σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των κείμενων δημοσιονομικών κανόνων δικαίου, του Κώδικα Νόμων για το Ε.Σ., του Εγχειριδίου Ελέγχου του Ε.Σ. και στο πλαίσιο των Αρχών και Προτύπων Ελέγχου του Διεθνούς Οργανισμού των Ανώτατων

Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI). Ο έλεγχος διενεργήθηκε από τον Οκτώβριο 2017 και ολοκληρώθηκε ειδικά για την Α.Α.Δ.Ε. με τη σύνταξη της παρούσας τελικής έκθεσης ελέγχου.

Ο έλεγχος ανέδειξε βασικές αδυναμίες που παρουσιάζει η Α.Α.Δ.Ε., τόσο σε τοπικό επίπεδο (Δ.Ο.Υ), όσο και σε κεντρικό επίπεδο, για την εξασφάλιση της ομαλής αποπληρωμής των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων επιστροφής φόρων προς φυσικά και νομικά πρόσωπα. Επιπλέον, αναδείχθηκαν και συγκεκριμένες δυσλειτουργίες που αποτελούν ταυτόχρονα και πηγές δημιουργίας νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων. Τα ανωτέρω απορρέουν από τις εξής διαπιστώσεις και ευρήματα, τα οποία εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, αναφορικά με:

α) τη χρονολογική ωρίμανση των υποχρεώσεων: i) μη λεπτομερής απεικόνιση στις οικονομικές αναφορές (Α.Α.Δ.Ε. και Γ.Λ.Κ.) της χρονολογικής ωρίμανσης των υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων, ii) καθυστερήσεις στην εξόφληση των υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων εισοδήματος & Φ.Π.Α., για διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών,

β) τον υπολογισμό των τόκων: i) μη τήρηση της νομοθεσίας περί υποχρέωσης καταβολής τόκων επί αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων και ii) έλλειψη αυτοματοποιημένης διαδικασίας υπολογισμού και καταβολής των τόκων) τη νομική εγκυρότητα: i) ασάφεια & ελλιπής εφαρμογή νομικού πλαισίου αναφορικά με τον ορισμό της έννοιας των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφή φόρων και ii) πολυπλοκότητα της φορολογικής νομοθεσίας, πολυνομία και απουσία σταθερού φορολογικού συστήματος,

δ) την ύπαρξη μη εκκαθαρισμένων δηλώσεων Φ.Ε.Φ.Π. & Φ.Ε.Ν.Π παλαιότερων ετών, που υποβάλλονται στη Δ.Ο.Υ. με τη μορφή χειρόγραφων δηλώσεων,

ε) το πρόγραμμα εκκαθάρισης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων: i) τη μη τήρηση της σειράς χρονολογικής προτεραιότητας (μέθοδος F.I.F.O.) κατά την εξόφληση των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων και ii) το ελλιπές νομικό και κανονιστικό πλαίσιο, όσον αφορά στις διαδικασίες λήψης και χρήσης της ειδικής χρηματοδότησης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ε.Μ.Σ.) για την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων της Α.Α.Δ.Ε.,

στ) τα συστήματα καταγραφής υποχρεώσεων: i) μη ορθή καταγραφή συγκεκριμένων κατηγοριών υπερεισπράξεων ως υποχρεώσεις επιστροφής φόρων στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε., ii) μη ορθή αποτύπωση του τρόπου εξόφλησης των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στο Ο.Π.Σ. TAXIS και στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. και iii) εξαίρεση των Γραμματίων Τρίτων που εκδόθηκαν

εξαιτίας τακτοποίησης Α.Φ.ΕΚ. από τις υποχρεώσεις επιστροφής φόρων στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε και του Γ.Λ.Κ.,

ζ) τη συμφωνία συστημάτων αναφοράς: i) εμφάνιση παραγεγραμμένων υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του Φορέα και αποτύπωση τους στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε και του Γ.Λ.Κ. και ii) διαφορές ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. απεικονιζόμενες στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. ως μη αιτιολογημένες διαφορές (unexplained residuals).

η) τις πηγές δημιουργίας νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων: i) μη αυτοματοποιημένη διαδικασία έκδοσης Α.Φ.ΕΚ. σε περιπτώσεις που η καταχώρηση και η εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης πραγματοποιείται σε επίπεδο Δ.Ο.Υ και αδυναμία ηλεκτρονικής παρακολούθησης τους ii) έλλειψη αυτοματοποιημένης διαδικασίας διασταύρωσης μεταφερόμενων υπολοίπων από αιτήσεις Φ.Π.Α., iii) υποχρεώσεις επιστροφής φόρων που καθίστανται ληξιπρόθεσμες λόγω μη αυτοματοποιημένης τακτοποίησης τους με τις αντίστοιχες φορολογικές οφειλές που εξοφλήθηκαν μέσω Τραπεζών, iv) έλλειψη δυνατότητας παρακολούθησης δεδομένων και εξαγωγής πληροφόρησης από το Ο.Π.Σ TAXIS σε επίπεδο Δ.Ο.Υ. για την παρακολούθηση των στατιστικών στοιχείων και των οικονομικών μεγεθών αναφορικά με τις εκκρεμείς υποχρεώσεις επιστροφών, v) έλλειψη εσωτερικής και εξωτερικής διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων της Α.Α.Δ.Ε vi) καθυστέρηση (μεγαλύτερη των 90 ημερών) στο χρόνο περαίωσης των ελέγχων επιστροφών φόρων. vii) αδυναμίες στη διαδικασία εφαρμογής των Κριτηρίων Στόχευσης Ελέγχων (Risk Analysis) και viii) ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό στον τομέα της Πληροφορικής και του Φορολογικού Ελέγχου της Α.Α.Δ.Ε.

Βάσει των ανωτέρω, το Ε.Σ. συστήνει στον ελεγχόμενο φορέα, με γνώμονα τη βελτίωση και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικών δικλίδων του, τα κάτωθι: (α) τη βελτίωση του οργανωτικού σχεδιασμού και της διενέργειας των ελεγκτικών δράσεων, (β) την αυτοματοποίηση και την ύπαρξη τυποποιημένων διαδικασιών για όλη τη ροή της διαδικασίας εκκαθάρισης και επιστροφής φόρων προς ιδιώτες και επιχειρήσεις, (γ) την ανάπτυξη κατάλληλων συστημικών εργαλείων άντλησης συγκεντρωτικών και αναλυτικών στοιχείων και οικονομικών αναφορών, τόσο σε επίπεδο Δ.Ο.Υ., όσο και σε κεντρικό επίπεδο.

Αναφορικά με τον εντοπισμό συστημικών αδυναμιών, το Ε.Σ. προτείνει: (α) την αυτοματοποίηση και τη θέσπιση ηλεκτρονικών δικλίδων σε όλη τη διαδικασία αποπληρωμής

υποχρεώσεων επιστροφής φόρων, (β) τη διασύνδεση των Ο.Π.Σ. TAXIS και ELENXIS, ώστε να είναι εφικτή η διασταύρωση στοιχείων και η παροχή πληρέστερης και ακριβέστερης πληροφόρησης, και (γ) την παραμετροποίηση της εξαγόμενης πληροφόρησης από το σύστημα, με γνώμονα την ακριβή και ορθή απεικόνιση των οικονομικών δεδομένων και αναφορών του Φορέα.

Τέλος, στα πλαίσια της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, επισημαίνεται η αναγκαιότητα σύστασης Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής για την κατάρτιση και πρόταση τροποποιήσεων και αλλαγών στο υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις επιστροφές φόρων.

Το Ε.Σ. πρόκειται να προβεί σε έλεγχο εφαρμογής των συστάσεων (follow-up audit) και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους το επόμενο έτος.

1. Εισαγωγή

Το παρόν κείμενο αποτελεί την τελική έκθεση του ελέγχου επί των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Α.Α.Δ.Ε. από επιστροφές φόρων, ο οποίος διενεργήθηκε σύμφωνα με την 65286/20.10.2017 (Ορθή Επανάληψη) απόφαση της Προέδρου του Ε.Σ., όπως τροποποιήθηκε με τις 70280/8.11.2017, 74251/24.11.2017, 80574/18.12.2017, 81450/19.12.2017 και 27514/18.04.2018 όμοιες, στα πλαίσια του ελέγχου των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των Φ.Γ.Κ., που διεξήχθη από το Ε.Σ., σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των κείμενων δημοσιονομικών κανόνων δικαίου, του Κώδικα Νόμων για το Ε.Σ., του Εγχειριδίου Ελέγχου του Ε.Σ. και στο πλαίσιο των αρχών και προτύπων του Διεθνούς Οργανισμού των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), τα οποία εγγυώνται, μεταξύ άλλων, την ανεξαρτησία, την ακεραιότητα και την αντικειμενικότητα των μελών της ομάδας ελέγχου σε σχέση με τον παρόντα έλεγχο.

Τη διενέργεια του ελέγχου για τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της Α.Α.Δ.Ε. από επιστροφές φόρων ανέλαβε ομάδα ελέγχου, η οποία ορίστηκε με τις 65286/20.10.2017 (Ορθή Επανάληψη) απόφαση της Προέδρου του Ε.Σ., όπως τροποποιήθηκε με τις 70280/8.11.2017, 74251/24.11.2017, 80574/18.12.2017, 81450/19.12.2017 και 27514/18.04.2018 αποφάσεις της Προέδρου του Ε.Σ.

Η Α.Α.Δ.Ε. συστήθηκε με το ν.4389/2016 (ΦΕΚ 94 Α΄) ως Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή χωρίς νομική προσωπικότητα, με την επωνυμία «Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων», η δε λειτουργία της αρχίζει από 1.1.2017, με σκοπό τον προσδιορισμό, τη βεβαίωση και την είσπραξη των φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών δημόσιων εσόδων που άπτονται του πεδίου των αρμοδιοτήτων της. Αν και υπάγεται στο Φορέα Κεντρικής Διοίκησης του Υπουργείου Οικονομικών (ειδ. φορέας 23-180), η Αρχή απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα, κρατικούς φορείς ή άλλες διοικητικές αρχές. Η Αρχή υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και τη διαδικασία του άρθρου 4 του προαναφερθέντος νόμου. Τα όργανα Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. είναι το Συμβούλιο Διοίκησης και ο Διοικητής.

Στόχοι της Α' φάσης του ελέγχου, που διενεργήθηκε σε επίπεδο τοπικού φορέα (Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς και Φ.Α.Ε. Αθηνών), και της Β' φάσης του ελέγχου, που διενεργήθηκε σε καθολικό επίπεδο Φορέα (Κεντρικές Υπηρεσίες Α.Α.Δ.Ε και Δ.ΗΛΕ.Δ.), ήταν οι ακόλουθοι:

α) Η εξέταση και η ανάλυση της ορθής καταγραφής του ύψους των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του Δημοσίου όσον αφορά τις εκκρεμείς επιστροφές φόρων προς φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις, τόσο σε επίπεδο τοπικού φορέα (Δ.Ο.Υ), όσο και σε επίπεδο Φορέα (Α.Α.Δ.Ε.).

β) Η ανάλυση της εφαρμογής του μηχανισμού απορρόφησης κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (Ε.Μ.Σ.) για τη μείωση του ύψους εκκρεμών επιστροφών φόρων, τόσο σε επίπεδο Δ.Ο.Υ., όσο και σε επίπεδο Φορέα.

γ) Η εξέταση της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών διαδικασιών, καθώς και των δικλίδων εσωτερικής οργάνωσης, αναφορικά με τη διαδικασία αποπληρωμής εκκρεμών επιστροφών φόρων, τόσο σε επίπεδο Δ.Ο.Υ., όσο και σε επίπεδο Φορέα.

δ) Ο έλεγχος της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων, τόσο σε επίπεδο τοπικού φορέα (Δ.Ο.Υ), όσο και σε επίπεδο Φορέα (Α.Α.Δ.Ε.), για την αποφυγή συσσώρευσης εκκρεμών επιστροφών φόρων.

ε) Ο έλεγχος των εσωτερικών δικλίδων των πληροφοριακών συστημάτων [ο οποίος διενεργείται στη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Α.Α.Δ.Ε (Δ.ΗΛΕ.Δ.)], με σκοπό την ορθή παρακολούθηση και καταγραφή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Α.Α.Δ.Ε. στο σύνολο της, καθώς και η ανάλυση της εφαρμογής του μηχανισμού απορρόφησης κονδυλίων του Ε.Μ.Σ. για τη μείωση του ύψους των εκκρεμών επιστροφών φόρων σε επίπεδο συστημικής προσέγγισης.

στ) Η διατύπωση συστάσεων – προτάσεων προς βελτίωση των διαδικασιών μείωσης εκκρεμών επιστροφών φόρων και της ορθής συστημικής παρακολούθησής τους, προς επίλυση υποκείμενων αδυναμιών και δυσλειτουργιών σε επίπεδο Δημοσιονομικής Διαχείρισης.

Η παρούσα έκθεση έχει την ακόλουθη δομή: στο κεφάλαιο δύο (2) παρουσιάζεται συνοπτικά το αντικείμενο του ελέγχου, στο οποίο περιλαμβάνονται η γενική περιγραφή, βασικά οικονομικά στοιχεία και η δομή διακυβέρνησης του Φορέα. Στο κεφάλαιο τρία (3) ακολουθούν τα επιμέρους συμπεράσματα, καθώς και η στοιχειοθέτησή τους με τις κύριες διαπιστώσεις και τα ευρήματα του ελέγχου επί των ληξιπρόθεσμων οφειλών. Τέλος, στο κεφάλαιο τέσσερα (4) παρουσιάζεται το συμπέρασμα του ελέγχου και στο κεφάλαιο πέντε (5) περιλαμβάνονται οι

συστάσεις προς τη Διοίκηση του Φορέα και τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς, όσον αφορά τη διαχείριση και την παρακολούθηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Πρόσθετες πληροφορίες και αναλύσεις, επί των στοιχείων και των ευρημάτων που παρατίθενται στην έκθεση ελέγχου, επισυνάπτονται σε αυτήν ως Παραρτήματα.

2. Αντικείμενο του ελέγχου

2.1 Περιγραφή Φορέα

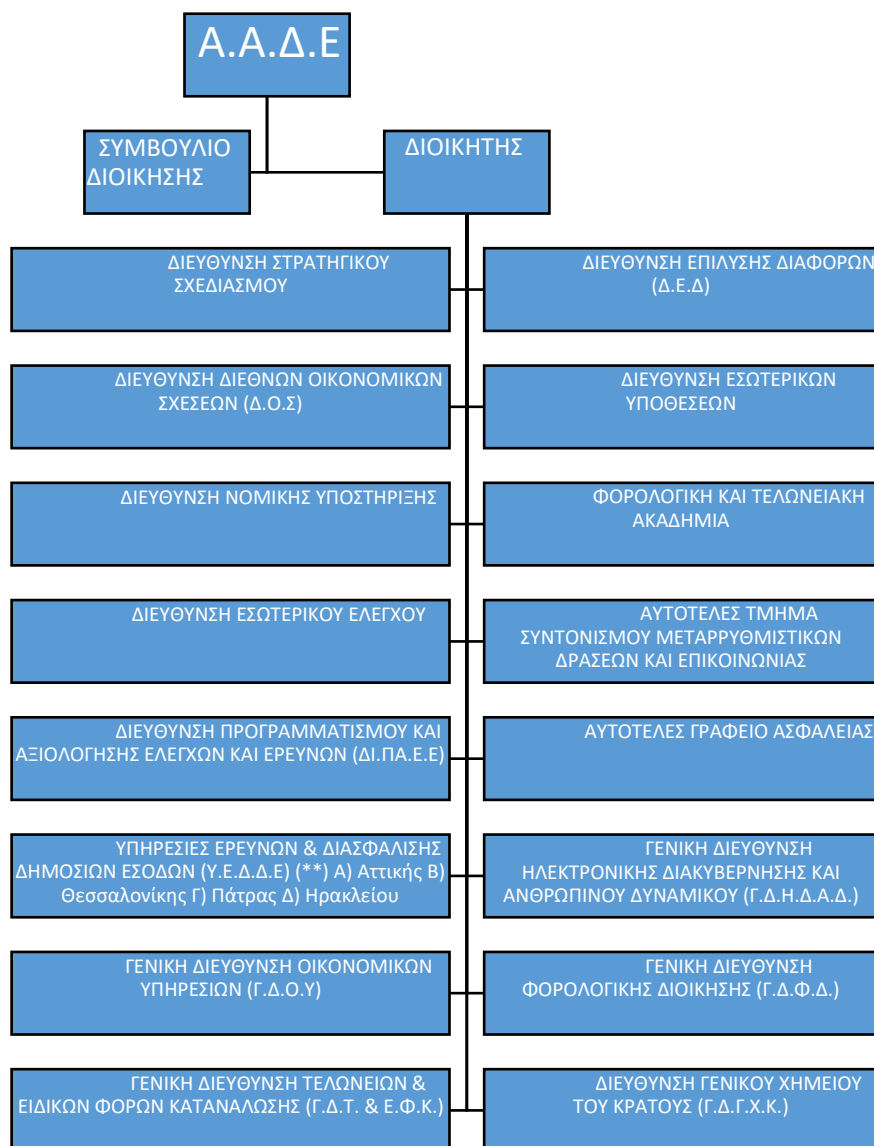
Γενικά Στοιχεία.

Η παρούσα έκθεση αναφέρεται στην υλοποίηση του ελέγχου στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του Κράτους από επιστροφές φόρων προς τρίτους (φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού τομέα), όπως διαμορφώθηκαν μέχρι και τις 31.12.2017, οι οποίες (υποχρεώσεις) παρακολουθούνταν έως τις 31.12.2016 από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (εφεξής Γ.Γ.Δ.Ε.) και από 1.1.2017 από την Α.Α.Δ.Ε..

Με το ν.4389/2016 (ΦΕΚ 94 Α΄) καταργήθηκε η Γ.Γ.Δ.Ε., η οποία αποτελούσε τμήμα του Οργανογράμματος του Υπουργείου Οικονομικών, και συστήθηκε η Α.Α.Δ.Ε. ως Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή χωρίς νομική προσωπικότητα, με την επωνυμία «Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων», της οποίας η λειτουργία αρχίζει από 1.1.2017. Σκοπός της Α.Α.Δ.Ε. είναι ο προσδιορισμός, η βεβαίωση και η είσπραξη των φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών δημόσιων εσόδων, που άπτονται του πεδίου των αρμοδιοτήτων της. Αν και υπάγεται στο Φορέα Κεντρικής Διοίκησης του Υπουργείου Οικονομικών (ειδ. φορέας 23-180), η Αρχή απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα, κρατικούς φορείς ή άλλες διοικητικές αρχές. Η Αρχή υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και τη διαδικασία του άρθρου 4 του προαναφερθέντος νόμου.

Η έδρα της Αρχής είναι στην Αθήνα. Ειδικές Αποκεντρωμένες και Περιφερειακές Υπηρεσίες της Αρχής μπορεί να συστήνονται και να λειτουργούν και εκτός της έδρας αυτής. Από την έναρξη λειτουργίας της Αρχής καταργήθηκε η Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Οικονομικών (οι αρμοδιότητες της οποίας μεταφέρθηκαν στην Α.Α.Δ.Ε.), καθώς επίσης και η θέση του Γενικού Γραμματέα που προΐστατο της Γενικής αυτής Γραμματείας. Τα όργανα Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. είναι το Συμβούλιο Διοίκησης και ο Διοικητής. Το Οργανόγραμμα της Α.Α.Δ.Ε., μέχρι το επίπεδο Γενικών Διευθύνσεων, απεικονίζεται στο ακόλουθο σχήμα (Σχήμα 1):

Σχήμα 1: Οργανόγραμμα Α.Α.Δ.Ε.

Στη Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης υπάγονται, μεταξύ άλλων, οι τέσσερις φορολογικές περιφέρειες της επικράτειας (Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Πατρών), το Κέντρο Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου (Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π.), το Κέντρο Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων (Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ.), η Επιχειρησιακή Μονάδα Είσπραξης (Ε.Μ.ΕΙΣ.) και 118 Δ.Ο.Υ..

Οι κύριες αρμοδιότητες της Α.Α.Δ.Ε. είναι: α) Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της πορείας της βεβαίωσης και της είσπραξης των δημόσιων εσόδων, β) Η λήψη και η εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία των φορολογικών, τελωνειακών και

λοιπών υπηρεσιών της, γ) Η έκδοση κανονιστικών αποφάσεων, εγκυκλίων, οδηγιών, κ.λπ. αναφορικά με τη φορολογική, τελωνειακή και λοιπή νομοθεσία, δ) Η λήψη και η εφαρμογή μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας, καθώς και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, ε) Η κατάρτιση στοχοθεσίας και δεικτών απόδοσης στις υπηρεσίες της, στ) Η κατάρτιση επιχειρησιακών σχεδίων φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών ελέγχων αρμοδιότητάς της, ζ) Ο εντοπισμός φαινομένων φοροδιαφυγής, λαθρεμπορίου, φορολογικής απάτης κ.λπ., η) Η εποπτεία και ο συντονισμός των ελεγκτικών φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών υπηρεσιών, θ) Η εισήγηση νομοθετικών διατάξεων και μέτρων για την ενίσχυση της φορολογικής και τελωνειακής συμμόρφωσης, καθώς και η διατύπωση απλής γνώμης για σχέδια νόμων, ι) Η κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού των δαπανών της, του προγράμματος προμηθειών της και των συμβάσεων για τα έργα της Αρχής, ια) Η εποπτεία των φορέων, που λειτουργούν στην Αρχή, και ιβ) Η ανάπτυξη, επικαιροποίηση, συντήρηση, λειτουργία και χρήση του λογισμικού εφαρμογών των πληροφοριακών συστημάτων, η παροχή και υποστήριξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών και ο καθορισμός της τεχνολογικής στρατηγικής της.

2.2 Οικονομικά στοιχεία

Το χρονικό διάστημα, μετά την πάροδο του οποίου οι υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων καθίστανται ληξιπρόθεσμες, ορίζεται, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 42 του ν.4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 170 Α') ¹, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 2 του ν.4281/2014 (ΦΕΚ 160 Α'), σε 90 ημέρες από την ημερομηνία της υποβολής εγγράφου αιτήματος του φορολογουμένου, εκτός και αν προβλέπεται από άλλη διάταξη μικρότερο χρονικό διάστημα. Σημειώνεται ότι οι διατάξεις του ανωτέρω νόμου δεν προβαίνουν σε διαχωρισμό, ούτε ως προς το είδος του φόρου, ούτε ως προς το είδος του προσώπου (φυσικό ή νομικό). Ειδικά για το Φ.Π.Α., η διαδικασία και οι προϋποθέσεις επιστροφής φόρου ορίζονται από την ΠΟΛ.1073/2004 ².

¹ παρ. 2 του άρθρου 42 του ν.4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει: «Το επιστρεπτέο ποσό καταβάλλεται στον φορολογούμενο εντός ενενήντα (90) ημερών από την υποβολή έγγραφου αιτήματος του φορολογουμένου, εκτός εάν προβλέπεται μικρότερο χρονικό διάστημα από άλλη διάταξη της φορολογικής νομοθεσίας. Ειδικά για αιτήματα επιστροφής Φ.Π.Α. από υποκειμένους μη εγκατεστημένους στο εσωτερικό της χώρας, η Φορολογική Διοίκηση αποφαινεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη λήψη του σχετικού αιτήματος, εκτός εάν απαιτείται η προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων οπότε η ως άνω προθεσμία παρατείνεται μέχρι οκτώ (8) μήνες.»

² Η οποία εκδόθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 34 του ν.2859/00 (ΦΕΚ 248 Α') Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Δεδομένου ότι, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, η υποχρέωση επιστροφής φόρου ορίζεται ως ληξιπρόθεσμη με βάση το χρόνο υποβολής σχετικής αίτησης, για τις επιστροφές φόρων, για τις οποίες δεν απαιτείται στην πράξη αίτηση του φορολογουμένου (π.χ. για επιστροφή φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων), δεν προσδιορίζεται σαφώς από το ισχύον νομικό πλαίσιο η δήλη ημέρα με την πάροδο της οποίας οι σχετικές υποχρεώσεις επιστροφής καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Για τον προσδιορισμό ως ληξιπρόθεσμων των υποχρεώσεων αυτών, η Α.Α.Δ.Ε. ανατρέχει στις παραγράφους 1 έως 3 του άρθρου 53 του προαναφερόμενου νόμου (ν.4174/2013), όπως τροποποιήθηκε με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 48 του ν.4223/2013 (ΦΕΚ 287 Α'), θεωρώντας τις υποχρεώσεις αυτές ως ληξιπρόθεσμες μετά την πάροδο 90 ημερών από την ημερομηνία εκκαθάρισης της αντίστοιχης φορολογικής δήλωσης.

Στους πίνακες 1 και 2 εμφανίζεται η εξέλιξη των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων για την περίοδο από 30.4.2016 έως 31.12.2017, με βάση τις οικονομικές αναφορές που κοινοποιούσε η Γ.Γ.Δ.Ε έως 31.12.2016 και η Α.Α.Δ.Ε. από 1.1.2017 και εφεξής στο Γ.Λ.Κ.:

Πίνακας 1: Βασικά Οικονομικά Μεγέθη 2016 (πόσα σε χιλ.€)

Ληξιπρόθεσμες επιστροφές Φόρων	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠΤ	ΟΚΤ	ΝΟΕΜ	ΔΕΚΕΜ
Σύνολο	3.251	3.318	3.366	3.789	3.800	3.560	3.309	3.002	2.490
Μεταβολή		2,1%	1,4%	12,6%	0,3%	-6,3%	-7,1%	-9,3%	-17,1%
Χωρίς Α.Φ.ΕΚ.	2.067	2.063	2.060	2.436	2.458	2.122	1.697	1.563	1.265
Μεταβολή		-0,2%	-0,1%	18,3%	0,9%	-13,7%	-20,0%	-7,9%	-19,1%
Κάτω των 90 ημερών	255	240	294	686	707	542	204	215	225
Άνω των 90 ημερών	1.812	1.823	1.766	1.750	1.751	1.580	1.493	1.348	1.040
Με Α.Φ.ΕΚ.	1.184	1.255	1.306	1.352	1.341	1.439	1.612	1.440	1.226
Μεταβολή		6,0%	4,1%	3,5%	-0,8%	7,3%	12,0%	-10,7%	-14,9%
Κάτω των 90 ημερών									
Άνω των 90 ημερών									

Πηγή: Α.Α.Δ.Ε./Γ.Λ.Κ.

Πίνακας 2: Βασικά Οικονομικά Μεγέθη 2017 (πόσα σε χιλ.€)

Ληξιπρόθεσμες επιστροφές Φόρων	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠΤ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
Σύνολο	2.373	2.446	2.237	2.137	2.213	2.381	2.766	2.720	1.449	1.311	1.363	1.400
Μεταβολή	-5%	3%	-9%	-5%	4%	8%	16%	-2%	-47%	-10%	4%	3%
Χωρίς Α.Φ.ΕΚ.	1.167	1.190	1.117	1.086	1.003	1.130	1.246	606	518	479	587	635
Μεταβολή	-8%	2%	-6%	-3%	-8%	13%	10%	-51%	-15%	-8%	23%	8%
Κάτω των 90 ημερών	216	288	273	236	499	625	765	163	185	191	328	364
Άνω των 90 ημερών	951	902	844	850	504	505	481	443	333	288	259	271
Με Α.Φ.ΕΚ.	1.205	1.256	1.120	1.051	1.210	1.252	1.520	2.114	931	832	776	765
Μεταβολή	-2%	4%	-11%	-6%	15%	4%	21%	39%	-56%	-11%	-7%	-1%
Κάτω των 90 ημερών										175	191	244
Άνω των 90 ημερών										657	585	521

Πηγή: Στοιχεία από Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Δ.ΗΛΕ.Δ.). Δεν περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις προς τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Επίσης δεν περιλαμβάνονται υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων από Τελωνεία προς επιχειρήσεις, ιδιώτες και ελεύθερους επαγγελματίες.

Σημειώνεται ότι, στα οικονομικά στοιχεία ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων των Μηνιαίων Δελτίων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, περιλαμβάνονται μόνο τα ποσά «Με Α.Φ.ΕΚ.», για τα οποία όμως μέχρι και το Σεπτέμβριο του 2017 δεν είχε γίνει διαχωρισμός σε άνω των 90 ημερών και κάτω των 90 ημερών, όπως εμφανίζονται στους ανωτέρω πίνακες.

2.3 Δομή διακυβέρνησης

Τα όργανα διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. είναι το Συμβούλιο Διοίκησης και ο Διοικητής. Το Συμβούλιο Διοίκησης είναι πενταμελές, αποτελούμενο από τον Πρόεδρο και τέσσερα (4) ακόμη τακτικά μέλη, τα οποία δεν είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Διοίκησης συμμετέχει ο Διοικητής της Αρχής ως εκ της ιδιότητάς του, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Το Συμβούλιο Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. έχει αρμοδιότητες αναφορικά με δραστηριότητες στρατηγικού ενδιαφέροντος της Αρχής, με ζητήματα προσωπικού, με οργανωτικά θέματα, με τη διαδικασία επιλογής του Διοικητή και την παρακολούθηση εκτέλεσης του συμβολαίου απόδοσης του, καθώς και με θέματα που αφορούν την κατάρτιση, έγκριση και εκτέλεση του προϋπολογισμού της Αρχής. Η επιλογή των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης γίνεται με ανοικτό διαγωνισμό.

Όλες οι αρμοδιότητες της Α.Α.Δ.Ε., που προβλέπονται στον ιδρυτικό της νόμο (ν.4389/2016,ΦΕΚ 94 Α΄) ή σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ασκούνται από το Διοικητή της, πλην αυτών που ρητώς ορίζεται ότι ασκούνται από το Συμβούλιο Διοίκησης. Στο πλαίσιο αυτό, ο Διοικητής, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά: α) Εισηγείται στο Συμβούλιο Διοίκησης για όλα τα θέματα αρμοδιότητάς του. β) Διαμορφώνει και επικαιροποιεί το μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό της Αρχής. Επίσης, καταρτίζει και αναθεωρεί, εφόσον απαιτείται, το ετήσιο επιχειρησιακό σχέδιο της Αρχής και καθορίζει τους ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους και τα κριτήρια αξιολόγησης των οργανικών μονάδων αυτής, καθώς και των προϊσταμένων αυτών και του προσωπικού τους. γ) Εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών νομοθετικές ρυθμίσεις σε ζητήματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές του, καθώς και την έκδοση κανονιστικών πράξεων, για τις οποίες ο Υπουργός εξακολουθεί να έχει αρμοδιότητα. δ) Εισηγείται για την υποβολή πρότασης για την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων συναφών με τις αρμοδιότητες της Αρχής. ε) Υποβάλλει απαντήσεις της Αρχής, για ερωτήσεις, επερωτήσεις και επίκαιρες ερωτήσεις, αναφορές, καθώς και αιτήσεις κατάθεσης εγγράφων βουλευτών, προς την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, για την υποβοήθηση της άσκησης των κοινοβουλευτικών αρμοδιοτήτων. στ) Λαμβάνει μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την καταπολέμηση της διαφθοράς στις υπηρεσίες που υπάγονται στην Αρχή, συμπεριλαμβανομένης και της κίνησης της διαδικασίας πειθαρχικής δίωξης και ενώπιον των αρμόδιων Πειθαρχικών Συμβουλίων. ζ) Αποφασίζει για τη συμμετοχή της Αρχής σε Ομάδες Εργασίας ή Επιτροπές της

Ευρωπαϊκής Ένωσης και Διεθνών Οργανισμών, με αντικείμενο που άπτεται αμιγώς των αρμοδιοτήτων της, και ορίζει τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε αυτές εκ μέρους της. η) Εποπτεύει τους φορείς που λειτουργούν στην Αρχή και διαχειρίζεται και παρακολουθεί τους ειδικούς λογαριασμούς που αφορούν την Αρχή ή λειτουργίες αυτής. Επιπλέον, Ο Διοικητής της Α.Α.Δ.Ε., ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, έχει αρμοδιότητες αναφορικά με ζητήματα του προσωπικού της Αρχής και με οργανωτικά θέματα αυτής. Η επιλογή του Διοικητή γίνεται με ανοικτό διαγωνισμό.

Η λειτουργία της Α.Α.Δ.Ε. ρυθμίζεται από Εσωτερικούς Κανονισμούς, στους οποίους περιλαμβάνονται: α) ο Κανονισμός Λειτουργίας αυτής, με τον οποίο καθορίζονται ειδικότερα θέματα λειτουργίας και άσκησης των αρμοδιοτήτων της Αρχής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, και β) επιμέρους Εσωτερικοί Κανονισμοί, με τους οποίους καθορίζονται τα καθήκοντα του προσωπικού των υπηρεσιών της και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα.

Ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, ο Εμπειρογνώμονας και ο Διοικητής της Α.Α.Δ.Ε., κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, δεσμεύονται μόνο από το νόμο και τη συνείδησή τους και δεν υπόκεινται σε ιεραρχικό έλεγχο, ούτε σε διοικητική εποπτεία από κυβερνητικά όργανα ή άλλες διοικητικές αρχές ή άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό οργανισμό. Ο Πρόεδρος, τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, ο Εμπειρογνώμονας και ο Διοικητής απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, καθώς και ο Διοικητής της Αρχής, μετά από αίτημα διαρκούς ή άλλης Επιτροπής της Βουλής, ή κατόπιν δικής τους πρωτοβουλίας, καταθέτουν ενώπιον της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, σχετικά με θέματα που αφορούν στις αρμοδιότητες της Αρχής. Η Αρχή συνεργάζεται με τις διοικητικές αρχές που ασκούν αρμοδιότητες σε συγκεκριμένους τομείς της εθνικής οικονομίας και παρέχει τη συνδρομή της, εφόσον της ζητηθεί, στις εν λόγω αρχές, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της.

Η Α.Α.Δ.Ε. δεν υπόκειται σε ιεραρχικό έλεγχο ή εποπτεία από τον Υπουργό Οικονομικών. Ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί να υποβάλει στρατηγικές προτάσεις και να παρέχει στρατηγικές οδηγίες στην Αρχή, σχετικά με το στρατηγικό σχεδιασμό για την υλοποίηση της κυβερνητικής πολιτικής σε ζητήματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της Αρχής και σε εξαιρετικές περιστάσεις. Οι στρατηγικές οδηγίες και οι προτάσεις δεν μπορούν να επεκταθούν σε οργανωτικά και λειτουργικά ζητήματα της Αρχής ή σε θέματα του προσωπικού αυτής

Η Α.Α.Δ.Ε. ενημερώνει περιοδικά τον Υπουργό Οικονομικών, διά της υποβολής τριμηνιαίων εκθέσεων, για τις δραστηριότητές της και για θέματα που τυχόν ανακύπτουν κατά τη λειτουργία και τη δράση της. Ο Υπουργός μπορεί να ακροάται μηνιαίως το Διοικητή, κατόπιν ειδικής πρόσκλησης ή σε εξαιρετικές περιστάσεις. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφόσον της ζητηθεί, η Αρχή υποχρεούται να υποβάλει στον Πρωθυπουργό, στον Υπουργό Οικονομικών και στον Πρόεδρο της Βουλής, ειδικές εκθέσεις κατά τη διάρκεια του έτους για θέματα της αρμοδιότητάς της.

Η Α.Α.Δ.Ε. δημοσιεύει στην ιστοσελίδα της: α) το στρατηγικό σχέδιο, το ετήσιο επιχειρησιακό σχέδιο και τις τυχόν αναθεωρήσεις τους, τους στόχους των Υπηρεσιών και τους κρίσιμους δείκτες απόδοσης της φορολογικής διοίκησης, καθώς και τη μηνιαία εξέλιξή τους, β) τις μηνιαίες εκθέσεις για την εξέλιξη και τη διακύμανση των φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών δημόσιων εσόδων, γ) τις μηνιαίες οικονομικές αναφορές δαπανών, στο πλαίσιο εκτέλεσης του προϋπολογισμού της. Η Αρχή συντάσσει αναλυτική ετήσια έκθεση απολογισμού και προγραμματισμού των δραστηριοτήτων της για το επόμενο έτος. Η ετήσια έκθεση απολογισμού της Αρχής υποβάλλεται μέχρι την 31^η Μαρτίου κάθε έτους, αναρτάται στην ιστοσελίδα της Αρχής και συζητείται στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής κατά τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής. Η Αρχή καταρτίζει το στρατηγικό και επιχειρησιακό σχέδιο αυτής, καθώς και τα επιμέρους επιχειρησιακά σχέδια και τα προγράμματα δράσης της, συντονίζει και υλοποιεί αυτά στο πλαίσιο των επιλογών, των προτεραιοτήτων, των κατευθύνσεων και των στόχων της κυβερνητικής δημοσιονομικής πολιτικής

2.4 Ευθύνη της Διοίκησης

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση των αναφορών που αφορούν στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες που καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι αναφορές αυτές είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενο είτε σε απάτη, είτε σε λάθος. Επιπρόσθετα, η Διοίκηση οφείλει να διασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές και οι πληροφορίες, που απεικονίζονται στις υπό έλεγχο αναφορές, τελούν σε συμμόρφωση με τις αρχές που τις διέπουν.

2.5 Ευθύνη του Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των Διεθνών Προτύπων των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν, αφενός τη συμμόρφωση με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας, οι οποίες εγγυώνται μεταξύ άλλων την ανεξαρτησία, την ακεραιότητα και την αντικειμενικότητα των μελών της ομάδας ελέγχου σε σχέση με το διενεργούμενο έλεγχο, αφετέρου το σχεδιασμό και τη διενέργεια του ελέγχου με στόχο την απόκτηση εύλογης διασφάλισης σχετικά με το εάν οι υπό έλεγχο λογαριασμοί και αναφορές είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τα ποσά και τις πληροφορίες που δημοσιοποιούνται στις αναφορές. Η επιλογή των διαδικασιών, περιλαμβανομένης και της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους σφάλματος στις αναφορές, που οφείλεται σε απάτη ή λάθος, επαφίεται στην κρίση του ελεγκτή.

Λόγω των ενδογενών περιορισμών ενός ελέγχου και των ενδογενών περιορισμών στις εσωτερικές δικλίδες, αναπόφευκτος είναι ο κίνδυνος να μην εντοπισθούν ορισμένα ουσιώδη σφάλματα και παραλείψεις, ακόμη και αν ο έλεγχος έχει σχεδιαστεί και εκτελεστεί στο πλαίσιο των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων.

Κατά τη διενέργεια των εκτιμήσεων κινδύνου εξετάστηκαν οι εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με τη διαχείριση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του ελεγχόμενου Φορέα, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων του Φορέα. Ωστόσο, στην παρούσα έκθεση αναφέρεται κάθε σημαντική έλλειψη στις εσωτερικές δικλίδες, που εντοπίστηκε σε σχέση με τη διαχείριση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.

3. Διαπιστώσεις – Ευρήματα

3.1 Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις

3.1.1 Χρονολογική ωρίμανση.

3.1.1.1. Χρονολογική ωρίμανση υποχρεώσεων.

Από τα στοιχεία του Ο.Π.Σ. TAXIS προκύπτει ότι υφίσταται πτωτική τάση για το σύνολο των εκκρεμών (stock) επιστροφών φόρων εισοδήματος φυσικών προσώπων, νομικών προσώπων, Φ.Π.Α. και λοιπών φόρων της Α.Α.Δ.Ε. μεταξύ των ετών 2016 και 2017 (μείωση από 2.659,3 εκ. ευρώ το 2016 σε 1.509 εκ. ευρώ το 2017 – ποσοστιαία μείωση 43,25%) (Πίνακας 3). Αντίστοιχα, σημαντική μείωση καταγράφεται και στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις³ για τα ίδια έτη (μείωση από 2.094 εκ. ευρώ το 2016 σε 840,7 εκ. ευρώ το 2017 – ποσοστιαία μείωση 59,8%) (Πίνακας 4).

Πίνακας 3: Υποχρεώσεις Α.Α.Δ.Ε. για το σύνολο των φόρων, έτη 2016 - 2017

Εκκρεμείς Επιστροφές Φόρων	ΛΟΙΠΑ	ΝΠ	ΦΠ	Φ.Π.Α.	Γενικό Άθροισμα
2016					
<90 ημ.	138.925.327,35 €	41.421.093,27 €	39.570.899,38 €	296.916.524,11 €	516.833.844,11 €
>90 ημ.	128.271.759,60 €	1.289.533.069,53 €	157.784.085,55 €	518.009.747,36 €	2.093.598.662,04 €
> 1 έτους	71.904.660,78 €	918.624.007,84 €	80.328.208,43 €	199.999.329,49 €	1.270.856.206,54 €
Σύνολο 2016	(* με ασύνδετα γραμμάτια τρίτων)				2.659.258.461,42 €
2017					

³ Για τον καθορισμό των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων η Ομάδα Ελέγχου σύμφωνα και με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο έθεσε τα κάτωθι κριτήρια: 1) Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις με Α.Φ.ΕΚ.: α) Για Φ.Π.Α. με Α.Φ.ΕΚ: Εκκρεμείς αιτήσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί ΑΦΕΚ και κατέστησαν ληξιπρόθεσμες μετά την πάροδο 90 ημερών από την αίτηση και Γραμμάτια Τρίτων συνδεδεμένα με τα εν λόγω ΑΦΕΚ που κατέστησαν ληξιπρόθεσμα μετά την πάροδο 90 ημερών από την αίτηση, β) Για ΝΠ με Α.Φ.ΕΚ.: Εκκρεμείς δηλώσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί ΑΦΕΚ και κατέστησαν ληξιπρόθεσμες μετά την πάροδο 90 ημερών από την ημερομηνία της δήλωσης και Γραμμάτια Τρίτων συνδεδεμένα με τα εν λόγω ΑΦΕΚ που κατέστησαν ληξιπρόθεσμα μετά την πάροδο 90 ημερών από την ημ/νια δήλωσης και Γραμμάτια Τρίτων συνδεδεμένα με τα εν λόγω ΑΦΕΚ που κατέστησαν ληξιπρόθεσμα μετά την πάροδο 90 ημερών από την ημ/νια δήλωσης, γ) Για Φ.Π. με Α.Φ.ΕΚ.: ΑΦΕΚ που κατέστησαν ληξιπρόθεσμα μετά την πάροδο 90 ημερών από την ημ/νια έκδοσής τους και Γραμμάτια Τρίτων συνδεδεμένα με τα εν λόγω ΑΦΕΚ που κατέστησαν ληξιπρόθεσμα μετά την πάροδο 90 ημερών από την ημ/νια έκδοσής τους και Γραμμάτια Τρίτων συνδεδεμένα με τα εν λόγω ΑΦΕΚ που κατέστησαν ληξιπρόθεσμα μετά την πάροδο 90 ημερών από την ημ/νια έκδοσής τους εν λόγω Α.Φ.ΕΚ., 2) Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις χωρίς Α.Φ.ΕΚ.: α) Για ΦΠΑ χωρίς Α.Φ.ΕΚ.: Εκκρεμείς αιτήσεις για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί ΑΦΕΚ και κατέστησαν ληξιπρόθεσμες μετά την παρέλευση 90 ημερών από την ημερομηνία της αίτησης, β) Για Ν.Π. χωρίς Α.Φ.ΕΚ.: Εκκρεμείς δηλώσεις για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί ΑΦΕΚ και κατέστησαν ληξιπρόθεσμες μετά την πάροδο 90 ημερών από την ημερομηνία της δήλωσης. Σημειώνουμε δεν συμπεριλαμβάνονται ΑΦΕΚ πλήθους 6.740 ποσού 4.169.753,38 ευρώ με ημερομηνία 30.04.2016, ΑΦΕΚ πλήθους 10.603 ποσού 5.486.278,32 ευρώ με ημερομηνία 31.12.2016 και ΑΦΕΚ πλήθους 13.166 ποσού 4.845.734,03 ευρώ με ημερομηνία 31.12.2017 με τύπο εκκαθάρισης «Αναλογικό».

<90 ημ.	173.050.980,31 €	150.427.445,70 €	35.097.215,89 €	262.920.023,07 €	621.495.664,97 €
>90 ημ.	130.699.713,94 €	296.327.350,04 €	125.587.784,32 €	288.086.500,44 €	840.701.348,74 €
> 1 έτους	58.636.104,14 €	202.008.275,18 €	60.077.437,55 €	116.666.019,62 €	437.387.836,49 €
Σύνολο 2017	(*με ασύνδετα γραμμάτια τρίτων)				1.509.009.234,07 €

Πηγή: Στοιχεία Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας 4: Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις Α.Α.Δ.Ε. για το σύνολο των φόρων, έτη 2016 - 2017⁴

Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις	31/12/2016	31/12/2017	Μεταβολή (Ποσό σε €)	Μεταβολή (%)
1.Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις με Α.Φ.ΕΚ. (δηλ. Υποχρεώσεις με Α.Φ.ΕΚ. που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες εξαιτίας παρέλευσης 90 ημερών)	1.097.523.603,54 €	559.073.009,30 €	-538.450.594,24 €	-49,1%
1.1.Φ.Π.Α.	54.017.835,88 €	61.829.113,44 €	7.811.277,56 €	14,5%
1.2.Ν.Π.	757.449.922,51 €	240.956.397,60 €	-516.493.524,91 €	-68,2%
1.3.Φ.Π.	157.784.085,55 €	125.587.784,32 €	-32.196.301,23 €	-20,4%
1.4. ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΟΙ	128.271.759,60 €	130.699.713,94 €	2.427.954,34 €	1,9%
2.Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις χωρίς Α.Φ.ΕΚ. (δηλ. Υποχρεώσεις χωρίς Α.Φ.ΕΚ. που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες εξαιτίας παρέλευσης 90 ημερών)	996.075.058,50 €	281.628.339,44 €	-714.446.719,06 €	-71,7%
2.1.Φ.Π.Α.	463.991.911,48 €	226.257.387,00 €	-237.734.524,48 €	-51,24%
2.2.Ν.Π.	532.083.147,02 €	55.370.952,44 €	-476.712.194,58 €	-89,59%
2.3.Φ.Π.	-	-	-	-
2.4.ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΟΙ	-	-	-	-

⁴ Υφίστανται ασύνδετα γραμμάτια τρίτων ύψους 48,8 εκ.€ (2016) και 46,8 εκ.€ (2017), τα οποία δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν εάν είναι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις ή όχι, εξαιτίας μη σύνδεσης με τα Α.Φ.ΕΚ. προέλευσης. Σημειώνουμε δεν συμπεριλαμβάνονται ΑΦΕΚ πλήθους 6.740 ποσού 4.169.753,38 ευρώ με ημερομηνία 30.04.2016, ΑΦΕΚ πλήθους 10.603 ποσού 5.486.278,32 ευρώ με ημερομηνία 31.12.2016 και ΑΦΕΚ πλήθους 13.166 ποσού 4.845.734,03 ευρώ με ημερομηνία 31.12.2017 με τύπο εκκαθάρισης «Αναλογικό».

3.Σύνολο (1+2): Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις με και χωρίς Α.Φ.ΕΚ. (ή Υποχρεώσεις με και χωρίς Α.Φ.ΕΚ. που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες εξαιτίας παρέλευσης 90 ημερών)	2.093.598.662,04 €	840.701.348,74 €	-1.252.897.313,30 €	-59,8%
--	--------------------	------------------	---------------------	--------

Πηγή: Στοιχεία Α.Α.Δ.Ε.

Από την ανάλυση των δεδομένων του Ο.Π.Σ. TAXIS αναφορικά με τη διαμόρφωση των ληξιπρόθεσμων οφειλών της Α.Α.Δ.Ε. στις 31.12.2016 και 31.12.2017 αντίστοιχα, παρατηρείται σημαντική μείωση τόσο των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων για τις οποίες έχουν εκδοθεί Α.Φ.ΕΚ. (- 49,1%), όσο και των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί Α.Φ.ΕΚ. (- 71,7%). Στο σύνολο των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Α.Α.Δ.Ε. (με και χωρίς Α.Φ.ΕΚ.) μεταξύ των ετών 2016-2017 παρουσιάζεται σημαντική μείωση κατά 1.252 εκ. € (-59,8%). Η μείωση αυτή αφορά κατά κύριο λόγο: α) Στη μείωση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων για τις οποίες έχουν εκδοθεί Α.Φ.ΕΚ. αναφορικά με επιστροφές Φ.Ε.Ν.Π. κατά 516,5 εκ. € (-68,2%), β) Στη μείωση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί Α.Φ.ΕΚ. αναφορικά με επιστροφές Φ.Π.Α και Φ.Ε.Ν.Π. κατά 237,7 εκ. € (-51,24%) και 476,7 € (-89,59%) αντίστοιχα. Παράλληλα, για επιστροφές Φ.Π.Α. και λοιπών φόρων για τις οποίες έχουν εκδοθεί Α.Φ.ΕΚ. παρατηρείται για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα αύξηση 7,8 εκ. € (14,5%) και 2,4 εκ. € (1,9%), αντίστοιχα.

Η σημαντική μείωση που παρατηρείται στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις από επιστροφές Φ.Π.Α. και Φ.Ε.Ν.Π. συνδέεται κατά κύριο λόγο με:

α) Την εφαρμογή του προγράμματος της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (Ε.Μ.Σ.), η οποία αφορά στην αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Γενικής Κυβέρνησης προς τρίτους,

β) Την επίσπευση της έκδοσης, εκκαθάρισης και εξόφλησης των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων από τα αντίστοιχα τμήματα των Δ.Ο.Υ. (Εισοδήματος, Φ.Π.Α, Εσόδων). Προς αυτή την κατεύθυνση έγιναν οι ακόλουθες ενέργειες:

1) Η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 74 του ν.4484/2017 (ΦΕΚ 110 Α') για άμεση επιστροφή αιτήσεων Φ.Π.Α. και Φ.Ε.Ν.Π. ποσού μικρότερου των 10 χιλ. € που είναι σε διαδικασία ελέγχου (για αιτήσεις/δηλώσεις που υποβλήθηκαν μέχρι την 1^η.8.2017). Προς αυτή

την κατεύθυνση εκδόθηκε και σχετική εγκύκλιος (ΠΟΛ 1132/24. 8.2017) προς ενημέρωση και ομοιόμορφη εφαρμογή της ως άνω διάταξης.

2) Η έκδοση εγκυκλίου (ΔΕΛ Β 1133271 ΕΞ 2017/12.9.2017) ελάχιστων ελεγκτικών επαληθεύσεων κατά τον έλεγχο των δηλώσεων Φ.Ε.Ν.Π. για την τυποποίηση και επίσπευση των ελεγκτικών διαδικασιών ελέγχου επιστροφών.

3) Η έκδοση εγκυκλίου (ΔΕΛ Α 1142438 ΕΞ 2017/22.9.2017) για την εκτέλεση των επιστροφών κατά προτεραιότητα για τα μεγαλύτερα ποσά επιστροφής.

4) Η έκδοση εγκυκλίου (ΠΟΛ 1103/7.7.2017) για την επίσπευση επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου για όσες επιχειρήσεις εντάσσονται στον κατάλογο εξαιτίας υψηλής φορολογικής συμμόρφωσης ή/και χαμηλής παραβατικότητας.

5) Η θέσπιση στοχοθεσίας από τη Διοίκηση της Αρχής προς τις Δ.Ο.Υ., αναφορικά με: α) την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων που δημιουργήθηκαν κατά το έτος 2017 και β) την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων παλαιότερων ετών (stock επιστροφών 30.4.2016).

Εξαιτίας των ανωτέρω, σύμφωνα και με τα στοιχεία του Ο.Π.Σ. TAXIS, υφίσταται σημαντική αύξηση των εξοφλήσεων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων εντός του 2017. Ειδικότερα, από 1.1.2017 έως 31.12.2017 εξοφλήθηκαν 4.526.245 Α.Φ.ΕΚ. που αφορούσαν σε επιστροφές Φ.Π.Α., συνολικού ποσού 1.930,7 εκ. €, καθώς και 90.691 Α.Φ.ΕΚ. που αφορούσαν σε επιστροφές Φ.Ε.Ν.Π., συνολικού ποσού 2.567,8 εκ. €. Αντίστοιχα, το τελευταίο πεντάμηνο (Αυγ. – Δεκ. 2017), μετά και τη θέση σε ισχύ των ως άνω διατάξεων & εγκυκλίων (βλ. β1 έως β5), εξοφλήθηκαν επιστροφές Φ.Π.Α., συνολικού ποσού 451,4 εκ. €, και επιστροφές Φ.Ε.Ν.Π., συνολικού ποσού 1.154 εκ. €.

3.1.1.2. Μη λεπτομερής απεικόνιση στις οικονομικές αναφορές της χρονολογικής ωρίμανσης των υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων, οι οποίες παραμένουν ανεξόφλητες για διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η τακτοποίηση σημαντικού μέρους των υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων πραγματοποιείται σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από εκείνο των 90 ημερών. Ωστόσο, αναλυτική πληροφόρηση ως προς τη διαμόρφωση της χρονολογικής ωρίμανσης των υποχρεώσεων αυτών πέραν των 90 ημερών δεν παρέχεται στις σχετικές οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε., ή στο μηνιαίο δελτίο του Γ.Λ.Κ., παρά το γεγονός ότι το

χρονικό διάστημα, κατά το οποίο παραμένουν εκκρεμείς οι ως άνω ήδη ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις, υπερβαίνει κατά πολύ τις 90 ημέρες. Παράλληλα, επισημαίνεται ότι στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. αντίστοιχη έλλειψη υπήρχε μέχρι και τον 9/2017 και για τις εκκρεμείς επιστροφές φόρων κάτω των 90 ημερών.

Ευρήματα ελέγχου:

A) Στις σχετικές αναφορές της Δ.ΗΛΕ.Δ./Α.Α.Δ.Ε. ως προς το απόθεμα (stock) και τις ροές (flows) επιστροφών φόρων με και χωρίς Α.Φ.ΕΚ. (αναφορά τύπου REFS_55), καθώς και στα μηνιαία δελτία του Γ.Λ.Κ., δεν υφίσταται ανάλυση της χρονολογικής ωρίμανσης των υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων, οι οποίες παραμένουν ανεξόφλητες για διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της αναφοράς, σε σχέση με την ημερομηνία δημιουργίας του Α.Φ.ΕΚ., ή από την ημερομηνία της αίτησης επιστροφής, αντίστοιχα (βλ. επίσης 3.3.2.2. και 3.3.2.5.).

B) Στις σχετικές αναφορές της Δ.ΗΛΕ.Δ./Α.Α.Δ.Ε. ως προς το απόθεμα (stock) και τις ροές (flows) επιστροφών φόρων με και χωρίς Α.Φ.ΕΚ. (αναφορά τύπου REFS_55), για την περίοδο από 4/2016 έως 9/2017, δεν διαχωρίζονται οι εκκρεμείς επιστροφές φόρων σε άνω και κάτω των 90 ημερών, με αποτέλεσμα να μη μπορεί να προσδιοριστεί το ακριβές ποσό των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.

3.1.2 Κατηγορίες πιστωτών.

3.1.2.1. Καθυστερήσεις στην εξόφληση των υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων Φ.Ε.Ν.Π. που δεν έχουν επιλεγεί να αξιολογηθούν με τη χρήση μεθόδων Ανάλυσης Κινδύνου μέσω του Ο.Π.Σ. ELENXIS.

Από τα στοιχεία της Α.Α.Δ.Ε. προκύπτει ότι 1.456 δηλώσεις Φ.Ε.Ν.Π., που έχουν υποβληθεί μεταξύ των ετών 2011-2016 και από τις οποίες προκύπτει πιστωτικό υπόλοιπο, δεν έχουν αξιολογηθεί από το υποσύστημα Risk Analysis του Ο.Π.Σ. ELENXIS και παραμένουν σε εκκρεμότητα ως προς την εξόφλησή τους. Ο Μ.Ο. της διαφοράς μεταξύ της ημερομηνίας αίτησης επιστροφής και της ημερομηνίας μη αξιολόγησης (31.12.2017) ανέρχεται για τις ανωτέρω δηλώσεις σε 1.547 ημέρες. Παράλληλα, για 855 δηλώσεις Φ.Ε.Ν.Π. εξ αυτών, για τις οποίες έχει εκδοθεί Α.Φ.ΕΚ. μεταξύ 2011-2017 και δεν έχουν αξιολογηθεί από το υποσύστημα

Risk Analysis του Ο.Π.Σ. ELENXIS, ο Μ.Ο. της διαφοράς μεταξύ της ημερομηνίας της αίτησης επιστροφής και της ημερομηνίας έκδοσης του Α.Φ.ΕΚ. ανέρχεται σε 1.162 ημέρες.

Η Ομάδα Ελέγχου ζήτησε περαιτέρω ενημέρωση από τις υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε. για το θέμα αυτό, ενώ μέχρι και την 11^η.5.2018 δεν είχαν δοθεί σχετικές διευκρινίσεις.

3.1.3 Τόκοι - χρηματικές ποινές.

3.1.3.1 Μη τήρηση της νομοθεσίας περί υποχρέωσης καταβολής τόκων επί αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων, μη αυτοματοποιημένη διαδικασία υπολογισμού και καταβολής των τόκων.

Η καταβολή τόκων στις περιπτώσεις επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων προβλέπεται στις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 53 του ν.4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α')⁵, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Ο υπολογισμός και η καταβολή των εν λόγω τόκων δεν πραγματοποιείται αυτόματα μέσω του πληροφοριακού συστήματος TAXIS. Αντιθέτως, ο υπολογισμός των τόκων γίνεται εξωλογιστικά και μόνο στις περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι προβαίνουν στην υποβολή σχετικής αίτησης για την καταβολή τόκων, καίτοι από τις ως άνω διατάξεις δεν προκύπτει υποχρέωση του φορολογουμένου για την υποβολή τέτοιας αίτησης.

Παράλληλα, δεν υφίσταται πρόβλεψη πίστωσης ή/και πρόβλεψη Κ.Α.Ε. στον Προϋπολογισμό του Κράτους για το ποσό που απαιτείται για την ικανοποίηση των ως άνω σχετικών αιτήσεων που υπέβαλαν οι φορολογούμενοι, ενώ αντίστοιχος σχεδιασμός δεν έχει προβλεφθεί στον καθορισμό στόχων έτους 2018 για τις Υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.).

Η μη ύπαρξη θεσπισμένων διαδικασιών υπολογισμού, σε δεδομένη χρονική στιγμή, των τόκων που βαρύνουν τις επιστροφές φόρων, οι οποίες εκκρεμούν για διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών από την ημερομηνία της αίτησης επιστροφής του υπερβάλλοντος ποσού φόρου μέχρι την ημερομηνία ειδοποίησης του φορολογουμένου για την επιστροφή, συνιστά αδυναμία στο σύστημα εσωτερικών δικλίδων της Φορολογικής Διοίκησης.

⁵Στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 53 του ν.4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ορίζεται ότι: «2. Σε περίπτωση καταβολής υπερβάλλοντος ποσού φόρου (αχρεώστητη καταβολή), καταβάλλονται τόκοι στον φορολογούμενο για τη χρονική περίοδο από την ημερομηνία αίτησης επιστροφής του υπερβάλλοντος ποσού φόρου μέχρι την «ημερομηνία ειδοποίησης του φορολογούμενου για την επιστροφή» του, εκτός εάν η επιστροφή φόρου ολοκληρωθεί εντός ενενήντα (90) ημερών από την παραλαβή από τη Φορολογική Διοίκηση της αίτησης επιστροφής φόρου του φορολογουμένου. Για τους σκοπούς του προηγούμενου εδαφίου, εάν το υπερβάλλον ποσό φόρου συμψηφιστεί με άλλες οφειλές, το ποσό θεωρείται ότι επιστράφηκε κατά το χρόνο διενέργειας του συμψηφισμού. 3. Τόκοι επί των τόκων δεν υπολογίζονται και δεν οφείλονται».

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Στο Ο.Π.Σ. TAXIS και ειδικότερα στην υποεφαρμογή Εσόδων για τη διαχείριση των Α.Φ.ΕΚ. Μειώσεων – Επιστροφών, υφίστανται τα πεδία «Ημ. Υπόλ. Τόκων» και «Ποσό τόκων», τα οποία δεν είναι ενεργά, δηλ. τα εν λόγω πεδία δεν αξιοποιούνται για τον υπολογισμό των τόκων όταν οι επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων καθίστανται ληξιπρόθεσμες, και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατόν να παραχθεί σχετική πληροφόρηση για το σύνολο των τόκων που βαρύνουν ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων με και χωρίς Α.Φ.ΕΚ, καθώς και για ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων που έχουν λογιστικοποιηθεί σε γραμμάτια τρίτων (βλ. επίσης 3.3.1.4.).

Β) Σύμφωνα με τις οδηγίες της Φορολογικής Διοίκησης έχει προβλεφθεί διαδικασία καταβολής τόκων στις περιπτώσεις καθυστερήσεων επιστροφής φόρων, η οποία όμως δεν τηρείται. Ειδικότερα, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1062/03 η καθυστέρηση εκτέλεσης της επιστροφής προκειμένου να διενεργηθεί έλεγχος, πέραν του χρονικού ορίου που ορίζεται στις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.2120/1993, έχει ως συνέπεια την καταβολή τόκου στο δικαιούχο (για το ποσό που τελικά επιστρέφεται), το δε επιτόκιο είναι αυτό των τρίμηνων γραμματίων του Δημοσίου.

Γ) Στη Φ.Α.Ε. Αθηνών έχουν κατατεθεί από το έτος 2015 έως και το έτος 2017 δέκα (10) αιτήσεις για καταβολή τόκων επί επιστροφής φόρων, οι οποίες αντιστοιχούν σε σαράντα (40) Α.Φ.ΕΚ. και αφορούν σε ήδη εξοφληθείσες επιστροφές φόρων, συνολικού ποσού 40,75 εκατ. ευρώ, περίπου. Το συνολικό ποσό των τόκων που βαρύνουν τις ως άνω επιστροφές φόρων ανέρχεται, σύμφωνα με χειρόγραφους υπολογισμούς του Τμήματος Εσόδων της Φ.Α.Ε. Αθηνών, σε 2,07 εκατ. ευρώ, περίπου, και δεν έχει εξοφληθεί έως την ημερομηνία του ελέγχου. Οι σχετικές αιτήσεις με τα δικαιολογητικά φυλάσσονται στο Τμήμα Εσόδων της Φ.Α.Ε. Αθηνών, καθόσον οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε. (ήτοι η Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης, η Δ.Υ.Ε.Ε. τ. Νομαρχίας Αθηνών, η Δ' Δ.Ο.Υ. Αθηνών, η Διεύθυνση Εισπράξεων, αλλά και η Διεύθυνση Προϋπολογισμού) είτε δηλώνουν αναρμόδιες για την εξόφληση, είτε αποφαινόμενες ότι τα δικαιολογητικά που τους αποστέλλονται είναι ελλιπή. Ως εκ τούτου, ακόμα και στην περίπτωση που ακολουθείται άτυπα η πρακτική υποβολής από το φορολογούμενο ιδιαίτερης αίτησης για την καταβολή τόκων, δεν έχει θεσμοθετηθεί η διαδικασία (διαχείριση της αίτησης, ορισμός δικαιολογητικών, κ.ά.) για την εξόφληση των τόκων.

3.1.4 Στάδιο (status) Πληρωμής.

3.1.4.1. Έλλειψη αυτοματοποιημένης σύνδεσης Α.Φ.Μ. με IBAN τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων.

Ιδιαίτερα χρονοβόρα διαδικασία αποτελεί για τη Δ.Ο.Υ. η ανεύρεση του International Bank Account Number (IBAN) του τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου επιστροφής φόρου, στην περίπτωση που δεν έχει δηλωθεί κατά την υποβολή της φορολογικής δήλωσης, καθώς δεν αποτελεί υποχρεωτικό πεδίο. Παράλληλα, μέχρι και σήμερα δεν υφίσταται διεπαφή του υποσυστήματος του Ο.Π.Σ. TAXIS στο Τμήμα Εσόδων με τα αντίστοιχα Πληροφοριακά Συστήματα των Εμπορικών Τραπεζών ή την Τ.τ.Ε., που θα επέτρεπε την αυτόματη αντιστοίχιση του Α.Φ.Μ. του δικαιούχου επιστροφής με το IBAN του τραπεζικού του λογαριασμού.

3.1.5 Νομική Εγκυρότητα.

3.1.5.1. Ασάφεια και μη ορθή εφαρμογή νομικού πλαισίου αναφορικά με τον ορισμό της έννοιας των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφή φόρων.

Αναφορικά με τον ορισμό των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων ως ληξιπρόθεσμων, διαπιστώνεται ασάφεια στο ισχύον νομικό πλαίσιο, δεδομένου ότι η έννοια των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, όπως αυτή καθορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 42 του ν.4174/2013, σχετίζεται με το χρόνο υποβολής του εγγράφου αιτήματος επιστροφής του φόρου, ενώ η Α.Α.Δ.Ε. (σχετ. αναφορά REFS_55) χαρακτηρίζει τις εν λόγω υποχρεώσεις ως ληξιπρόθεσμες με την πάροδο 90 ημερών από την ημερομηνία εκκαθάρισης της αντίστοιχης φορολογικής δήλωσης για Φ.Ε.Φ.Π. και την πάροδο 90 ημερών από την ημερομηνία υποβολής φορολογικής δήλωσης για τα Φ.Ε.Ν.Π., αντίστοιχα, ανατρέχοντας στις παραγράφους 1 έως 3 του άρθρου 53 του ν.4174/2013, όπως τροποποιήθηκε με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 48 του ν.4223/2013, ήτοι ταυτίζοντας, στις περιπτώσεις αυτές, την έννοια της ληξιπρόθεσμης υποχρέωσης επιστροφής φόρου με την έννοια της υποχρέωσης έντοκης επιστροφής φόρου (έναρξη τοκοφορίας).

Παράλληλα, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 3 του ν.2120/93, για τον επιστρεπτέο φόρο που προκύπτει από δήλωση του φορολογούμενου, η τοκοφορία αρχίζει μετά την πάροδο εξαμήνου από την πρώτη του μήνα του επόμενου της υποβολής της δήλωσης του φορολογούμενου, γεγονός που εντείνει την ασάφεια ως προς τις ποικες διατάξεις ισχύουν για την έντοκη επιστροφή φόρων. Επιπρόσθετα, από τις ισχύουσες διατάξεις δεν υφίσταται διαχωρισμός των υποχρεώσεων εκείνων από επιστροφές φόρων, για

τις οποίες, εξαιτίας υπαιτιότητας του φορολογούμενου, υφίστανται λόγοι διακοπής της υποχρέωσης καταβολής τόκων.

Η ερμηνεία των σχετικών διατάξεων που υιοθετείται από την Α.Α.Δ.Ε. για τον προσδιορισμό των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων επιστροφής φόρων, δεδομένης της ασάφειας, της πολυνομίας και της μη ορθής εφαρμογής του σχετικού νομοθετικού πλαισίου, δημιουργεί περιθώριο αμφισβήτησης ως προς το ύψος των υποχρεώσεων που δηλώνονται ως ληξιπρόθεσμες, καθώς και ως προς το χρονικό σημείο γέννησης των απαιτήσεων των φορολογουμένων.

Ευρήματα ελέγχου:

A) Στο Μηνιαίο Δελτίου του Γ.Λ.Κ. στις 31.8.2017 περιλαμβάνονται ως ληξιπρόθεσμες όλες οι επιστροφές φόρων με Α.Φ.ΕΚ.⁶, όπως αυτές προκύπτουν από σχετική αναφορά της Δ.ΗΛΕ.Δ., ανεξαρτήτως της παρόδου ή όχι 90 ημερών από την ημερομηνία του Α.Φ.ΕΚ. (η δημιουργία του οποίου ταυτίζεται χρονικά με την εκκαθάριση της δήλωσης φόρου εισοδήματος φυσικών & νομικών προσώπων), ή από την ημερομηνία της αίτησης επιστροφής Φ.Π.Α., αντίστοιχα.

B) Από την επεξήγηση των μηνιαίων αναφορών της Δ.ΗΛΕ.Δ./Α.Α.Δ.Ε. ως προς το απόθεμα (stock) και τις ροές (flows) επιστροφών φόρων με και χωρίς Α.Φ.ΕΚ. (αναφορά τύπου REFS_55), προκύπτει ότι οι αναφορές για επιστροφές φόρων με Α.Φ.ΕΚ. σε Φ.Π. και Ν.Π. κάτω των 90 ημερών και άνω των 90 ημερών δεν λαμβάνουν υπόψη το χρόνο υποβολής του εγγράφου αιτήματος επιστροφής του φόρου (σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στις διατάξεις των άρθρων 42 & 53 του ν.4174/2013), αλλά την ημερομηνία έκδοσης του Α.Φ.ΕΚ. (προγενέστερη ή μεταγενέστερη των 90 ημερών), εξαιτίας αδυναμίας του Ο.Π.Σ. TAXIS να αντιστοιχήσει το έγγραφο αίτημα επιστροφής του φορολογούμενου που υποβάλλεται στο Πρωτόκολλο των Δ.Ο.Υ. με τον αριθμό της υποβληθείσας αίτησης και τον αριθμό Α.Φ.ΕΚ. (βλ. επίσης 3.4.1.3.).

⁶ Ήτοι με Α.Φ.ΕΚ. επιστροφής μη εκκαθαρισμένο (μη εγκεκριμένο), ή με εκκαθαρισμένο και μη εξοφλημένο Α.Φ.ΕΚ. και μη παραγεγραμμένο από τα έσοδα.

3.1.6 Μη καταγεγραμμένες υποχρεώσεις.

3.1.6.1. Μη εκκαθαρισμένες δηλώσεις Φ.Ε.Φ.Π. που υποβάλλονται στις Δ.Ο.Υ..

Σύμφωνα με στοιχεία της Α.Α.Δ.Ε. υφίστανται μη εκκαθαρισμένες δηλώσεις Φ.Ε.Φ.Π. στο σύνολο των Δ.Ο.Υ. από παλαιά έτη' οι οποίες υποβάλλονται είτε ηλεκτρονικά (μέσω TAXIS-net), είτε χειρόγραφα από το φορολογούμενο σε επίπεδο Δ.Ο.Υ. (βλ. εύρημα 3.4.1.1.). Ειδικότερα, σύμφωνα με τον Καθορισμό στόχων έτους 2018 για τις Υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε. (Δ.Σ.Σ.Α 1025708 ΕΞ2018 - ΦΕΚ 571 Β'), προβλέπεται: α) Η εκκαθάριση των υφιστάμενων αρχικών, τροποποιητικών, συμπληρωματικών δηλώσεων (όλων των φορολογιών), ώστε στις 31.8.2018 να μην υφίστανται ανεκκαθάριστες δηλώσεις με ποσά προς επιστροφή άνω των 90 ημερών (Σ.Μ.1.2.12.), β) Η καταγραφή όλων των ανεκκαθάριστων δηλώσεων κατά την 31η.12.2017, για όλα τα φορολογικά αντικείμενα, μέχρι 31.3.2018 (ΣΜ.1.2.37), γ) Ο συντονισμός και η παρακολούθηση της καταγραφής των ανεκκαθάριστων δηλώσεων και η υποβολή σχετικής αναφοράς (Σ.Μ.1.2.38).

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Για τα έτη από 2002 έως 2017 το σύνολο των μη εκκαθαρισμένων φορολογικών δηλώσεων Φ.Π. ανέρχονται σε 238.798 (Πίνακας 5). Παράλληλα, από την ανάλυση των δεδομένων προκύπτει ότι:

ι) για τα έτη από το 2013 έως το 2017 τα στοιχεία για αρχικές και τροποποιητικές δηλώσεις Φ.Ε.Φ.Π. προέρχονται από τον πίνακα της παραλαβής, ενώ για τα έτη από το 2002 έως 2012 τα στοιχεία των ανεκκαθάριστων δηλώσεων Φ.Ε.Φ.Π. προέρχονται από: α) Αρχικές δηλώσεις Φ.Ε.Φ.Π. που, ενώ έχουν υποβληθεί στις Δ.Ο.Υ., δεν εμφανίζονται εκκαθαρισμένες στον πίνακα παραλαβής, β) Αρχικές δηλώσεις Φ.Ε.Φ.Π. που, ενώ έχουν υποβληθεί στις Δ.Ο.Υ., δεν εμφανίζονται ως παραληφθείσες στον πίνακα εκκαθάρισης, γ) Τροποποιητικές δηλώσεις Φ.Ε.Φ.Π., που είναι σε εκκρεμότητα στον πίνακα εκκαθάρισης,

ιι) Στο σύνολο των δεδομένων ανεκκαθάριστων φορολογικών δηλώσεων Φ.Π. και για τα έτη από το 2002 έως και το 2012 δεν συμπεριλαμβάνονται τροποποιητικές δηλώσεις, καθώς: α) Μέχρι και το 2012 δεν είχε προβλεφθεί στο Ο.Π.Σ. TAXIS η υποχρεωτική καταχώρηση – ενημέρωση του πίνακα παραλαβής, με αποτέλεσμα να μην υφίσταται διασύνδεση με τον αντίστοιχο πίνακα εκκαθάρισης. Ως εκ τούτου, οι εκκρεμότητες τροποποιητικών δηλώσεων μέχρι και το έτος 2012,

όπως εμφανίζονται στον πίνακα παραλαβής του αντίστοιχου υποσυστήματος του Ο.Π.Σ. TAXIS, μπορεί να μην αποτελούν πραγματική εκκρεμότητα, ενώ η αναζήτηση των εν λόγω τροποποιητικών δηλώσεων από τον πίνακα παραλαβής και η διασταύρωσή τους με τον πίνακα εκκαθάρισης είναι επισφαλής.

Β) Από τα διαθέσιμα στοιχεία της Α.Α.Δ.Ε. δεν προκύπτει εκτίμηση για το πλήθος των μη εκκαθαρισμένων δηλώσεων Φ.Π. που δεν είναι καταχωρημένες στο Ο.Π.Σ. TAXIS (δηλώσεις εισοδήματος που υπεβλήθησαν χειρόγραφα στις Δ.Ο.Υ.) και για το λόγο αυτό υφίσταται αντίστοιχος σχεδιασμός (Σχετ. στόχος ΣΠ.1.2.12 στο Δ.Σ.Σ. Α 1025708 ΕΞ 2018 έγγραφο της Α.Α.Δ.Ε. για τη στοχοθεσία εντός του 2018).

Πίνακας 5: Σύνολο μη εκκαθαρισμένων φορολογικών δηλώσεων φυσικών προσώπων στο σύνολο των ΔΟΥ και για τα έτη 2002 - 2017

Κωδ. Δ.Ο.Υ.	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	ΣΥΝΟΛΟ	%
4232	91	43	15	16	20	25	39	68	68	115	99	1.923	2.630	3.993	371	933	10.449	4,38%
1133	53	164	41	38	41	59	87	113	172	248	240	1.773	2.097	3.488	827	789	10.230	4,28%
4215	11	10	7	16	17	18	33	33	31	50	72	2.228	2.603	3.475	558	341	9.503	3,98%
8110	11	17	19	30	29	44	106	60	107	165	142	1.066	2.182	3.837	843	844	9.502	3,98%
1136	13	11	24	36	40	45	71	52	75	75	92	1.848	2.227	2.712	503	865	8.689	3,64%
1138	103	47	51	45	47	38	72	59	61	88	51	1.706	2.152	2.784	325	111	7.740	3,24%
1112	4	4	5	4	4	7	44	10	11	21	26	1.401	1.853	3.096	192	133	6.815	2,85%
3232	7	4	1	4	5	5	1	-	4	11	23	1.008	2.164	1.924	387	541	6.089	2,55%
8431	8	22	21	31	15	25	43	39	39	56	56	979	1.420	2.182	598	159	5.693	2,38%
1137	17	8	11	13	13	15	62	16	29	63	74	1.081	1.265	1.871	356	251	5.145	2,15%
5411	2	4	4	6	10	4	7	14	15	16	22	853	1.577	1.238	224	534	4.530	1,90%
1152	18	27	23	20	26	31	38	27	24	16	18	865	1.220	1.744	83	181	4.361	1,83%
1220	18	9	13	24	35	45	71	31	54	88	86	1.227	1.220	1.034	197	199	4.351	1,82%
1204	10	29	38	26	45	29	77	36	37	85	108	898	918	1.161	178	627	4.302	1,80%
1130	150	42	67	70	55	55	46	33	79	59	83	757	876	1.087	288	376	4.123	1,73%
1552	16	27	30	11	12	12	29	20	28	32	56	794	1.002	1.322	357	287	4.035	1,69%
4233	17	13	32	81	32	34	48	42	78	67	86	857	1.007	1.029	163	279	3.865	1,62%
1312	41	9	12	10	12	4	71	54	25	26	28	426	1.036	1.313	236	238	3.541	1,48%
Λοιπές (255)	2.119	1.492	1.331	2.267	1.843	1.973	3.302	2.291	2.436	3.647	3.340	28.321	22.114	24.377	11.879	13.103	125.835	52,7%
ΣΥΝΟΛΑ	2.709	1.982	1.745	2.748	2.301	2.468	4.247	2.998	3.373	4.928	4.702	50.011	51.563	63.667	18.565	20.791	238.798	100%
%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	2%	2%	21%	22%	27%	8%	9%		

3.1.7 Λοιπά.

3.1.7.1. Μη ύπαρξη επικαιροποιημένου εγχειριδίου των υποσυστημάτων του Ο.Π.Σ. TAXIS που σχετίζονται με τις επιστροφές ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Από τις συνεντεύξεις με στελέχη της Α.Α.Δ.Ε. προέκυψε ότι δεν υφίσταται επικαιροποιημένο εγχειρίδιο των υποσυστημάτων του Ο.Π.Σ. TAXIS που σχετίζονται με τις επιστροφές ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, το οποίο να έχει προσαρμοστεί στις τροποποιήσεις των εφαρμογών του Ο.Π.Σ. TAXIS, καθώς και στις εκδοθείσες και ισχύουσες ΠΟΛ και εγκυκλίους της Α.Α.Δ.Ε..

3.1.7.2 Έλλειψη Διαλειτουργικότητας του Ο.Π.Σ. TAXIS με τα Πληροφοριακά Συστήματα εξωτερικών φορέων και ελεγκτικών μηχανισμών.

Η έλλειψη διασύνδεσης του πληροφοριακού Συστήματος Ο.Π.Σ. TAXIS με τα πληροφοριακά συστήματα εξωτερικών φορέων και ελεγκτικών μηχανισμών (Κτηματολόγιο, Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε, Τειρεσίας, Τράπεζες κ.λπ.) στερεί τη δυνατότητα του διαμοιρασμού και της ανταλλαγής πληροφοριών, ώστε να υφίσταται, αυτοματοποιημένα, συνολική εικόνα της φορολογικής συμμόρφωσης ή/και της παραβατικότητας του οφειλέτη, γεγονός που θα σηματοδοτήσει εξοικονόμηση χρόνου στις διαδικασίες των ελεγκτικών διασταυρώσεων και μείωση του διοικητικού κόστους.

3.2 Πρόγραμμα εκκαθάρισης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων

3.2.1. Πρόγραμμα Εκκαθάρισης Ληξιπρόθεσμων Υποχρεώσεων.

Στο πλαίσιο της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (Ε.Μ.Σ.) προβλέπεται η αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Γενικής Κυβέρνησης προς τρίτους, συμπεριλαμβανομένων και των εκκρεμών επιστροφών φόρων. Προς αυτή την κατεύθυνση, εκδόθηκαν οι Υ.Α. 2/57103/ΔΠΓΚ/2016 (ΦΕΚ 1932 Β'/29.6.2016):«Εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων» και Υ.Α. 2/56170/ΔΛΔ/2016 (ΦΕΚ 1894 Β'/27.6.2016), η οποία καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τη Υ.Α.2/10205/ΔΛΔ/17 (ΦΕΚ 394 Β'/10.2.2017), που ορίζουν τις διαδικασίες αίτησης και λήψης της ειδικής χρηματοδότησης. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Υ.Α. 2/57103/ΔΠΓΚ/2016 (ΦΕΚ 1932 Β'/29.6.2016):«Εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων δεν αφορά στην αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων. Εντούτοις γίνεται μνεία αυτής στα αιτήματα απόδοσης ποσού που

αποστέλλει η Α.Α.Δ.Ε στο Γ.Λ.Κ. για την κατανομή και την πληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων επιστροφών φόρων.

Σύμφωνα με τις μηνιαίες αναφορές της Α.Α.Δ.Ε προς το Γ.Λ.Κ., το ύψος των εκκρεμών υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων που δημιουργήθηκαν έως τις 30.4.2016 ανήλθε στο ποσό των 3.251 εκατ. ευρώ. Από το ποσό αυτό, ποσό 1.184 εκατ. ευρώ αφορά εκκρεμείς υποχρεώσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί Α.Φ.ΕΚ., ενώ ποσό 951 εκατ. ευρώ αφορά ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις, για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί Α.Φ.ΕΚ. και έχουν υπερβεί το όριο των 90 ημερών (βλ. Πίνακας 1). Για την αποπληρωμή με μετρητά των ανωτέρω υποχρεώσεων από την ειδική χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (Ε.Μ.Σ.), στη Γ.Γ.Δ.Ε. και στη συνέχεια στην Α.Α.Δ.Ε. για την περίοδο από 1.7.2016 έως 31.12.2017 εγκρίθηκε και χορηγήθηκε ποσό 577 εκατ. ευρώ έπειτα από σχετικά αιτήματα. Τα αιτήματα της Α.Α.Δ.Ε με τα αντίστοιχα εγκεκριμένα από το Γ.Λ.Κ ποσά παρατίθενται αναλυτικά στον κάτωθι πίνακα (Πίνακας 6).

Πίνακας 6: Εγκρίσεις Χρηματοδότησης Α.Α.Δ.Ε. από τον Ε.Μ.Σ.

Αρ. πρωτ.αιτήματος Α.Α.Δ.Ε.	Εγκεκριμένο ποσό (€)
ΓΔΦΔ 1109772/18-7-2016	23.000.000,00
ΓΔΦΔ 1115387/29-7-2016	23.000.000,00
ΓΔΦΔ 1115388/29-7-2016	106.000.000,00
ΓΔΦΔ 1145049/6-10-2016	35.000.000,00
ΓΔΦΔ 1161238/8-11-2016	111.000.000,00
ΓΔΦΔ 1178096/9-12-2016	107.000.000,00
ΓΔΦΔ 1001797/9-1-2017	70.000.000,00
ΓΔΦΔ 1110482/19-7-2017	75.000.000,00
ΓΔΦΔ 1151708/11-10-2017	1.539.833,95
ΓΔΦΔ 1163444/2-11-2017	20.000.000,00
ΓΔΦΔ 1184660/11-12-2017	5.000.000,00
Σύνολο	576.539.833,95

Πηγή: Στοιχεία Α.Α.Δ.Ε./Γ.Λ.Κ.

Σύμφωνα με στοιχεία του Ο.Π.Σ. TAXIS το σύνολο των εκκρεμών υποχρεώσεων (stock) από επιστροφές φόρων που δημιουργήθηκαν έως τις 30.4.2016 ήταν 3.002,6 εκ. €. Από το σύνολο των εκκρεμών υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων που δημιουργήθηκαν έως τις 30.4.2016, εξοφλήθηκαν ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις από 1.5.2016 μέχρι και 31.12.2017 με μετρητά 947,4 εκ. ευρώ, με συμψηφισμούς με χρέη (απαιτήσεις) της Α.Α.Δ.Ε. 991,3 εκ. ευρώ και με συμψηφισμούς με χρέη (απαιτήσεις) φορέων της Γενικής Κυβέρνησης 158,6 εκ. ευρώ (σύνολο εξοφληθεισών ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων 2.097,3 εκ. ευρώ) (Πίνακας 7).

Δεν είναι δυνατόν να υπολογιστούν οι εκκρεμείς υποχρεώσεις (stock) που δημιουργήθηκαν έως τις 30.4.2016 και παραμένουν ανεξόφλητες, δεδομένου ότι έχουν πραγματοποιηθεί εξοφλήσεις ασύνδετων γραμματίων τρίτων ύψους 711 εκ. € κατά τα έτη 2016 και 2017, τα οποία δεν μπορούν να διασυνδεθούν με τις εκκρεμείς στις 30.4.2016 υποχρεώσεις (stock).

Πίνακας 7: Εξόφληση ληξιπρόθεσμων εκκρεμών υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων (stock 30.04.2016), για τα έτη 2016 & 2017⁷.

	2016			2017		
	Με ΑΦΕΚ	Χωρίς ΑΦΕΚ	Σύνολο	Με ΑΦΕΚ	Χωρίς ΑΦΕΚ	Σύνολο
Εξόφληση με μετρητά και εντολές μεταφοράς	279.458.367,32	190.641.202,68	470.099.570,00	137.001.954,62	340.334.353,00	477.336.307,62
Συμψηφισμοί (Α.Α.Δ.Ε.)	365.734.606,55	237.356.050,75	603.090.657,30	191.062.686,61	197.142.989,26	388.205.675,87
Συμψηφισμοί (από άλλους φορείς)	87.193.516,15	65.065.640,11	152.259.156,26	4.623.411,93	1.691.655,59	6.315.067,52
Σύνολο	732.386.490,02	493.062.893,54	1.225.449.383,56	332.688.053,16	539.168.997,85	871.857.051,01

Πηγή: Στοιχεία Α.Α.Δ.Ε.

⁷ Ο υπολογισμός των ποσών εξοφλήσεων έχει πραγματοποιηθεί από τα αρχεία που δόθηκαν από την ΔΗΛΕΔ σύμφωνα με ερώτημα που υποβλήθηκε από την Ομάδα Ελέγχου και συνοδεύει τον φάκελο του ελέγχου. Τα ποσά περιλαμβάνουν εξοφλήσεις ΑΦΕΚ και γραμματίων τρίτων με τρόπους εξόφλησης: Μετρητά, Εντολές Μεταφοράς, Γραμμάτια Συμψηφισμού και Διπλότυπα Συμψηφισμού. Σημειώνουμε ότι πλήθος 4.377 ΑΦΕΚ, συνολικού ποσού περίπου 985.000 ευρώ, που αφορούν stock 30.04.2016, δεν περιλαμβάνεται στο ποσό των εξοφλήσεων, καθώς για τον υπολογισμό δεν δοθήκαν ΑΦΕΚ πλήθους 6.740 ποσού 4.169.753,38 ευρώ με ημερομηνία 30.04.2016, ΑΦΕΚ πλήθους 10.603 ποσού 5.486.278,32 ευρώ με ημερομηνία 31.12.2016 και ΑΦΕΚ πλήθους 13.166 ποσού 4.845.734,03 ευρώ με ημερομηνία 31.12.2017 με τύπο εκκαθάρισης «Αναλογικό». Η ομάδα ελέγχου διατηρεί επιφύλαξη: α) για τον διαχωρισμό των ποσών στους επιμέρους τρόπους εξόφλησης (βλέπε εύρημα 3.3.1.3.) β) για τον αναλογικό επιμερισμό των ποσών εξοφλήσεων και γ) για τον διαχωρισμό των ποσών εντός και εκτός προϋπολογισμού (ποσά εκτός προϋπολογισμού συνολικού ύψους 4,2εκ. ευρώ).

3.2.2. Μη τήρηση της σειράς χρονολογικής προτεραιότητας (μέθοδος F.I.F.O.) κατά την εξόφληση των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων.

Η εξόφληση των Α.Φ.ΕΚ. επιστροφής φόρου εισοδήματος σε νομικά πρόσωπα και επιστροφής Φ.Π.Α., στις ελεγχόμενες Δ.Ο.Υ. (Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς και Φ.Α.Ε. Αθηνών), δεν πραγματοποιείται κατά σειρά χρονολογικής προτεραιότητας⁸, βάσει της ημερομηνίας εκκαθάρισης της αντίστοιχης φορολογικής δήλωσης, ή της ημερομηνίας υποβολής της σχετικής αίτησης επιστροφής, αντίστοιχα. Παράλληλα, οι κατευθύνσεις της Φορολογικής Διοίκησης αναφορικά με την προτεραιοποίηση της εξόφλησης των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων τροποποιήθηκαν για τις επιστροφές φόρου εισοδήματος Νομικών Προσώπων εντός του 2017.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Σημαντικός αριθμός Α.Φ.ΕΚ. παλαιών ετών (βλ. εύρημα 3.1.1., 3.2.1.), που αφορούν σε επιστροφές φόρων εισοδήματος, Φ.Π.Α. και υπερισπράξεις, παραμένουν ανεξόφλητα, αν και έχει παρέλθει σημαντικός χρόνος από την ημερομηνία δημιουργίας και την εκκαθάρισή τους.

Β) Σχετικά με τις υποχρεώσεις για επιστροφή φόρου εισοδήματος σε νομικά πρόσωπα και Φ.Π.Α., οι οποίες τακτοποιήθηκαν εντός του έτους 2017 (31 περιπτώσεις επιστροφής φόρου εισοδήματος στη Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς και 222 στη Φ.Α.Ε. Αθηνών, καθώς και 37 περιπτώσεις επιστροφής Φ.Π.Α. στη Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς και 120 στη Φ.Α.Ε. Αθηνών), παρατηρήθηκε ότι δεν τηρείται η απόλυτη χρονολογική προτεραιότητα, ενώ τηρείται σε μικρό ποσοστό η σχετική χρονολογική προτεραιότητα εξόφλησης των υποχρεώσεων με βάση την ημερομηνία υποβολής της αντίστοιχης φορολογικής δήλωσης ή της αίτησης επιστροφής Φ.Π.Α.. Το παραπάνω συμπέρασμα προέκυψε από τη σύγκριση της κατάταξης των Α.Φ.ΕΚ. της κάθε Δ.Ο.Υ. κατά σειρά διαδοχικότητας των ημερομηνιών υποβολής των αντίστοιχων φορολογικών δηλώσεων και των αιτήσεων επιστροφής Φ.Π.Α. με την κατάταξη των Α.Φ.ΕΚ. κατά σειρά διαδοχικότητας των ημερομηνιών τακτοποίησής τους.

Γ) Δεκατέσσερις (14) επιστροφές φόρων της Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς, ποσού 1.005.526,09 ευρώ σε δείγμα τριάντα εννέα (39) επιστροφών φόρων χωρίς έλεγχο (ήτοι ποσοστό 34,13% επί της

⁸ Σύμφωνα και με όσα αντίστοιχα ορίζονται στις ΠΟΛ 1287/13, ΠΟΛ.1058/13, ΠΟΛ.1073/04 και ΠΟΛ.1090/12.

αξίας των επιστροφών του δείγματος), των οποίων τα σχετικά Α.Φ.ΕΚ. εκδόθηκαν από το Μάιο έως και τον Οκτώβριο του 2017, εξοφλήθηκαν κατά τη διάρκεια της Α΄ φάσης του ελέγχου και συγκεκριμένα από 8.12.2017 έως και 4.1.2018.

Δ) Σύμφωνα με την παράγραφο Ε της ΔΕΛ Α 1142438 ΕΞ2017/22.9.17 εγκυκλίου της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. προς τις Δ.Ο.Υ., που αφορά σε οδηγίες για τη «Διαδικασία επιστροφής φόρου εισοδήματος Νομικών Προσώπων και Νομικών Οντοτήτων φορολογικού έτους 2016»: *«Η εκτέλεση των επιστροφών θα ενεργείται, σύμφωνα με τη σειρά κατάταξης που εμφανίζεται στην αναφορά της εφαρμογής Discoverer του Ο.Π.Σ. Elenxis, (...). Ειδικά για τις αξιολογημένες δηλώσεις επιστροφής φόρου εισοδήματος Νομικών Προσώπων και Νομικών Οντοτήτων, οι οποίες έχουν αναρτηθεί στην εφαρμογή Discoverer του Ο.Π.Σ. Elenxis (7ο Batch), η σειρά εκτέλεσης των επιστροφών θα ενεργείται με κριτήριο τα μεγαλύτερα ποσά προς επιστροφή, τόσο για τις περιπτώσεις επιστροφής χωρίς έλεγχο όσο και για τις περιπτώσεις επιστροφής κατόπιν διενέργειας ελέγχου».*

3.2.3. Ελλιπές κανονιστικό πλαίσιο όσον αφορά στις διαδικασίες λήψης και χρήσης της ειδικής χρηματοδότησης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ε.Μ.Σ.) για την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων της Α.Α.Δ.Ε..

Τόσο η Α.Α.Δ.Ε (όσο και η Γ.Γ.Δ.Ε. πριν την 1^η.1.2017) συντάσσει αιτήματα για τη λήψη της ειδικής χρηματοδότησης από τον Ε.Μ.Σ. για την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων επιστροφών φόρων που δημιουργήθηκαν έως 30.4.2016, αναφερόμενη στις: α) Α.Υ.Ο. 2/57103/ΔΠΓΚ/16 (ΦΕΚ 1932 Β΄/29.6.2016 «Εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων», που καθορίζει διαδικασίες και προϋποθέσεις που πρέπει να ακολουθούν οι οντότητες της Γενικής Κυβέρνησης για τη λήψη της χρηματοδότησης. Ενδεικτικά αναφέρουμε: Ύπαρξη Μητρώου Δεσμεύσεων, Αιτιολογημένο Αίτημα, συνοδευτικά έντυπα όπου καταγράφονται οι υποχρεώσεις που θα καλυφθούν, β) Α.Υ.Ο. 2/56170/ΔΛΔ/16 (ΦΕΚ 1894 Β΄/27.6.2016) «Άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών του Ελληνικού Δημοσίου στην Τράπεζα της Ελλάδος, καθορισμός κίνησης αυτών και δημιουργία λογαριασμού στο λογιστικό σχέδιο της Κεντρικής Διοίκησης», η οποία αντικαταστάθηκε από τη 2/10205/ΔΛΔ/17 (ΦΕΚ 394 Β΄/10.2.2017) και προβλέπει «...*μεταφορά ποσών στο λογαριασμό Νο 200, υπολογαριασμός Νο 23/200554, με εντολές του Προϊσταμένου ή του νόμιμου εξουσιοδοτημένου οργάνου της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης*

(Δ.Π.Γ.Κ.), για την παροχή ρευστότητας για πληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων επιστροφών φόρων ύστερα από αιτιολογημένο αίτημα του αρμόδιου διατάκτη της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων».

Για τις ληξιπρόθεσμες επιστροφές φόρων δεν προβλέφθηκε καμία ιδιαίτερη διαδικασία, ούτε κάποιο ιδιαίτερο κανονιστικό πλαίσιο, παρά το γεγονός ότι: (α) Οι επιστροφές φόρων αποτελούν μειωτικό στοιχείο των φορολογικών εσόδων και όχι έξοδο και (β) η Α.Α.Δ.Ε. και, μέχρι τις 31.12.2016, η Γ.Γ.Δ.Ε. δεν έχουν τα νομικά χαρακτηριστικά των λοιπών Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Κατά συνέπεια, τα αιτήματα χρηματοδότησης αποστέλλονται ανατιολόγητα στο Γ.Λ.Κ., καθώς δεν συνοδεύονται από αναλυτική κατάσταση με τις υποχρεώσεις και αναλυτική έκθεση αιτιολόγησης ως προς την αναγκαιότητα ενίσχυσης της ταμειακής ρευστότητας και ικανοποιούνται σύμφωνα με τον πίνακα ταμειακής ρευστότητας που συντάσσει το Γ.Λ.Κ. σε συνεργασία με την Α.Α.Δ.Ε..

Κατά συνέπεια, η Α.Α.Δ.Ε. δεν δίνει ολοκληρωμένη πληροφόρηση στο Γ.Λ.Κ. ως προς τη χρήση της χρηματοδότησης. Πιο συγκεκριμένα, δεν υπάρχει άμεση πληροφόρηση εάν αυτή αναλώνεται για την κάλυψη του stock των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων έως 30.4.2016. και αν ακολουθείται η μέθοδος F.I.F.O..

3.3 Αξιοπιστία δεδομένων και συστημάτων αναφοράς

Αναφορικά με τον έλεγχο αξιοπιστίας των δημοσιονομικών δεδομένων και του συστήματος δημοσιονομικών αναφορών διαπιστώθηκαν τα εξής:

3.3.1. Συστήματα καταγραφής υποχρεώσεων.

3.3.1.1. Έλλειψη εσωτερικών δικλίδων στις διαδικασίες που ακολουθεί η Φορολογική Διοίκηση, αναφορικά με τη σύνδεση Α.Φ.ΕΚ. με την αντίστοιχη φορολογική δήλωση στο Ο.Π.Σ. TAXIS.

Υφίσταται έλλειψη εσωτερικών δικλίδων καθώς και έλλειψη ελεγκτικών διασταυρώσεων της ορθής καταγραφής των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων, λόγω αδυναμίας σύνδεσης του αριθμού φορολογικής δήλωσης με το αντίστοιχο Α.Φ.ΕΚ. στο Ο.Π.Σ. TAXIS, όταν το Α.Φ.ΕΚ. εκδίδεται από το Τμήμα Εισοδήματος, με αποτέλεσμα να εμφανίζεται η επιστροφή ως εκκρεμής (εκκρεμές Α.Φ.ΕΚ.) (βλ. επίσης 3.4.1.3.).

Η δομική αδυναμία στις διαδικασίες που ακολουθεί η Φορολογική Διοίκηση, ήτοι η μη συσχέτιση του υπό έκδοση από το Τμήμα Εισοδήματος Α.Φ.ΕΚ. με τον αντίστοιχο αριθμό φορολογικής δήλωσης στο Ο.Π.Σ. TAXIS και η έλλειψη εσωτερικής διαδικασίας ελέγχου, προκειμένου να υπάρχει διασταύρωση του α/α δήλωσης ΦΕ με τα εκδιδόμενα χειρόγραφα Α.Φ.ΕΚ., ενέχουν τους κινδύνους: α) λανθασμένης καταγραφής ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, β) υπερεκτίμησης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε., γ) εξόφλησης των ίδιων υποχρεώσεων επιστροφής φόρων περισσότερες από μια φορές, εξαιτίας της δυνατότητας έκδοσης περισσότερων του ενός Α.Φ.ΕΚ. αναφορικά με μια αίτηση/φορολογική δήλωση με πιστωτικό υπόλοιπο.

Ευρήματα ελέγχου:

Α.Φ.ΕΚ. τα οποία είχαν εκδοθεί χειρόγραφα από τα Τμήματα Εσόδων των Δ.Ο.Υ. και δεν συνδέθηκαν στο Ο.Π.Σ. TAXIS με τη δήλωση εισοδήματος του φορολογούμενου, εμφανίζονταν ως εκκρεμείς επιστροφές στην υποεφαρμογή του Εισοδήματος στο Ο.Π.Σ. TAXIS. Για τον εντοπισμό, την αντιμετώπιση και διευθέτηση/διόρθωση του προβλήματος αυτού (της συγκεκριμένης υπόθεσης, αλλά και γενικότερα του συνόλου των όμοιων υποθέσεων, όπως καταγράφηκαν), αφενός εκδόθηκε η εγκύκλιος ΔΠΦΥ Α 1165341 ΕΞ2016 της Διεύθυνσης Παροχής Φορολογικών Υπηρεσιών «Οδηγίες για τη διαδικασία επιστροφής φόρου εισοδήματος για τα νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα» και αφετέρου, σε συνεννόηση με εξειδικευμένους υπαλλήλους του TAXIS, εκδόθηκε από το Τμήμα Εισοδήματος της Φ.Α.Ε. Αθηνών, βάσει συγκεκριμένης λίστας που απεστάλη από τη Δ.ΗΛΕ.Δ., ένα επιπλέον Α.Φ.ΕΚ. με ποσό 0,01 Ευρώ, προκειμένου να συσχετισθούν τα δύο πεδία (Δήλωση Εισοδήματος και Α.Φ.ΕΚ.) και να μην εμφανίζεται εκκρεμής η δήλωση εισοδήματος.

Από στοιχεία της Δ.ΗΛΕ.Δ., που δόθηκαν στην Ομάδα Ελέγχου, καταγράφηκαν 10.345 περιπτώσεις πιστωτικών δηλώσεων Ν.Π. μεταξύ των ετών 2011-2016, ύψους 932.801.830,77 ευρώ, οι οποίες από το 2016 και μέχρι το 2017 είχαν αποσταλεί στις Δ.Ο.Υ., προκειμένου να συμπληρωθούν τα στοιχεία των Α.Φ.ΕΚ. που δημιουργήθηκαν στο υποσύστημα Εσόδων (και όχι στην αντίστοιχη εφαρμογή του Εισοδήματος) και δεν είχαν συνδεθεί με το κλειδί της φορολογικής δήλωσης. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Δ.ΗΛΕ.Δ., από το σύνολο των 10.345 πιστωτικών δηλώσεων Ν.Π., 7.181 συνδέθηκαν με Α.Φ.ΕΚ. ως εξής: α) 4.623—πιστωτικές

δηλώσεις Ν.Π. ύψους 784,7 εκ. ευρώ διασυνδέθηκαν με ήδη υπάρχοντα Α.Φ.ΕΚ. του τμήματος εσόδων β) 2.558 πιστωτικές δηλώσεις Ν.Π. ύψους 148,1 εκ. ευρώ συνδέθηκαν με Α.Φ.ΕΚ. αξίας 0,01 € που δημιουργήθηκαν μεταγενέστερα, λόγω αδυναμίας σύνδεσης με τα Α.Φ.ΕΚ. εξόφλησης.

Για 3.163 πιστωτικές δηλώσεις Ν.Π. που δεν συνδέθηκαν με Α.Φ.ΕΚ., ενδεχομένως: α) είτε δεν εστάλησαν στοιχεία, γιατί οι δηλώσεις εισοδήματος Ν.Π. βρισκόταν σε διαδικασία ελέγχου χωρίς να υφίστανται Α.Φ.ΕΚ., β) είτε τα στοιχεία των δηλώσεων εισοδήματος Ν.Π. δεν μπορούσαν να συνδεθούν με Α.Φ.ΕΚ., τα οποία εκτελέστηκαν σε διαφορετική Δ.Ο.Υ. από αυτή της υποβολής της δήλωσης.

3.3.1.2. Μη ορθή καταγραφή συγκεκριμένων κατηγοριών υπερισπράξεων ως υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε..

Στις μηνιαίες αναφορές της Δ.ΗΛΕ.Δ./Α.Α.Δ.Ε. ως προς το απόθεμα (stock) και τις ροές (flows) επιστροφών φόρων με και χωρίς Α.Φ.ΕΚ. (αναφορά τύπου REFS_55), περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα πεδία «Με Α.Φ.ΕΚ. (With AFEK)», «Νέες Αιτήσεις Επιστροφής Φόρων (New Tax Refund Claims Submitted)» και «Διενεργηθείσες Επιστροφές Φόρων (Tax Refund Payments

Made)», ως υποχρεώσεις επιστροφής φόρων, όλες οι κατηγορίες υπερισπράξεων. Παρόλα αυτά, ένα σύνολο κωδικών υπερισπράξεων [π.χ. ατακτοποίητες εισπράξεις που προκύπτουν από κατασχετήρια, παρακρατήσεις φορολογικής ενημερότητας οφειλής, εισπράξεις δόσεων ρύθμισης φορολογικών οφειλών, οι οποίες δεν μπορούν να ταυτοποιηθούν (π.χ. πληρωμή δόσης με εισαγωγή λάθους αριθμού δελτίου ταυτότητας), κ.λπ.] δεν αποτελούν πραγματικές υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων, με αποτέλεσμα να υφίσταται αντίστοιχη αύξηση των ποσών των εκκρεμών υποχρεώσεων με Α.Φ.ΕΚ., οι οποίες όμως δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Ευρήματα ελέγχου:

Η Δ.ΗΛΕ.Δ. ενημερώνεται καθημερινά με αναφορά της Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε. (ΔΙΑΣ ΑΕ), αναφορικά με τα ποσά που έχουν κατατεθεί στις Τράπεζες για πληρωμές φόρων μέσω της

Ταυτότητας Βεβαίωσης Οφειλής (Τ.Β.Ο.) και Ταυτότητας Οφειλής Παρακράτησης (Τ.Ο.Π.). Οι εισπράξεις αυτές χαρακτηρίζονται στο Ο.Π.Σ. TAXIS ως υπερισπράξεις με κωδικούς 28 «Πληρωμή από παρακράτηση ΑΦΕ (Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας) », 29 «Πληρωμή από Βεβαίωση Οφειλής», οι οποίες δημιουργούν αντίστοιχα Α.Φ.ΕΚ. στο Ο.Π.Σ. TAXIS. Ωστόσο, τα εν λόγω Α.Φ.ΕΚ. αφορούν στην πραγματικότητα σε συμψηφισμούς μεταξύ οφειλών τρίτων στην Α.Α.Δ.Ε. και υποχρεώσεων προς τρίτους από Φορείς Γενικής Κυβέρνησης (εξαιρούνται οι Φορείς της Κεντρικής Διοίκησης) και δεν αποτελούν σε καμία περίπτωση υποχρέωση της Α.Α.Δ.Ε. σε επιστροφή φόρου. Ως εκ τούτου, η διαδικασία δημιουργίας Α.Φ.ΕΚ. για τις συγκεκριμένες κατηγορίες υπερισπράξεων και η εκ των υστέρων έκδοση διπλότυπου συμψηφισμού έναντι οφειλής τρίτου προς την Α.Α.Δ.Ε. αυξάνει εσφαλμένα τις επιστροφές φόρων με Α.Φ.ΕΚ. που εμφανίζονται στις σχετικές αναφορές (βλ. REFS_55), δεδομένου ότι δεν πρόκειται για πραγματικές επιστροφές.

3.3.1.3. Μη ορθή αποτύπωση του τρόπου εξόφλησης των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στο Ο.Π.Σ. TAXIS και στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε..

Από τα στοιχεία των Α.Φ.ΕΚ. και από συνεντεύξεις με στελέχη της Α.Α.Δ.Ε. προέκυψε ότι ο τύπος του Α.Φ.ΕΚ. που εκδίδεται από το Ο.Π.Σ. TAXIS δεν δύναται να υποστηρίξει περισσότερους εκ του ενός τρόπους εξόφλησης ανά κατηγορία πεδίου (ήτοι πεδία μετρητών, γραμμάτια συμψηφισμού, διπλότυπα συμψηφισμού, εντολές μεταφοράς, γραμμάτια τρίτων). Αποτέλεσμα της αδυναμίας αυτής είναι η μη ορθή αποτύπωση του τρόπου εξόφλησης των Α.Φ.ΕΚ., η εκ των υστέρων συμφωνία των λογιστικών εγγραφών εκτός Ο.Π.Σ. TAXIS και ως εκ τούτου η μη ορθή αποτύπωση του τρόπου εξόφλησης των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στις σχετικές αναφορές της Δ.ΗΛΕ.Δ. (βλ. REFS_55) και του Γ.Λ.Κ. (βλ. μηνιαία δελτία).

Η Ομάδα Ελέγχου έχει ζητήσει περαιτέρω στοιχεία για τη διερεύνηση της ορθής αποτύπωσης του τρόπου εξόφλησης των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στο Ο.Π.Σ. TAXIS.

Ευρήματα ελέγχου:

Από την ανάλυση των στοιχείων της Δ.ΗΛΕ.Δ. αναφορικά με τα εκδοθέντα Α.Φ.ΕΚ. από 1.1.2017 έως 31.10.2017 στις ελεγχόμενες Δ.Ο.Υ. (Φ.Α.Ε. Αθηνών και Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς), προέκυψε ότι για 388 Α.Φ.ΕΚ. (48 Α.Φ.ΕΚ. στη Φ.Α.Ε. Αθηνών και 340 Α.Φ.ΕΚ. στη Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς), συνολικού

ποσού 4,96 εκ. ευρώ, το πεδίο «Μετρητά» του «Τρόπος Εξόφλησης Επιστρεπτέου Τ.Ε.Κ.» είχε ενημερωθεί για συναλλαγές μεγαλύτερες των 500 ευρώ⁹. Μετά από συνεντεύξεις με στελέχη της Α.Α.Δ.Ε. προέκυψε ότι τα πεδία «Τρόπος Εξόφλησης Επιστρεπτέου Τ.Ε.Κ.» του Α.Φ.ΕΚ. δεν δύνανται υποστηρίξουν τρόπους εξόφλησης ανά κατηγορία πεδίου περισσότερους του ενός. Βάσει των ανωτέρω, σε κάποιες συναλλαγές χρησιμοποιούνται μη έγκυρα - με τον τρόπο εξόφλησης - πεδία.

Παράδειγμα 1: Για το Α.Φ.ΕΚ. 178/2017, το οποίο εκδόθηκε από τη Φ.Α.Ε. Αθηνών, ποσού 2,45 εκ. ευρώ, από το Ο.Π.Σ. TAXIS φαίνεται ότι ποσό ύψους 2,18 εκ. ευρώ του εν λόγω Α.Φ.ΕΚ. εξοφλήθηκε με μετρητά, ενώ στην πραγματικότητα διενεργήθηκε συμψηφισμός με χρέος του φορολογούμενου (ως συνυπευθυνότητα έναντι άλλου Α.Φ.Μ.) στη Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς με την έκδοση αντίστοιχου γραμματίου συμψηφισμού. Η συμφωνία των λογιστικών εγγραφών στο σώμα του εν λόγω Α.Φ.ΕΚ. έχει διενεργηθεί χειρόγραφα στα πεδία «Τρόπος Εξόφλησης Επιστρεπτέου Τ.Ε.Κ.».

Παράδειγμα 2: Για το Α.Φ.ΕΚ. 3241/2017, το οποίο εκδόθηκε από τη Φ.Α.Ε. Αθηνών, ποσού 101,8 χιλ. ευρώ, από το Ο.Π.Σ. TAXIS φαίνεται ότι ποσό ύψους 49 χιλ. ευρώ έχει εξοφληθεί με μετρητά, ενώ στην πραγματικότητα έχει εκδοθεί γραμμάτιο συμψηφισμού ίδιου ποσού με αποδέκτη τη Δ.Ο.Υ. Χαλανδρίου, έναντι χρεών του φορολογούμενου (λόγω συμμετοχής του σε κοινοπραξία). Η συμφωνία των λογιστικών εγγραφών στο σώμα του εν λόγω Α.Φ.ΕΚ. έχει διενεργηθεί χειρόγραφα στα πεδία «Τρόπος Εξόφλησης Επιστρεπτέου Τ.Ε.Κ.».

Παράδειγμα 3: Για το Α.Φ.ΕΚ. 926164/2017, το οποίο εκδόθηκε από τη Φ.Α.Ε. Αθηνών, ποσού 426,6 χιλ. ευρώ, από το Ο.Π.Σ. TAXIS φαίνεται ότι το ποσό των 410 χιλ. ευρώ έχει εξοφληθεί με μετρητά, ενώ στην πραγματικότητα έχουν εκτελεστεί 38 ξεχωριστές εντολές μεταφοράς σε διαφορετικά Α.Φ.Μ.. Η συμφωνία των λογιστικών εγγραφών στο σώμα του εν λόγω Α.Φ.ΕΚ. έχει διενεργηθεί χειρόγραφα στα πεδία «Τρόπος Εξόφλησης Επιστρεπτέου Τ.Ε.Κ.».

⁹ Ποσό το οποίο η Ομάδα Ελέγχου θεώρησε σημαντικό ανά συναλλαγή, βάσει και της ΠΟΛ.1116/13, σύμφωνα με την οποία η Δ.Ο.Υ. δύναται σε εξαιρετικές και απολύτως δικαιολογημένες περιπτώσεις, και εφόσον υπάρχουν μετρητά στη Δ.Ο.Υ., να εξοφλεί τίτλους με μετρητά, κατόπιν έγγραφης απόφασης του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ., η οποία επισυνάπτεται στον τίτλο πληρωμής ή επιστροφής.

3.3.1.4. Εξαιρέση των Γραμματίων Τρίτων που εκδόθηκαν εξαιτίας τακτοποίησης Α.Φ.ΕΚ. από τις υποχρεώσεις επιστροφής φόρων στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. και του Γ.Λ.Κ.

Σύμφωνα με το π.δ.16/1989 (ΦΕΚ 6 Α') και το ν.δ.321/1969 (ΦΕΚ 205 Α') τα γραμμάτια τρίτων (σημ. γραμμάτια συμψηφιστικής διαχείρισης με λογαριασμό «τρεχούμενοι λογαριασμοί τρίτων») αποτελούν τίτλους πληρωμής για επιστροφή εισπραχθέντων εσόδων¹⁰. Παρόλα αυτά, στα Μηνιαία Δελτία του Γ.Λ.Κ., καθώς και στις μηνιαίες αναφορές της Δ.ΗΛΕ.Δ./Α.Α.Δ.Ε. ως προς το απόθεμα (stock) και τις ροές (flows) επιστροφών φόρων με και χωρίς Α.Φ.ΕΚ. (αναφορά τύπου REFS_55), δεν έχουν περιληφθεί: α) Το απόθεμα (stock) των γραμματίων τρίτων που εκδόθηκαν εξαιτίας τακτοποίησης Α.Φ.ΕΚ. προηγούμενων ετών και παραμένουν εκκρεμή μέχρι τις 30.4.2016, β) Εκδοθέντα γραμμάτια τρίτων εξαιτίας τακτοποίησης Α.Φ.ΕΚ. που εκδόθηκαν και δεν έχουν εξοφληθεί από την 1^η.5.2016 και μέχρι τις 31.12.2017, γ) Εκκρεμή γραμμάτια τρίτων, για τα οποία, ενώ έχουν εκδοθεί εξαιτίας τακτοποίησης Α.Φ.ΕΚ., δεν υφίσταται στο Ο.Π.Σ. TAXIS συσχέτιση μεταξύ τους, και δ) Εκκρεμή γραμμάτια τρίτων, τα οποία, σύμφωνα και με την ημερομηνία έκδοσης του αρχικού τίτλου πληρωμής (Α.Φ.ΕΚ.), θα έπρεπε να έχουν παραγραφεί μέχρι τις 31.12.2017 [πεδίο «απόρριψη λόγω παραγραφής (via statute of limitations)»].

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Από τα στοιχεία του Ο.Π.Σ. TAXIS προκύπτει ότι στις 31.12.2016 και 31.12.2017 υπήρχαν 167,74 εκ. ευρώ (σύνολο τίτλων 79.474) και 92,62 εκ. ευρώ (σύνολο τίτλων 87.126) μη εξοφληθέντα γραμμάτια τρίτων (συνδεδεμένα και μη με τίτλους Α.Φ.ΕΚ.), τα οποία στην αναφορά τύπου REFS_55 της Α.Α.Δ.Ε. εμφανίζονται ως εξοφλήσεις υποχρεώσεων επιστροφών μέσω συμψηφισμών (Tax Refund Payments Made Through Offsets). Επιπρόσθετα, στην αναφορά τύπου REFS_55 της Α.Α.Δ.Ε. εμφανίζονται ως εξοφλήσεις υποχρεώσεων επιστροφών μέσω συμψηφισμών και γραμμάτια τρίτων τα οποία είναι προς παραγραφή (βλ. εύρημα 3.3.2.5.).

¹⁰ Σύμφωνα με την Α.Α.Δ.Ε. κατά την εξόφληση εκκαθαρισμένων τίτλων επιστροφής (Α.Φ.ΕΚ.) και μετά την διενέργεια συμψηφισμών όταν υφίστανται οφειλές, σε περίπτωση που δεν υπάρχει δυνατότητα ολοκλήρωσης της εξόφλησης του τίτλου λόγω φορολογικών εκκρεμοτήτων (όπως π.χ. μη λήψη αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας από πλευράς δικαιούχων, δέσμευση χορήγησης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας για οφειλές σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, χρέη συνυπευθυνότητας που αναμένουν τακτοποίηση) είναι απαραίτητη εξ ορισμού η έκδοση Γραμματίου Τρίτων ως ενδιάμεσου συμψηφιστικού τίτλου για να χρησιμοποιηθεί για την μελλοντική εξόφληση όταν συντρέχουν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις.

Β) Για 249 Α.Φ.ΕΚ., τα οποία αφορούν σε αιτήματα επιστροφής Φ.Π.Α., εντοπίστηκαν εξοφλήσεις, για τα οποία αν και είχε παρέλθει η προθεσμία παραγραφής δεν είχαν εκτελεστεί οι αναγκαίες διαδικασίες παραγραφής.

3.3.1.5. Έλλειψη αυτοματοποιημένων δικλίδων Ο.Π.Σ. TAXIS κατά την καταχώρηση και εκκαθάριση χειρόγραφων δηλώσεων Φ.Ε.Ν.Π. και Φ.Ε.Φ.Π..

Από τον έλεγχο προέκυψε ότι το καταχωρητικό πρόγραμμα του Ο.Π.Σ. TAXIS δεν διαθέτει τις αυτοματοποιημένες δικλίδες της αντίστοιχης εφαρμογής εκκαθάρισης φόρου εισοδήματος που εφαρμόζονται κατά την ηλεκτρονική υποβολή και εκκαθάριση δηλώσεων μέσω TAXISNET-Παράλληλα, από τον έλεγχο δεν προέκυψε ότι εφαρμόζονται διαδικασίες ποιοτικού ελέγχου σε επίπεδο Δ.Ο.Υ., αναφορικά με την ορθή καταχώρηση και εκκαθάριση των χειρόγραφων δηλώσεων Φ.Ε.Ν.Π. και Φ.Ε.Φ.Π..

3.3.2 Συμφωνία συστημάτων αναφοράς.

3.3.2.1. Μη απεικόνιση όλων των υποχρεώσεων της Α.Α.Δ.Ε. από επιστροφές φόρων στον Ισολογισμό του Κράτους.

Στις οικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης δεν καταχωρούνται οι υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων ως στοιχείο του Παθητικού ή ως αρνητικό στοιχείο του Ενεργητικού. Καταχωρούνται μόνο οι πραγματοποιηθείσες επιστροφές φόρων. Αποτέλεσμα αυτής της λογιστικής αντιμετώπισης είναι να εμφανίζονται μειωμένες οι υποχρεώσεις της Κεντρικής Διοίκησης, κατά παράβαση βασικών λογιστικών αρχών της (βλ. αρχή της πλήρους γνωστοποίησης και αρχή της συντηρητικότητας).

Ευρήματα ελέγχου:

Ως προς τις επιστροφές φόρων δεν ακολουθείται η αρχή του δουλευμένου εξόδου. Καταχωρούνται οι πραγματοποιηθείσες επιστροφές φόρων ως αρνητικό έσοδο στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης, ενώ δεν καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης οι υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων κατά το τέλος της χρήσης.

3.3.2.2. Μη ορθή απεικόνιση των υποχρεώσεων & εξοφλήσεων επιστροφής φόρων στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ζητήθηκαν από την Α.Α.Δ.Ε./Δ.ΗΛΕ.Δ. αναφορικά με τις υποχρεώσεις επιστροφής φόρων (βλ. Παράρτημα 6.4 – Πίνακας Ληξιπρόθεσμων Υποχρεώσεων) της Α.Α.Δ.Ε. στις 31.12.2016 και 31.12.2017 υφίστανται διαφορές ως προς τον προσδιορισμό των εκκρεμών υποχρεώσεων και των εξοφλήσεων, σε σχέση με τις αναφορές της Δ.ΗΛΕ.Δ./Α.Α.Δ.Ε. ως προς το απόθεμα (stock) και τις ροές (flows) επιστροφών φόρων με και χωρίς Α.Φ.ΕΚ. (αναφορά τύπου REFS_55) (Πίνακας 8). Οι διαφορές αυτές αιτιολογούνται κυρίως από τη μη συμπερίληψη των γραμματίων τρίτων στις υποχρεώσεις για τα αντίστοιχα έτη στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. (118,9 εκ. ευρώ το 2016 και 45,8 εκ. ευρώ το 2017) (βλ. ευρήματα 3.3.1.4. και 3.3.2.5.) και από το γεγονός ότι η Α.Α.Δ.Ε. συμπεριλαμβάνει, στις αναφορές της, τα γραμμάτια τρίτων τρίτων στις εξοφλήσεις των επιστροφών φόρων.

Πίνακας 8: Διαφορές μεταξύ των αναφορών του Ο.Π.Σ. TAXIS που δόθηκαν στην Ομάδα Ελέγχου και της αναφοράς REFS_55¹¹

	Αναφορά Ο.Π.Σ. TAXIS	Αναφορά REFS_55	Διαφορά (%)
2016			
Σύνολο Υποχρεώσεων Επιστροφών Φόρων (Με και χωρίς ΑΦΕΚ)	2.659.258.461 €	2.490.072.540 €	169.185.921 € (6,36%)
Σύνολο Εξοφλήσεων ΑΦΕΚ και γραμματίων	4.710.190.031 €	4.228.754.022 €	481.436.009 € (11,38%)

¹¹ Ο υπολογισμός των ποσών εξοφλήσεων έχει πραγματοποιηθεί από τα αρχεία που δόθηκαν από την ΔΗΛΕΔ σύμφωνα με ερώτημα που υποβλήθηκε από την Ομάδα Ελέγχου και συνοδεύει τον φάκελο του ελέγχου. Τα ποσά περιλαμβάνουν εξοφλήσεις ΑΦΕΚ και γραμματίων τρίτων με τρόπους εξόφλησης: Μετρητά, Εντολές Μεταφοράς, Γραμμάτια Συμψηφισμού και Διπλότυπα Συμψηφισμού. Σημειώνουμε ότι πλήθος 4.377 ΑΦΕΚ, συνολικού ποσού περίπου 985.000 ευρώ, που αφορούν στο stock 30.04.2016, δεν περιλαμβάνεται στο ποσό των εξοφλήσεων, καθώς για τον υπολογισμό δεν δοθήκαν ΑΦΕΚ πλήθους 6.740, ποσού 4.169.753,38 ευρώ με ημερομηνία 30.04.2016, ΑΦΕΚ πλήθους 10.603, ποσού 5.486.278,32 ευρώ με ημερομηνία 31.12.2016 και ΑΦΕΚ πλήθους 13.166, ποσού 4.845.734,03 ευρώ με ημερομηνία 31.12.2017 με τύπο εκκαθάρισης «Αναλογικό». Συμπεριλαμβάνονται ποσά ύψους 1,4 εκ. ευρώ για το έτος 2016 και 2,8 εκ. ευρώ για το έτος 2017 εκτός προϋπολογισμού καθώς δεν είναι δυνατός ο ακριβής επιμερισμός των ποσών εξοφλήσεων. Έχουν εξαιρεθεί εξοφλήσεις γραμματίων τρίτων τύπου '000000000' συνολικού ύψους 64 εκ. ευρώ, καθώς και γραμματίων τρίτων για αιτήματα συμψηφισμών ύψους 122 εκ. ευρώ καθώς δεν αφορούν επιστροφές φόρων. Επιπλέον, έχουν συμπεριληφθεί εξοφλήσεις μέσω τραπεζών για τις οποίες δεν εκδίδονται ΑΦΕΚ συνολικού ύψους 261 εκ. ευρώ, καθώς και συμψηφισμοί συνολικού ύψους 428 εκ. ευρώ που αφορούν Φ.Ε.Φ.Π. σύμφωνα με την ΠΟΛ 1275/2001 άρθρο 10. Τέλος, έχουν εξαιρεθεί εξοφλήσεις γραμματίων συμψηφισμού (κυρίως ταχυδρομικών) συνολικού ποσού 178 εκ. ευρώ για τα οποία δεν εντοπίστηκαν στοιχεία έκδοσης για τις Δ.Ο.Υ. προορισμού. Η ομάδα ελέγχου διατηρεί επιφύλαξη για τον διαχωρισμό των ποσών στους επιμέρους τρόπους εξόφλησης (βλέπε εύρημα 3.3.1.3).

τρίτων			
2017			
Σύνολο Υποχρεώσεων Επιστροφών Φόρων (Με και χωρίς ΑΦΕΚ)	1.509.009.234 €	1.399.534.669 €	109.474.565 € (7,25%)
Σύνολο Εξοφλήσεων ΑΦΕΚ και γραμματίων τρίτων	5.918.023.981 €	5.807.407.338 €	110.616.643 € (1,90%)

Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

3.3.2.3. Εμφάνιση παραγεγραμμένων υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις επιστροφής φόρων στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. και του Γ.Λ.Κ..

Στις αναφορές του Ο.Π.Σ. TAXIS περιλαμβάνονται και υποχρεώσεις επιστροφής φόρων από προηγούμενα έτη, για τις οποίες έχει παρέλθει ο χρόνος παραγραφής που ορίζεται από το ισχύον νομικό πλαίσιο¹², ενώ από τις ελεγχόμενες Δ.Ο.Υ. (Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς και Φ.Α.Ε. Αθηνών) δεν είχαν διενεργηθεί, κατά τη διάρκεια του ελέγχου, οι απαιτούμενες για την παραγραφή διαδικασίες, με αποτέλεσμα το σύνολο των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφή φόρων της Α.Α.Δ.Ε. να εμφανίζεται υπερεκτιμημένο.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Από τα στοιχεία του Ο.Π.Σ. TAXIS προκύπτει ότι στο σύνολο υποχρεώσεων των Δ.Ο.Υ. προς επιστροφή στις 31.12.2017 υφίστανται: α) Α.Φ.ΕΚ. συνολικού ύψους 10,69 εκ. ευρώ (σύνολο τίτλων 23.080), τα οποία δημιουργήθηκαν από το έτος 1989 έως και το έτος 2012 και τα οποία θα έπρεπε να έχουν παραγραφεί, β) Γραμμάτια τρίτων (συνδεδεμένα με Α.Φ.ΕΚ. και μη) συνολικού ύψους 7,62 εκ. ευρώ (σύνολο τίτλων 5.877), τα οποία δημιουργήθηκαν από το έτος 1995 έως και 2017 και τα οποία θα έπρεπε να έχουν παραγραφεί. Οι ως άνω υποχρεώσεις, με

¹² Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 42 του ν.4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α'), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 47 του ν.4223/2013 (ΦΕΚ 287 Α')

την προϋπόθεση ότι δεν υφίσταται αίτηση των δικαιούχων για διακοπή της παραγραφής, θα έπρεπε να έχουν παραγραφεί, δεδομένου ότι έχει παρέλθει η πενταετής προθεσμία παραγραφής από την ημερομηνία δημιουργίας των σχετικών Α.Φ.ΕΚ. και των συνδεδεμένων γραμματίων τρίτων ή η τριετής προθεσμία από την ημερομηνία δημιουργίας των ασύνδετων γραμματίων τρίτων.

Σημειώνεται, ωστόσο, ότι για την έκδοση της αναφοράς της Δ.ΗΛΕ.Δ./Α.Α.Δ.Ε. (REFS_55) λαμβάνεται υπόψη το πεδίο «ημερομηνία παραγραφής» του Α.Φ.ΕΚ., το οποίο ενημερώνεται μετά την εκτέλεση των διαδικασιών παραγραφής του Α.Φ.ΕΚ..

Β) Στο υποσύστημα Πρωτοκόλλου του Ο.Π.Σ. TAXIS δεν υφίσταται κωδικοποιημένη πληροφόρηση για την ύπαρξη ή μη αιτήσεων των φορολογουμένων για τη διακοπή της παραγραφής. Οι εν λόγω αιτήσεις είναι χειρόγραφες (λαμβάνουν αριθμό πρωτοκόλλου από το υποσύστημα Πρωτοκόλλου), φυλάσσονται σε φυσικό αρχείο στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ., δεν δύναται να συσχετιστούν στο Ο.Π.Σ. TAXIS με τα Α.Φ.ΕΚ., τα οποία αφορούν, και αναζητούνται όταν οι Δ.Ο.Υ. προβαίνουν στην εκτέλεση των διαδικασιών μαζικής παραγραφής Α.Φ.ΕΚ. επιστροφής φόρων.

Γ) Δεν δύναται να πραγματοποιηθεί ακριβής υπολογισμός του ύψους των εκκρεμών Α.Φ.ΕΚ. και γραμματίων τρίτων προς παραγραφή, καθότι, ακόμα και αν τα Α.Φ.ΕΚ. ή τα γραμμάτια τρίτων πρέπει να παραγράφονται όταν παρέλθει η πενταετής ή τριετής, αντίστοιχα, προθεσμία από την έκδοσή τους, η ημερομηνία παραγραφής στα αντίστοιχα υποσυστήματα του Ο.Π.Σ. TAXIS καταχωρείται μόνο όταν εκτελεστεί η παραγραφή από τον αντίστοιχο εξουσιοδοτημένο χρήστη του Τμήματος Εσόδων στη Δ.Ο.Υ. /Α.Α.Δ.Ε, κατόπιν χειροκίνητου ελέγχου των αιτήσεων διακοπής παραγραφής (δεν υφίσταται μηχανογραφική σύνδεση με τα αντίστοιχα ΑΦΕΚ από τα αντίστοιχα υποσυστήματα του Ο.Π.Σ. TAXIS).

Δ) Από συνεντεύξεις με αρμόδια στελέχη των Δ.Ο.Υ. προκύπτει ότι, για την εκτέλεση διαδικασιών παραγραφής των ανωτέρω υποχρεώσεων επιστροφής φόρων, απαιτείται η απασχόληση προσωπικού και η εκτέλεση μη αυτοματοποιημένων διοικητικών διαδικασιών, που επιβαρύνουν τη λειτουργία των Δ.Ο.Υ. και μπορεί να επηρεάσουν τον προγραμματισμό άλλων σημαντικών εργασιών.

3.3.2.4. Μη ακριβής απεικόνιση όλων των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Α.Α.Δ.Ε. από επιστροφές φόρων στις αναφορές του Γ.Λ.Κ..

Η πληροφόρηση ως προς το ύψος των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφή φόρων, όπως αυτή αποτυπώνεται στο Μηνιαίο Δελτίο του Γ.Λ.Κ. στις 31.12.2017, είναι ελλιπής, καθώς δεν συμπεριλαμβάνει στοιχεία για σημαντικές κατηγορίες υποχρεώσεων από επιστροφές, όπως τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις επιστροφής φόρων (άνω των 90 ημερών) χωρίς Α.Φ.ΕΚ.

3.3.2.5. Μη αιτιολογημένες διαφορές ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε..

Στις αναφορές της Δ.ΗΛΕ.Δ./Α.Α.Δ.Ε. ως προς το απόθεμα (stock) και τις ροές (flows) επιστροφών φόρων με και χωρίς Α.Φ.ΕΚ. (αναφορά τύπου REFS_55), παρατηρείται ασυμφωνία μεταξύ του συνόλου εκκρεμών υποχρεώσεων σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία (ημερομηνία t_v) και του συνόλου εκκρεμών υποχρεώσεων («Total Outstanding Tax Refund Claims») την προηγούμενη ημερομηνία (ημερομηνία t_{v-1}), συν τις μεταβολές της περιόδου («Total Change in Tax Refund Claims»). Η διαφορά αυτή απεικονίζεται στην αναφορά της Α.Α.Δ.Ε. ως μη αιτιολογημένες διαφορές (unexplained residuals).

Ευρήματα ελέγχου:

Ως κύριες αιτίες για την ανωτέρω ασυμφωνία και την ύπαρξη του πεδίου μη αιτιολογημένες διαφορές (unexplained residuals) στην αναφορά της Α.Α.Δ.Ε. ενδεικτικά αναφέρουμε τις κάτωθι:

- Α.Φ.ΕΚ. προγενέστερης περιόδου που έχουν εξοφληθεί και με ενέργειες της Δ.ΗΛΕ.Δ. επιστρέφουν σε εκκρεμή κατάσταση (άνοιγμα Α.Φ.ΕΚ.). Η διαδικασία αυτή αποτυπώνεται ως μεταβολή στο απόθεμα (stock), χωρίς αντίστοιχη ενημέρωση στις μεταβολές της περιόδου («Total Change in Tax Refund Claims»).
- Περιπτώσεις δημιουργίας Α.Φ.ΕΚ. με προγενέστερες ημερομηνίες σε κεντρικό επίπεδο Δ.ΗΛΕ.Δ., ιδίως λόγω υπερισπράξεων, καθώς και κατά την ενημέρωση του Ο.Π.Σ. TAXIS από τις αναφορές εισπράξεων μέσω τραπεζών (βλ. επίσης 3.4.1.2.), που διενεργείται 2 εργάσιμες μέρες μετά την πληρωμή. Ειδικότερα, πολλές φορές, όταν η πληρωμή είναι μεγαλύτερη από την οφειλή, δημιουργούνται Α.Φ.ΕΚ. με ημερομηνία δημιουργίας αυτή της πληρωμής στην

Τράπεζα. Η διαδικασία αυτή, ενώ αποτυπώνεται ως μεταβολή στο απόθεμα (stock), δεν εμφανίζεται στις μεταβολές (flow) περιόδου.

- Περιπτώσεις δημιουργίας Α.Φ.ΕΚ. με προγενέστερες ημερομηνίες σε κεντρικό επίπεδο από τη Δ.ΗΛΕ.Δ., λόγω εκκαθαρίσεων δηλώσεων φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (δηλ. ποσά επιστροφών μέσω Τραπεζών, τα οποία δεν εξοφλήθηκαν, και, αφού εκδόθηκαν ΑΦΕΚ, εστάλησαν στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. για εξόφληση σύμφωνα με όσα ορίζονται στις ΠΟΛ.1275/2001 & ΠΟΛ.1146/2013). Η διαδικασία αυτή, ενώ αποτυπώνεται ως μεταβολή στο απόθεμα (stock), δεν εμφανίζεται στις μεταβολές (flow) της ίδιας περιόδου.
- Υφίστανται περιπτώσεις λανθασμένης απεικόνισης εκκρεμοτήτων Φ.Ε.Ν.Π. από φορολογικές δηλώσεις που δεν είχαν συνδεθεί με εκδοθέντα Α.Φ.ΕΚ., χωρίς να απεικονίζεται αντίστοιχη αύξηση των μεταβολών (Tax refund payments made/Tax refund claims rejected), διότι οι πληρωμές αφορούσαν σε παλαιούς μήνες. (βλ. εύρημα 3.3.1.1., 3.4.1.5.).

3.4 Πηγές δημιουργίας νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων

Η ενότητα αυτή αναφέρεται στις κύριες πηγές δημιουργίας νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Α.Α.Δ.Ε. από επιστροφή φόρων προς τρίτους, ως απόρροια της μη επαρκούς λειτουργίας εσωτερικών δικλίδων στη διαδικασία παρακολούθησης και αποπληρωμής υφιστάμενων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων και της έλλειψης εσωτερικής οργάνωσης σε διαδικασίες σχετικές με την επιστροφή φόρων.

3.4.1. Αδυναμίες στο Πληροφοριακό Σύστημα.

Η ύπαρξη χειρόγραφων διαδικασιών και η αδυναμία αντικατάστασής τους με αντίστοιχες αυτοματοποιημένες, σε συνδυασμό με την πολυπλοκότητα που παρουσιάζει το Ο.Π.Σ. TAXIS, ενισχυόμενη και από την ταυτόχρονη ύπαρξη υποσυστημάτων λειτουργίας του, η καθυστέρηση που παρατηρείται στην παραμετροποίηση της εξαγόμενης πληροφόρησης από το σύστημα, καθώς και ο εντοπισμός ανεπαρκών αυτοματοποιημένων δικλίδων, αποτελούν πηγές δημιουργίας νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών.

3.4.1.1. Μη αυτοματοποιημένη διαδικασία έκδοσης Α.Φ.ΕΚ. σε περιπτώσεις που η καταχώρηση και η εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης πραγματοποιείται σε επίπεδο Δ.Ο.Υ.

Τα Α.Φ.ΕΚ. που αντιστοιχούν σε φορολογικές δηλώσεις με πιστωτικό υπόλοιπο, η καταχώρηση και η εκκαθάριση των οποίων γίνεται χειροκίνητα στη Δ.Ο.Υ., δημιουργούνται στο TAXIS τοπικά από τους αρμόδιους υπαλλήλους της Δ.Ο.Υ.¹³, και όχι μέσω αυτοματοποιημένης διαδικασίας. Η ορθή καταχώρηση των στοιχείων της αντίστοιχης (χειρόγραφης) φορολογικής δήλωσης ή του Α.Φ.ΕΚ. δεν διασταυρώνεται από άλλον υπάλληλο/προϊστάμενο.

Περαιτέρω, η διατήρηση της διαδικασίας υποβολής σε ορισμένες περιπτώσεις χειρόγραφων δηλώσεων, αντί της ηλεκτρονικής υποβολής τους, η οποία συντελεί και στη μη αυτοματοποιημένη δημιουργία αντίστοιχων Α.Φ.ΕΚ., συνεπάγεται τόσο αδυναμία του συστήματος εσωτερικών δικλίδων, αναφορικά με την ορθή συμπλήρωση και εκκαθάριση των δηλώσεων αυτών, όσο και καθυστερήσεις στη διαδικασία διεκπεραίωσης τυχόν προκύπτουσας επιστροφής φόρου.

Για τη δημιουργία των «χειρόγραφων» Α.Φ.ΕΚ. ενημερώνεται το Ο.Π.Σ. TAXIS σε κεντρικό επίπεδο (Δ.ΗΛΕ.Δ.) και σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο αποστέλλεται από τη Δ.ΗΛΕ.Δ. στο Τμήμα Εσόδων της Δ.Ο.Υ. για την εκκαθάρισή τους, μετά την οποία αυτά προωθούνται στο Τμήμα Εισοδήματος.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Μέχρι και σήμερα δεν έχει υπάρξει πλήρη προσαρμογή του Ο.Π.Σ. TAXIS στο σύνολο των απαιτήσεων του ν.4172/13 αναφορικά με την υποβολή φορολογικών δηλώσεων Ν.Π. και νομικών οντοτήτων. Για το λόγο αυτό, υφίσταται καταχωρητικό πρόγραμμα σε επίπεδο Δ.Ο.Υ.,

¹³ Τα Α.Φ.ΕΚ. αυτά αναφέρονται ως «χειρόγραφα Α.Φ.ΕΚ.», σύμφωνα με την ορολογία που χρησιμοποιείται από τη Φορολογική Διοίκηση. Περιπτώσεις δημιουργίας «χειρόγραφων» Α.Φ.ΕΚ. περιλαμβάνουν: α) επιστροφές φόρου σε φυσικά πρόσωπα, των οποίων η δήλωση δεν εκκαθαρίστηκε ηλεκτρονικά, διότι εκλήθησαν να προσκομίσουν δικαιολογητικά (π.χ. δικαιολογητικά αναπηρίας, ανάλωσης κεφαλαίου, παρακράτησης φόρου από το εξωτερικό, αυξημένων φαρμακευτικών/ιατρικών δαπανών, κ.λπ.), οπότε η οριστικοποίηση και η εκκαθάριση της δήλωσής τους έγινε με χειροκίνητη εισαγωγή τυχόν διορθώσεων από το αρμόδιο τμήμα της Δ.Ο.Υ., β) επιστροφές τέλους επιτηδεύματος ελευθέρων επαγγελματιών/επιχειρήσεων μετά από εκπρόθεσμη δήλωση διακοπής εργασιών (προκειμένου δηλ. να επιστραφεί/διαγραφεί το τέλος επιτηδεύματος, ανάλογα με το εάν αυτό είχε πληρωθεί από τον υπόχρεο προ της υποβολής δήλωσης διακοπής εργασιών), γ) επιστροφές φορολογικών εσόδων που προέρχονται από εξωτερική πηγή (π.χ. πρόστιμα πολεοδομίας, αστυνομίας, σε ανυπότακτους κλπ), δ) επιστροφή φόρων εταιρειών που τελούν υπό εκκαθάριση, εταιρειών σε πτώχευση, εταιρειών σε συγχώνευση κ.λπ., ε) επιστροφές φόρων που προκύπτουν από την υποβολή χειρόγραφων τροποποιητικών δηλώσεων για αναδρομικά συνταξιούχων, δικαστικών, κ.λπ. Σύμφωνα με τα αρμόδια στελέχη της Φ.Α.Ε. Αθηνών, σε αυτή δεν εκδίδονται, από 1.1.2017, χειρόγραφα Α.Φ.ΕΚ., παρά μόνο στις λοιπές κατηγορίες φορολογικών εσόδων (παρακρατούμενοι φόροι, αυτοκίνητα, ακίνητη περιουσία).

ενώ η εκκαθάριση πραγματοποιείται από το Τμήμα Εισοδήματος με χειροκίνητη διαδικασία (περιπτώσεις δημιουργίας «χειρόγραφων» Α.Φ.ΕΚ., δηλ. Α.Φ.ΕΚ. που δημιουργούνται σε τοπικό επίπεδο).

Β) Από τα στοιχεία του ελέγχου προέκυψε ότι για τις κάτωθι περιπτώσεις δεν είναι δυνατόν να διενεργηθεί ηλεκτρονική υποβολή φορολογικών δηλώσεων των Φ.Ε.Ν.Π.: i) Περιπτώσεις υποβολής οριστικής δήλωσης εκκαθάρισης Ν.Π.: Με την περαίωση της διαδικασίας της εκκαθάρισης υποβάλλεται οριστική (χειρόγραφη) δήλωση Φ.Ε.Ν.Π. στο Τμήμα Εισοδήματος¹⁴. Δεδομένου ότι η πλειονότητα των εκκαθαρίσεων είχαν ξεκινήσει σε χρονικές περιόδους όπου, είτε δεν υφίσταντο ηλεκτρονικές φορολογικές δηλώσεις, είτε τα πεδία των δηλώσεων δεν συμπίπτουν με αυτά του εντύπου Ν που εισήχθη μετά το 2014, δεν μπορεί να υποστηριχθεί η διαδικασία της ηλεκτρονικής υποβολής. Από στελέχη της Α.Α.Δ.Ε. σημειώνεται ότι καταβάλλεται προσπάθεια, προκειμένου για Ν.Π., που βρίσκονται σε διαδικασία εκκαθάρισης από το 2014 και μετά με βάση το ν.4172/14, να υποστηριχθεί η διαδικασία της ηλεκτρονικής υποβολής, ii) Περιπτώσεις μετασχηματισμού Ν.Π. εξαιτίας κινήτρων αναπτυξιακών νόμων: Στις περιπτώσεις μετασχηματισμού βάσει των αναπτυξιακών νόμων, τα Ν.Π. οφείλουν να προσκομίσουν σχετικά δικαιολογητικά στις Δ.Ο.Υ..

3.4.1.2. Υποχρεώσεις επιστροφής φόρων που καθίστανται ληξιπρόθεσμες λόγω μη έγκαιρης και αυτοματοποιημένης αντιστοίχισης/τακτοποίησης με φορολογικές οφειλές.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχουν αυτοματοποιημένες διαδικασίες τακτοποίησης των εισπράξεων από φορολογούμενους, οι οποίες δεν αντιστοιχίζονται με φορολογικές οφειλές τους, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται καθυστερήσεις και, ως εκ τούτου, οι προκύπτουσες υποχρεώσεις (πιστωτικά υπόλοιπα) να παραμένουν σε εκκρεμότητα και να καθίστανται ληξιπρόθεσμες, έως ότου επιτευχθεί η αντιστοιχία τους με τις φορολογικές οφειλές. Η τακτοποίηση των ως άνω εκκρεμών εισπράξεων με μη αυτοματοποιημένο τρόπο συνεπάγεται, εκτός από διόγκωση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Α.Α.Δ.Ε., και ιδιαίτερα αυξημένο διοικητικό κόστος για τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ..

¹⁴ Οι προσωρινές δηλώσεις της εκκαθάρισης για φορολογικά έτη που αρχίζουν από 01/01/2014 και μετά υποβάλλονται ηλεκτρονικά

Σημειώνεται ότι, η τακτοποίηση των εν λόγω υποχρεώσεων δεν επιφέρει χρηματικές εκροές, αφού πραγματοποιείται με συμψηφισμούς με τις αντίστοιχες φορολογικές οφειλές, παρά μόνον εάν, μετά τους συμψηφισμούς, παραμείνει αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό προς επιστροφή (αν παραμείνει δηλαδή ποσό πραγματικής υποχρέωσης). Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι στο Μηνιαίο Δελτίο του Γ.Λ.Κ. δεν παρέχεται αναλυτική πληροφόρηση σχετικά με τα ποσά αυτών των υποχρεώσεων που εμφανίζονται ως ληξιπρόθεσμες, εξαιτίας της μη ολοκλήρωσης της διαδικασίας αντιστοίχισής τους με φορολογικές οφειλές.

Ευρήματα ελέγχου:

Στο σύνολο των Δ.Ο.Υ. στις 31.12.2016 και 31.12.2017, αντίστοιχα, εκκρεμούσαν εισπράξεις από φορολογούμενους ύψους 192εκ. ευρώ (1.641.115 τίτλοι Α.Φ.ΕΚ.) και 184,3 εκ. ευρώ (1.622.983 τίτλοι Α.Φ.ΕΚ.), αντίστοιχα, για συναλλαγές οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μέσω τραπεζών και δεν είχε ολοκληρωθεί η αντιστοίχισή τους με φορολογικές οφειλές. Παράλληλα, μεταξύ των ετών 2016 – 2017 παρουσιάζεται αύξηση των εκκρεμών εισπράξεων, των οποίων η τακτοποίηση παρουσιάζει καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών, από 19,23 εκ. ευρώ (2016) σε 75,13 εκ. ευρώ (2017), δηλ. αύξηση 390,7%.

Οι περιπτώσεις αυτές αφορούν κυρίως: α) Ατακτοποιήτες εισπράξεις που προκύπτουν από κατασχετήρια, β) Παρακρατήσεις φορολογικής ενημερότητας, γ) Εισπράξεις δόσεων ρύθμισης φορολογικών οφειλών, οι οποίες δεν μπορούν να ταυτοποιηθούν (π.χ. πληρωμή δόσης με εισαγωγή λάθους αριθμού δελτίου ταυτότητας, κ.ά.), δ) Απλές περιπτώσεις «υπερεισπράξεων», ήτοι ποσών τα οποία καταβάλλονται από τους φορολογούμενους μέσω τραπεζών και των οποίων δεν έχει γίνει η αντιστοίχιση με συγκεκριμένες φορολογικές υποχρεώσεις.

Η διαδικασία τακτοποίησης των «υπερεισπράξεων» αποτελεί μια ιδιαίτερα χρονοβόρα διαδικασία, καθώς δεν πραγματοποιείται με αυτοματοποιημένη και τυποποιημένη διαδικασία μέσω του Ο.Π.Σ. TAXIS, αλλά θα πρέπει ο αρμόδιος υπάλληλος να ελέγχει κάθε είσπραξη ποσού, προκειμένου να διενεργήσει το συμψηφισμό του με τις αντίστοιχες φορολογικές οφειλές, και, εφόσον παραμείνει αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό φόρου, να γίνουν στη συνέχεια οι απαραίτητες ενέργειες για την απόδοσή του στον δικαιούχο.

3.4.1.3. Αδυναμία ηλεκτρονικής παρακολούθησης της διαδικασίας υποβολής των αιτήσεων επιστροφής φόρων.

Οι αιτήσεις επιστροφής Φ.Π.Α, καθώς και οι αιτήσεις επιστροφής φόρου εισοδήματος φυσικών & νομικών προσώπων δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά, αλλά χειρόγραφα, με προσέλευση του φορολογουμένου στη Δ.Ο.Υ. και κατάθεση στο γραφείο Πρωτοκόλλου, ενώ δεν υφίσταται αυτοματοποιημένη διαδικασία ενημέρωσης του αντίστοιχου υποσυστήματος φορολογίας του Ο.Π.Σ. TAXIS (π.χ. Φ.Π.Α./Εισοδήματος) από το υποσύστημα Πρωτοκόλλου, ως προς τις κατατεθείσες στο Πρωτόκολλο της Δ.Ο.Υ. αιτήσεις επιστροφής φόρων και τη συσχέτισή τους με την αντίστοιχη υποβληθείσα δήλωση ή/και το Α.Φ.ΕΚ. (οι αιτήσεις επιστροφής, συνήθως, προωθούνται από τους ίδιους τους φορολογούμενους από το Πρωτόκολλο στα αρμόδια τμήματα φορολογίας). Παράλληλα, παρ' ότι για τις επιστροφές Φ.Π.Α. υφίσταται υποχρέωση ηλεκτρονικής υποβολής των αντίστοιχων αιτήσεων, βάσει της ΠΟΛ.1090/2012¹⁵, το Ο.Π.Σ. TAXIS μέχρι και τις 28.2.2018 δεν είχε προσαρμοστεί ανάλογα¹⁶.

Συνέπεια των ανωτέρω είναι η καθυστέρηση της εκκίνησης της διαδικασίας επιστροφής (ιδίως σε περιπτώσεις δυσχερειών στη φυσική πρόσβαση του φορολογουμένου στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.), η επιβάρυνση της Δ.Ο.Υ. με όγκο εργασίας, αλλά και η πιθανότητα για λάθη, παραλείψεις και καθυστερήσεις κατά τη χειροκίνητη καταχώρηση των αιτήσεων επιστροφής φόρων στα αντίστοιχα υποσυστήματα του Ο.Π.Σ. TAXIS.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Σύμφωνα με το άρθρο 42 παρ. 2 του ν.4174/2013, για την επιστροφή φόρου απαιτείται έγγραφο αίτημα των φορολογουμένων. Παρόλα αυτά, αν και οι ενδιαφερόμενοι (Φυσικά Πρόσωπα και εκπρόσωποι Νομικών Προσώπων) προσέρχονται και καταθέτουν χειρόγραφο αίτηση στο γραφείο πρωτοκόλλου, στο αντίστοιχο υποσύστημα πρωτοκόλλου του Ο.Π.Σ. TAXIS καταχωρούνται ορισμένα δεδομένα της αίτησής του, ενώ από το 2014 και μετά, για τη

¹⁵ Σύμφωνα με την ΠΟΛ 1090/12 «Διαδικασία επιστροφής Φ.Π.Α. προς τις επιχειρήσεις και επιτηδεύματιες» (ΦΕΚ 1146 Β'/10.4.12), άρθρο 1 παρ.1, «ο υποκείμενος στο φόρο υποβάλλει αίτηση επιστροφής ηλεκτρονικά μέσω του ειδικού συστήματος TAXISnet». Λόγω μη προσαρμογής όμως του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος, ο φορολογούμενος υποβάλλει χειρόγραφο στη Δ.Ο.Υ. την αίτησή του και γίνεται ηλεκτρονική καταχώριση αυτής από τον αρμόδιο υπάλληλο του Τμήματος Φ.Π.Α.

¹⁶ Στις 13.3.2018 η Α.Α.Δ.Ε. ανακοίνωσε ότι για τις περιόδους από 1.3.2018 και εφεξής, οι φορολογούμενοι θα μπορούν να υποβάλλουν μέσω συγκεκριμένης διαδικτυακής εφαρμογής ηλεκτρονικά τις αιτήσεις τους για επιστροφή Φ.Π.Α. (<http://www.aade.gr/anakoynoseis/deltio-typoy-13032018>).

διευκόλυνση της παραλαβής και παρακολούθησης των ανωτέρω αιτήσεων, στο υποσύστημα του πρωτοκόλλου του Ο.Π.Σ. TAXIS ζητήθηκε σε συγκεκριμένο πεδίο σχολίων να καταχωρείται συγκεκριμένος τύπος αίτησης με τον κωδικό «800» (σχετ. οι ΔΠΦΥ Α' 1165341/ΕΞ/2016 και ΔΗΛΕΔ/Α/0036900/ΕΞ/2014 εγκύκλιοι της Γ.Γ.Δ.Ε.). Δεδομένου ότι στο σχετικό πεδίο δεν υπήρχε δυνατότητα προεπιλογής, ενώ παράλληλα καταχωρούνταν και άλλες παρατηρήσεις (π.χ. ΑΦΜ), δεν κατέστη δυνατόν να αντληθούν στοιχεία για τη διασύνδεση και την παρακολούθηση των αιτήσεων επιστροφής με τον αριθμό της δήλωσης ή/και το Α.Φ.ΕΚ.. Επιπροσθέτως, δεν υφίστανται συγκεκριμένες οδηγίες για ενιαία αντιμετώπιση των εν λόγω αιτήσεων κατά τη διαδικασία της καταχώρησης, με αποτέλεσμα η ενημέρωση των πεδίων να είναι είτε ελλιπής, είτε μη εναρμονισμένη σε επίπεδο Δ.Ο.Υ.. Για τους λόγους αυτούς, μέχρι και σήμερα υφίσταται αδυναμία διασύνδεσης των αιτήσεων των φορολογουμένων για επιστροφή με τον αριθμό της φορολογικής δήλωσης ή/και το Α.Φ.ΕΚ.

Β) Κατά την καταχώρηση των στοιχείων της αίτησης επιστροφής Φ.Π.Α. στο αντίστοιχο υποσύστημα Φ.Π.Α. του Ο.Π.Σ. TAXIS από τα στελέχη του Τμήματος Φ.Π.Α. των Δ.Ο.Υ, υφίσταται η δυνατότητα καταχώρησης διαφορετικής ημερομηνίας υποβολής αιτήματος από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στο γραφείο Πρωτοκόλλου, δεδομένου ότι η ημερομηνία υποβολής του αιτήματος δεν λαμβάνεται αυτόματα από το υποσύστημα πρωτοκόλλου του Ο.Π.Σ. TAXIS.

3.4.1.4. Μη αυτοματοποιημένη διαδικασία υπολογισμού του ποσοστού της επιστροφής ανά δικαιούχο στην περίπτωση κοινών φορολογικών δηλώσεων (έγγαμοι φορολογούμενοι).

Ο τρόπος υπολογισμού του ποσοστού της επιστροφής φόρου ανά δικαιούχο, στις περιπτώσεις εκείνες που ενώ υποβάλλεται κοινή φορολογική δήλωση (έγγαμοι φορολογούμενοι) ζητείται διακριτή επιστροφή φόρου, δεν υπολογίζεται αυτόματα από το αντίστοιχο υποσύστημα του Ο.Π.Σ. TAXIS, αλλά από τους αρμόδιους υπαλλήλους της Δ.Ο.Υ., επιφέροντας καθυστερήσεις στη διαδικασία επιστροφής φόρων. Παράλληλα, η απουσία ηλεκτρονικών δικλίδων στη διαδικασία δεν διασφαλίζει την ορθότητα υπολογισμού της επιστροφής φόρου.

3.4.1.5. Απουσία προσαρμογής του πληροφοριακού συστήματος TAXIS για την έκδοση μίας απόφασης επιστροφής και ενός Α.Φ.ΕΚ. για το 100% του ποσού κάθε επιστροφής Φ.Π.Α. χωρίς έλεγχο.

Για κάθε επιστροφή Φ.Π.Α. χωρίς έλεγχο (άμεση επιστροφή) εκδίδεται μία απόφαση επιστροφής και ένα Α.Φ.ΕΚ. για το 90% του ποσού και μία απόφαση επιστροφής και ένα Α.Φ.ΕΚ. για το 10% του ποσού, συνεπώς δύο αποφάσεις επιστροφής και δύο Α.Φ.ΕΚ., δεδομένου ότι, μετά την κατάργηση, με την ΠΟΛ. 1067/2013, της διαδικασίας επιστροφής Φ.Π.Α. (άμεσα κατά το 10% και κατόπιν ελέγχου κατά το 90 % του ποσού), δεν έχει παραμετροποιηθεί κατάλληλα η αντίστοιχη εφαρμογή Φ.Π.Α. του Ο.Π.Σ. TAXIS, ώστε να εκδίδεται ένα Α.Φ.ΕΚ. και μία απόφαση επιστροφής για το 100% του ποσού. Τούτο συνεπάγεται διοικητική επιβάρυνση (εις διπλούν έκδοση Α.Φ.ΕΚ.) για κάθε απόφαση επιστροφής Φ.Π.Α..

3.4.1.6. Έλλειψη αυτοματοποιημένης διαδικασίας διασταύρωσης μεταφερόμενων υπολοίπων από αιτήσεις Φ.Π.Α..

Από τις ακολουθούμενες διαδικασίες του Τμήματος Φ.Π.Α. αλλά και το υποσύστημα Φ.Π.Α. του Ο.Π.Σ. TAXIS προκύπτει ότι η διαδικασία ελέγχου παρέλευσης του χρόνου παραγραφής για μεταφερόμενα υπόλοιπα από πιστωτικές δηλώσεις Φ.Π.Α. προηγούμενων ετών διενεργείται από τους αρμόδιους υπαλλήλους χειρόγραφα και όχι μέσα από διασταυρωτικό έλεγχο του υποσυστήματος Φ.Π.Α. του Ο.Π.Σ. TAXIS. Ως εκ τούτου, υφίσταται κίνδυνος είτε λανθασμένης παραγραφής μεταφερόμενων υπολοίπων, είτε λανθασμένης έγκρισης και δημιουργίας απόφασης επιστροφής μεταφερόμενων υπολοίπων από πιστωτικές δηλώσεις Φ.Π.Α. προηγούμενων ετών. Η ανωτέρω διαδικασία είναι χρονοβόρα και, σύμφωνα με στελέχη της Α.Α.Δ.Ε., αποτελεί βασική πηγή καθυστέρησης της επιστροφής Φ.Π.Α..

3.4.1.7 Έλλειψη δυνατότητας παρακολούθησης δεδομένων και εξαγωγής πληροφόρησης από το πληροφοριακό σύστημα σε επίπεδο Δ.Ο.Υ..

Η αναζήτηση και η εξαγωγή δεδομένων από το πληροφοριακό σύστημα TAXIS σε τοπικό επίπεδο (Δ.Ο.Υ.), για την παρακολούθηση των στατιστικών στοιχείων και των οικονομικών μεγεθών σε επίπεδο Δ.Ο.Υ., δεν είναι εφικτή, καθώς η πληροφόρηση παρέχεται κεντρικά από τη Δ.ΗΛΕ.Δ.. Τα αρχεία (run & batches), που περιέχουν τις υπό έλεγχο επιχειρήσεις (για επιστροφές Φ.Ε. και

Φ.Π.Α.) ανά Δ.Ο.Υ., αποστέλλονται από τη Δ.ΗΛΕ.Δ. σε μορφή αρχείων excel, καθώς δεν υπάρχει δυνατότητα παραγωγής τους σε επίπεδο Δ.Ο.Υ.. Επιπλέον, οι Δ.Ο.Υ δεν έχουν τη δυνατότητα να εξάγουν πληροφόρηση αναφορικά με το ύψος των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών τους σε δεδομένη χρονική στιγμή, ενώ η πληροφόρηση αυτή παρέχεται από τη Δ.ΗΛΕ.Δ. με την αποστολή σχετικών αρχείων σε συγκεκριμένες ημερομηνίες.

3.4.1.8. Αδυναμίες στη διαδικασία συμψηφισμού υποχρεώσεων της Κεντρικής Διοίκησης και της Γενικής Κυβέρνησης με χρέη (απαιτήσεις) της Α.Α.Δ.Ε..

Από τον έλεγχο προέκυψε ότι από τη διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων της Α.Α.Δ.Ε. και εκείνων της Κεντρικής Διοίκησης, δεν υφίσταται αναλυτική πληροφόρηση αναφορικά με τις υποχρεώσεις προς συμψηφισμό (π.χ. ποσό αιτήματος, αιτούμενος φορέας κ.λπ.). Παράλληλα, οι διαδικασίες του συμψηφισμού για φορείς της Γενικής Κυβέρνησης είναι χειροκίνητες (δ.λ.δ. μετάβαση στη Δ.Ο.Υ. για έκδοση ταυτότητας χρέους, φορολογικής ενημερότητας, πληρωμή χρέους διατραπεζικά με ΤΒΟ – ΤΟΠ κ.λπ.), ενώ για τη διενέργεια του συμψηφισμού εκδίδεται Α.Φ.ΕΚ. υπερείσπραξης, το οποίο επιβαρύνει λειτουργικά τις Δ.Ο.Υ., ενώ παράλληλα δεν αποτελεί πραγματική υποχρέωση επιστροφής (βλ. εύρημα 3.3.1.2. και 3.4.1.2).

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Το Αίτημα Συμψηφισμού Παρακράτησης Εκκαθαρισμένης και Βέβαιης Απαίτησης αποστέλλεται από τη Δ.ΗΛΕ.Δ. στη Γ.Δ.Ο.Υ. του φορέα της Κεντρικής Διοίκησης που εξέδωσε και απέστειλε το αίτημα προς συμψηφισμό μέσω φαξ, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η εξόφληση του εντάλματος με το υπολειπόμενο ποσό. Μέχρι και σήμερα δεν υφίσταται ηλεκτρονική εφαρμογή διασύνδεσης του Ο.Π.Σ. TAXIS και του Ο.Π.Σ. των Γ.Δ.Ο.Υ., για την αποστολή των αιτημάτων συμψηφισμού επί εκκαθαρισμένων και βεβαιωμένων απαιτήσεων της ΑΑΔΕ έναντι τρίτων.

Β) Η ενημέρωση της Δ.Ο.Υ. προς τις ΓΔΟΥ της Γενικής Κυβέρνησης για την παρακράτηση οφειλών τρίτων προς την Α.Α.Δ.Ε. δεν γίνεται μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής, αλλά εμμέσως (μέσω του αποδεικτικού ενημερότητας ή της βεβαίωσης οφειλής και του ΤΒΟ & ΤΟΠ που εκδίδεται από τη

Δ.Ο.Υ. ή από τον φορολογούμενο μέσω της διαδικτυακής πύλης (www.gsis.gr).

Γ) Η διαδικασία δημιουργίας Α.Φ.ΕΚ. υπερείσπραξης και η εκ των υστέρων έκδοση διπλότυπου συμψηφισμού έναντι οφειλής τρίτου προς την Α.Α.Δ.Ε., αυξάνει το ποσό των επιστροφών και επιβαρύνει με διοικητικό κόστος τις Δ.Ο.Υ.

3.4.1.9. Μη διασύνδεση του Ο.Π.Σ. ELENXIS και του Ο.Π.Σ. TAXIS και αδυναμία εξαγωγής πληροφορήσης για επιστροφές φόρων που βρίσκονται σε διαδικασία ελέγχου.

Δεν υφίσταται διασύνδεση του Ο.Π.Σ. ELENXIS και του Ο.Π.Σ. TAXIS, με αποτέλεσμα να μην παρέχεται ολοκληρωμένη και ακριβής πληροφόρηση, αναφορικά με τη διαδικασία παρακολούθησης των εκκρεμών επιστροφών όταν αυτές βρίσκονται σε διαδικασία ελέγχου¹⁷.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Στο αντίστοιχο πεδίο «Έλεγχος» του υποσυστήματος Risk Analysis του ELENXIS δύναται να υφίσταται σήμανση «χωρίς αξιολόγηση», ενώ η εν λόγω επιστροφή είναι σε έλεγχο κατόπιν σχετικής εισήγησης του Δ/ντη Δ.Ο.Υ. προς τη Δ/νση Ελέγχων και δημιουργίας υπόθεσης στο Ο.Π.Σ. Elenxis (δηλ. περιπτώσεις εξαίρεσης από άμεση επιστροφή Φ.Π.Α. & Φ.Ε.Ν.Π. λόγω ύπαρξης επιβαρυντικών στοιχείων) (Ενδεικτικά: Τα Α.Φ.ΕΚ. 30244/2016, 30245/2016 και 30250/2016 της Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς, ενώ είχαν σήμανση «χωρίς αξιολόγηση», είχαν υπαχθεί σε διαδικασία ελέγχου, στις 27.12.2017).

Β) Για αιτήσεις επιστροφής Φ.Π.Α. που βρίσκονται σε κατάσταση ελέγχου στο Ο.Π.Σ. ELENXIS, ενημερώνεται χειροκίνητα, από τον αρμόδιο υπάλληλο στο υποσύστημα επεξεργασίας αιτήσεων Φ.Π.Α. του Ο.Π.Σ. TAXIS, το αντίστοιχο πεδίο «μετά από έλεγχο». Επιπρόσθετα, δεν υφίσταται διασύνδεση του αριθμού της υπόθεσης ελέγχου στο υποσύστημα CMT του Ο.Π.Σ. ELENXIS με τις αιτήσεις επιστροφής Φ.Π.Α..

Γ) Για δηλώσεις Φ.Ε.Ν.Π. και τα αντίστοιχα Α.Φ.ΕΚ. που βρίσκονται σε κατάσταση ελέγχου στο

¹⁷ Τα στοιχεία από το Ο.Π.Σ. ELENXIS έχουν παρασχεθεί στην Ομάδα Ελέγχου από τον ελεγχόμενο με την επιφύλαξη για την ακρίβεια και την πληρότητα αυτών ως προς τις υποθέσεις ελέγχου που αφορούν σε επιστροφές φόρων, εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν υφίσταται διασύνδεση του Ο.Π.Σ. ELENXIS με το Ο.Π.Σ. TAXIS, ούτε συσχέτιση των φορολογικών δηλώσεων ή αιτήσεων επιστροφής φόρου -και συνεπώς των ΑΦΕΚ και Γραμματίων Τρίτων με τις υποθέσεις ελέγχου στο Ο.Π.Σ. ELENXIS. Επιπροσθέτως, σημαντικά πεδία στο Ο.Π.Σ. ELENXIS δεν ενημερώνονται επιμελώς και έγκαιρα με τα στοιχεία των ελέγχων.

Ο.Π.Σ. ELENXIS δεν υφίσταται αντίστοιχη διαδικασία παρακολούθησης στο υποσύστημα του Ο.Π.Σ. TAXIS. Ως εκ τούτου, δεν υφίσταται διασύνδεση του αριθμού της υπόθεσης ελέγχου στο υποσύστημα CMT του Ο.Π.Σ. ELENXIS με τις αιτήσεις επιστροφής Φ.Ε.Ν.Π..

Δ) Από τα στοιχεία του Ο.Π.Σ. ELENXIS που δόθηκαν στην Ομάδα Ελέγχου προκύπτει ότι υφίστανται καταχωρημένες 298 υποθέσεις ελέγχου επιστροφής Φ.Π.Α. και 432 υποθέσεις ελέγχου επιστροφής φόρου εισοδήματος, για τις οποίες, αν και δεν προκύπτει ότι είναι περαιωμένες, εμφανίζονται εξοφλήσεις σχετιζόμενων Α.Φ.ΕΚ..

Η έλλειψη των ανωτέρω δικλίδων δυσχεραίνει την ορθή ενημέρωση και πληροφόρηση σε επίπεδο Δ.Ο.Υ., αναφορικά με την κατάσταση των επιστροφών Φ.Π.Α. και Φ.Ε.Ν.Π., ενώ, εξαιτίας των αδυναμιών αυτών, δύναται να υπάρξουν εξοφλήσεις Α.Φ.ΕΚ., τη στιγμή που οι υποθέσεις επιστροφών βρίσκονται σε διαδικασία ελέγχου.

3.4.1.10. Απουσία Ο.Π.Σ. υποστήριξης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

Η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών δεν διαθέτει Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα για την παρακολούθηση των υποθέσεων που βρίσκονται σε εκκρεμότητα στη Δ/νση, καθώς και για την κοινοποίηση των αποφάσεών της στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ.. Η παρακολούθηση των υποθέσεων διενεργείται μέσω βάσης δεδομένων εμπορικών προδιαγραφών (δλδ. MS ACCESS) και όχι μέσω υποσυστήματος του Ο.Π.Σ. TAXIS. Σημειώνεται παράλληλα ότι η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου Ο.Π.Σ. για τις ανάγκες της Δ/νσης προβλέπεται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα της Α.Α.Δ.Ε. του 2017, πλην όμως μέχρι σήμερα δεν έχει ολοκληρωθεί (Δράση Δ.4.1.7). Παράλληλα, επισημαίνεται ότι δεν υφίσταται η δυνατότητα παρακολούθησης των υποθέσεων εκείνων για τις οποίες υφίστανται απορριπτικές αποφάσεις της Διεύθυνσης και για τις οποίες έχει ασκηθεί προσφυγή στα Διοικητικά Δικαστήρια.

3.4.2. Καθυστερήσεις Εσωτερικών Διαδικασιών.

3.4.2.1. Στοχοθεσία Αποπληρωμής Ληξιπρόθεσμων Υποχρεώσεων.

Η στοχοθεσία που αφορά το οικονομικό έτος 2017, αναφορικά με την αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 2017 και με την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων παλαιότερων ετών, οι οποίες δημιουργήθηκαν μέχρι 30.4.2016 [όπως συγκεντρώθηκαν και αποτυπώθηκαν σε συγκεκριμένο αρχείο (stock επιστροφών 30.04.2016)], θεσπίστηκε από τη Διοίκηση της Α.Α.Δ.Ε και κάλυπτε όλες τις Δ.Ο.Υ πανελλαδικά [119 Δ.Ο.Υ καθώς και το Κ.Ε.Φ.Ο.Μ.Ε.Π (Κέντρο Ελέγχου Φορολογούμενων Μεγάλου Πλούτου)]. Ως προς τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων που δημιουργήθηκαν κατά το έτος 2017 τέθηκαν στόχοι σε 12μηνη βάση και το ποσοστό επίτευξης τους ανήλθε σε 157,56%. Αναφορικά με τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων παλαιότερων ετών, (stock επιστροφών 30.04.2016) τέθηκαν στόχοι σε 10μηνη βάση, καθώς υπήρχε η πεποίθηση από τη Διοίκηση ότι θα ολοκληρωνόταν η αποπληρωμή τους στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Παραταύτα, το ποσοστό επίτευξης της συγκεκριμένης στοχοθεσίας ανήλθε μόλις σε 41,43%, του συνολικού στόχου. Σύμφωνα με τη Διοίκηση της Α.Α.Δ.Ε., οι κυριότεροι λόγοι της εν λόγω απόκλισης οφείλονται σε δυσκολίες αναφορικά με τον εντοπισμό συγκεκριμένων δικαιούχων, στις περιπτώσεις που αφορούσαν επιχειρήσεις οι οποίες είχαν κλείσει ή είχαν πτωχεύσει, και στα ελλιπή δικαιολογητικά στοιχεία και δεδομένα, λόγω παλαιότητας των οφειλών.

Η Δ.Ο.Υ Δ' Αθηνών πέτυχε το μεγαλύτερο ποσοστό επίτευξης του στόχου, 337% αναφορικά με την αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων του έτους 2017, ενώ η Δ.Ο.Υ Παλλήνης, σε ποσοστό 116,59 %, και το ΚΕΦΟΜΕΠ, σε ποσοστό 364,63%, πέτυχαν το μεγαλύτερο ποσοστό επίτευξης στόχου αναφορικά με την αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων παλαιότερων ετών (stock 30.4.2016).

Πίνακας 9: Στοχοθεσία και επίτευξη στόχων δωδεκαμήνου για την αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων οικ. Έτους 2017 χωρίς να περιλαμβάνεται το stock των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων 30.04.2016 (ποσά σε εκατ. ευρώ):

	ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΔΩΔΕΚΑΜΗΝΟΥ	ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ ΕΤΟΥΣ	ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΕΤΟΥΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΕΤΗΣΙΟΥ ΣΤΟΧΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ Δ.Ο.Υ.	5.182.058	3.289.003	-1.893.055	157,56%

Πηγή: Στοιχεία Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας 10 : Στοχοθεσία και επίτευξη στόχων δεκαμήνου για την αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων από το stock των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων 30.04.2016 (ποσά σε εκατ. ευρώ):

	ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΔΕΚΑΜΗΝΟΥ	ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ ΔΕΚΑΜΗΝΟΥ	ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΔΕΚΑΜΗΝΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΔΕΚΑΜΗΝΟΥ ΣΤΟΧΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ Δ.Ο.Υ.	781.332,77	1.885.951	1.104.618	41,43%

Πηγή: Στοιχεία Α.Α.Δ.Ε.

Όπως προκύπτει από τον πίνακα 12, πραγματοποιήθηκαν επιστροφές ύψους 5,18 δις ευρώ για το 2017, έναντι στόχου 3,28 δις, ή 157,56%. Ο στόχος, που έθεσε η Α.Α.Δ.Ε. και έχει καταγραφεί στον Προϋπολογισμό του 2017, κινείται στα ίδια επίπεδα στοχοθεσίας των προηγούμενων χρήσεων. Η στοχοθεσία αυτή κρίνεται ως ιδιαίτερα μετριοπαθής σε σύγκριση με τις πραγματικές δυνατότητες της Α.Α.Δ.Ε., όπως προκύπτει από τις πραγματοποιηθείσες επιστροφές εσόδων έτους 2017.

3.4.2.2. Έλλειψη διαδικασιών παρακολούθησης της χρονολογικής ωρίμανσης και της εξόφλησης των υποχρεώσεων επιστροφών σε επίπεδο Δ.Ο.Υ..

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε η μη ύπαρξη συγκεκριμένων διαδικασιών, σε επίπεδο Δ.Ο.Υ., αναφορικά με την παρακολούθηση της χρονολογικής ωρίμανσης και της εξόφλησης (με

παραγωγή συγκεκριμένων αναφορών) των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων εισοδήματος και Φ.Π.Α., γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα σημαντικές καθυστερήσεις στην απομείωση των επιστροφών φόρων με χρονολογική σειρά.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Σε δύο (2) υποθέσεις επιστροφής φόρου εισοδήματος σε δείγμα πέντε (5) Α.Φ.ΕΚ., συνολικού ποσού 624.815 ευρώ, και σε τέσσερις (4) υποθέσεις επιστροφής Φ.Π.Α. σε δείγμα τεσσάρων (4) Α.Φ.ΕΚ., συνολικού ποσού 2.061.511 ευρώ, της Φ.Α.Ε. Αθηνών, σημειώθηκαν διοικητικές καθυστερήσεις, δεδομένης της έλλειψης διαδικασιών παρακολούθησης της πορείας των υποθέσεων αυτών, με αποτέλεσμα, αφενός ένα (1) Α.Φ.ΕΚ. επιστροφής Φ.Π.Α. να υποπέσει σε παραγραφή, αφετέρου ο χρόνος που απαιτήθηκε, από την ημερομηνία αίτησης επιστροφής ή την ημερομηνία υποβολής/εκκαθάρισης της δήλωσης, αντίστοιχα, έως την ημερομηνία εκκαθάρισης των Α.Φ.ΕΚ. επιστροφής φόρου, να κυμανθεί από 257 ημέρες έως 1.046 ημέρες για τις επιστροφές φόρων Φ.Π.Α. και από 561 ημέρες έως 1.095 ημέρες για τις επιστροφές φόρου εισοδήματος.

Β) Στη Φ.Α.Ε. Αθηνών, σε δύο (2) υποθέσεις από δείγμα έξι (6) υποθέσεων, που αφορά στην επιστροφή πιστωτικού υπολοίπου Φ.Π.Α. δύο διαχειριστικών περιόδων, α) 1.1.2004-31.12.2004 και β) 1.1.2005-31.12.2005, συνολικού ποσού 2.964.042 ευρώ, συνεπεία δύο (2) δικαστικών αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, από τα συνημμένα έγγραφα των αντίστοιχων φακέλων προκύπτει ότι το ανωτέρω ποσό αποτελεί μέρος συνολικού ποσού 6.318.528 ευρώ που αφορούσε στις διαχειριστικές περιόδους 1.1.2004 - 31.12.2009. Το ανωτέρω ποσό των 2.964.042 ευρώ παραμένει σε εκκρεμότητα, παρά τις δικαστικές αποφάσεις που αποφάνθηκαν υπέρ του φορολογούμενου και έπρεπε να έχουν ήδη εκτελεστεί.

Παρότι υφίσταται εκ του νόμου υποχρέωση της Φορολογικής Διοίκησης να προχωρήσει στην άμεση εκτέλεση των ανωτέρω δικαστικών αποφάσεων, αυτό δεν κατέστη εφικτό, λόγω ύπαρξης ιδιαίτερου νομικού καθεστώτος που διέπει τη λειτουργία του φορολογούμενου φορέα (με σύμβαση που έχει κυρωθεί με νόμο), το οποίο του δίνει τη δυνατότητα να κάνει χρήση του δικαιώματος μονομερούς συμψηφισμού των απαιτήσεών του με οφειλές του προς το Δημόσιο. Με βάση τα ανωτέρω, παρατηρείται καθυστέρηση στη λογιστική τακτοποίηση των

ληξιπρόθεσμων οφειλών της Φορολογικής Διοίκησης, μεταξύ της Φ.Α.Ε. και άλλων εμπλεκόμενων δημόσιων υπηρεσιών, ενώπιον των οποίων ο φορολογούμενος δύναται να συμψηφίσει τις απαιτήσεις του λόγω επιστροφής Φ.Π.Α. με τις οφειλές του προς τις υπηρεσίες αυτές.

3.4.2.3. Καθυστέρηση στην ανάθεση & έναρξη ελέγχου των υποθέσεων ελέγχου επιστροφής φόρων.

Από τον έλεγχο προκύπτει η παρέλευση σημαντικού χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία δημιουργίας μιας υπόθεσης ελέγχου στο Ο.Π.Σ. ELENXIS μέχρι και την ημερομηνία ανάθεσης του ελέγχου ή/και την έναρξη των ελεγκτικών επαληθεύσεων, στις ελεγχόμενες Δ.Ο.Υ.. Η μεσολάβηση σημαντικού χρονικού διαστήματος για την έναρξη των ελέγχων επιστροφών φόρων αποδίδεται, από τα αρμόδια στελέχη της Δ.Ο.Υ., στον εξαιρετικά μεγάλο φόρτο εργασίας του Τμήματος Ελέγχου συγκριτικά με τη δυναμικότητά του, λόγω της επιβάρυνσης του Τμήματος Ελέγχου, πέρα από τους συνήθεις φορολογικούς ελέγχους, και με τις εντολές ελέγχου για τις οποίες υφίσταται εισαγγελική παραγγελία.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Σε σύνολο 24.010 υποθέσεων ελέγχου στο σύνολο των Δ.Ο.Υ. με αιτία την επιστροφή φόρων, οι οποίες δημιουργήθηκαν στο Ο.Π.Σ. ELENXIS μετά τις 10.3.2014 και μέχρι 31.12.2017, προκύπτει ότι ο Μ.Ο. μεταξύ της ημερομηνίας τελευταίας ανάθεσης της υπόθεσης και της ημερομηνίας δημιουργίας της υπόθεσης, ανέρχεται σε 87 ημέρες (Πίνακας 11):

Πίνακας 11: Μέσο διάστημα σε ημέρες μεταξύ Δημιουργίας υπόθεσης και τελευταίας ανάθεσης σε ελεγκτή

Αιτία Ελέγχου	Πλήθος υποθέσεων	Μέσο διάστημα (σε ημέρες)
Επιστροφή Εισοδήματος	8.793	136
Επιστροφή Φ.Π.Α.	15.017	58
Επιστροφές Εισοδήματος και Φ.Π.Α.	200	69
Γενικός μέσος όρος	24.010	87

Πηγή: Στοιχεία Α.Α.Δ.Ε.

Β) Σε σύνολο 25.610 υποθέσεων ελέγχου στο σύνολο των Δ.Ο.Υ. με αιτία την επιστροφή φόρων, οι οποίες δημιουργήθηκαν στο Ο.Π.Σ. ELENXIS από 10.3.2014 και μέχρι 31.12.2017, ο Μ.Ο. της διαφοράς μεταξύ της ημερομηνίας έναρξης ελεγκτικών επαληθεύσεων και της ημερομηνίας δημιουργίας υπόθεσης ανέρχεται σε 187 ημέρες (Πίνακας 12).

Πίνακας 12: Μέσο διάστημα σε ημέρες μεταξύ Δημιουργίας υπόθεσης και έναρξης ελεγκτικών διαδικασιών

Αιτία Ελέγχου	Πλήθος υποθέσεων	Μέσο διάστημα (σε ημέρες)
Επιστροφή Εισοδήματος	10.283	273
Επιστροφή Φ.Π.Α.	15.017	144
Επιστροφές Εισοδήματος και Φ.Π.Α.	310	281
Γενικός μέσος όρος	25.610	187

Πηγή: Στοιχεία Α.Α.Δ.Ε.

3.4.2.4. Σύνταξη χειρόγραφου υπηρεσιακού σημειώματος για άμεσες επιστροφές φόρων.

Για τη συλλογή των σχετικών πληροφοριών από τα επιμέρους Τμήματα της Δ.Ο.Υ. (Τμήμα Εισοδήματος, Δικαστικό Τμήμα, Τμήμα Κώδικα, Τμήμα Φορολογίας Ακινήτων και Τμήμα Ελέγχου), χρησιμοποιείται χειρόγραφο «Υπηρεσιακό Σημείωμα»¹⁸, στο οποίο καταγράφονται πληροφορίες από τα αρμόδια τμήματα σχετικά με πιθανούς κινδύνους από την έγκριση της επιστροφής του φόρου στο φορολογούμενο ή επιβαρυντικά στοιχεία που αφορούν τη φορολογική συμμόρφωση του φορολογούμενου κατά το παρελθόν. Το Υπηρεσιακό Σημείωμα περιέχει πληροφορίες για τη φορολογική δραστηριότητα και συμμόρφωση του φορολογουμένου, οι οποίες είναι ήδη καταχωρημένες στα Ο.Π.Σ. TAXIS, TAXISnet & ELENXIS.

Ευρήματα ελέγχου:

¹⁸ Σύμφωνα με την ΠΟΛ 1022/29.2.2004 «Οδηγίες για την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του ν.3220/2004 για την αντικειμενικοποίηση των φορολογικών ελέγχων (ΦΕΚ 15 Α '/2004)», Κεφ. Ε' παρ. Α, σε επικαιροποίηση του 1074287/4132/2001 εγγράφου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Η χρήση του χειρόγραφου Υπηρεσιακού Σημειώματος (ΠΟΛ 1022/2004) επιβαρύνει χρονικά τη διαδικασία διεκπεραίωσης των επιστροφών φόρων. Σύμφωνα με στελέχη των Δ.Ο.Υ., για τη συμπλήρωση του ανωτέρω σημειώματος ακολουθείται η πρακτική της απόδοσης του εγγράφου στον ίδιο το φορολογούμενο, προκειμένου να συγκεντρώσει τα στοιχεία και τις υπογραφές από τα αρμόδια τμήματα της Δ.Ο.Υ., διαδικασία η οποία δύναται να διαρκέσει από 5 έως 20 ημέρες, σε συνήθεις συνθήκες. Παράλληλα, εκτός της χρονικής καθυστέρησης, το γεγονός ότι ο φορολογούμενος λαμβάνει γνώση φορολογικών πληροφοριών, που είναι στη διάθεση της Δ.Ο.Υ. ως προς τη φορολογική του συμπεριφορά και συμμόρφωση κατά το παρελθόν, δύναται να επηρεάσει τη μελλοντική του φορολογική συμπεριφορά.

3.4.2.5 Χρόνος περαίωσης των ελέγχων επιστροφών Φόρων.

Από την ανάλυση των υποθέσεων ελέγχου που βρίσκονται στο Ο.Π.Σ. ELENXIS στις 31.12.2017 και αφορούν σε επιστροφή φόρων, προκύπτει ότι από τις 10.3.2014 έως και 31.12.2017 δημιουργήθηκαν 24.463 υποθέσεις ελέγχου, οι οποίες αφορούν σε έλεγχο επιστροφής φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων, έλεγχο επιστροφής Φ.Π.Α. και λοιπών φόρων (Πίνακας 13). Από το ως άνω σύνολο υποθέσεων, 16.875 υποθέσεις έχουν περαιωθεί (Πίνακας 14), ενώ ο μέσος όρος (Μ.Ο.) του χρόνου που μεσολαβεί (διαφοράς) μεταξύ της ημερομηνίας ανάθεσης της υπόθεσης και της ημερομηνίας περαίωσης του ελέγχου είναι 242,1 ημέρες (Αναλυτικότερα στοιχεία στο Διάγραμμα 1).

Πίνακας 13: Σύνολο υποθέσεων ελέγχου Φ.Α.Ε. Αθηνών – Επιστροφή Φόρων Εισοδήματος & Φ.Π.Α:

Αιτία Ελέγχου	2014	2015	2016	2017	Σύνολα
Έλεγχος επιστροφής εισοδήματος	2190	2332	2514	1877	8913
Έλεγχος επιστροφής Φ.Π.Α.	1426	3344	5333	4964	15067
Έλεγχος επιστροφής λοιπών φόρων, τελών και εισφορών	15	128	160	180	483
Σύνολα	3631	5804	8007	7021	24463

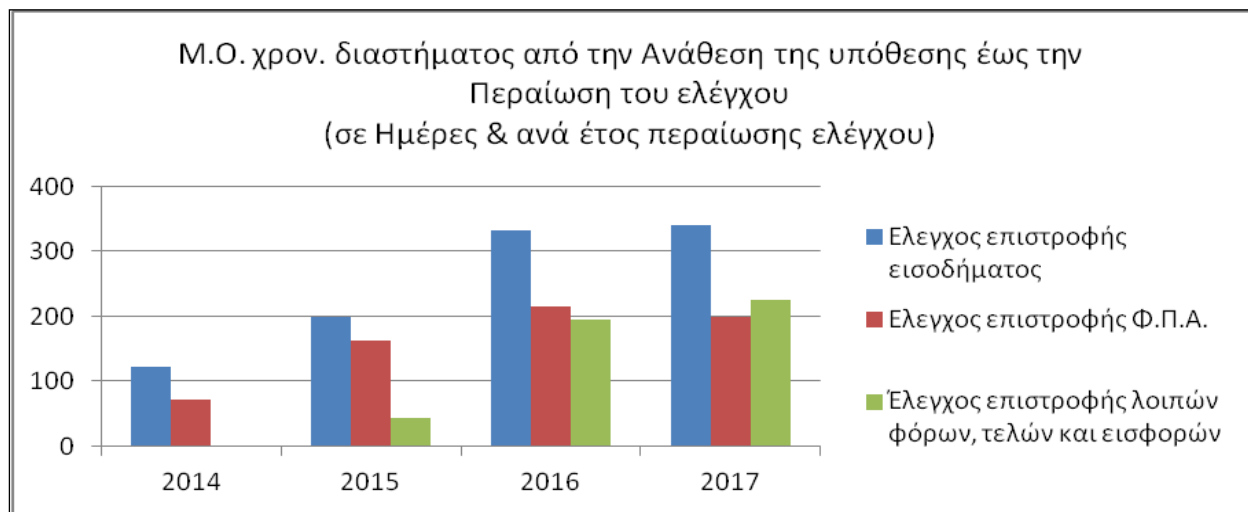
Πηγή: Στοιχεία Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας 14: Σύνολο περαιωμένων υποθέσεων ελέγχου επιστροφής Φ.Π.Α. και εισοδήματος ανά έτος περαίωσης:

Αιτία Ελέγχου	2014	2015	2016	2017	Σύνολα
Έλεγχος επιστροφής εισοδήματος	154	504	2503	2586	5747
Έλεγχος επιστροφής Φ.Π.Α.	81	738	4840	5137	10796
Έλεγχος επιστροφής λοιπών φόρων, τελών και εισφορών		14	130	188	332
Σύνολα	235	1256	7473	7911	16875

Πηγή: Στοιχεία Α.Α.Δ.Ε.

Διάγραμμα 1: Μ.Ο. χρον. διαστήματος ανάθεσης της υπόθεσης και περαίωσης του ελέγχου (σε Ημέρες & ανά έτος περαίωσης ελέγχου)

Πηγή: Στοιχεία Α.Α.Δ.Ε.

Για 3.756 υποθέσεις (1.668 υποθέσεις ελέγχου επιστροφής φόρου εισοδήματος και 2.088 υποθέσεις ελέγχου επιστροφής Φ.Π.Α.), που δεν έχουν περαιωθεί μέχρι και τις 31.12.2017 και αφορούν σε έλεγχο επιστροφής φόρου εισοδήματος και έλεγχο επιστροφής Φ.Π.Α, ο συνολικός μέσος όρος του χρόνου που παρήλθε, από την ημερομηνία ανάθεσης της υπόθεσης μέχρι και τις 31.12.2017, ανέρχεται σε 657 ημέρες (447 ημέρες για υποθέσεις ελέγχου επιστροφής φόρου εισοδήματος και 389 ημέρες για υποθέσεις ελέγχου επιστροφής Φ.Π.Α.). Επιπλέον, για 38 περιπτώσεις που αφορούν ταυτόχρονα και εισόδημα και Φ.Π.Α., ο αντίστοιχος Μ.Ο. ανέρχεται σε 627 ημέρες. Στον κάτωθι πίνακα (πίνακας 15) παρατίθεται η χρονική κατανομή των μη περαιωμένων υποθέσεων σε σχέση με την ημερομηνία δημιουργίας της υπόθεσης.

Πίνακας 15: Κατανομή μη περαιωμένων υποθέσεων ελέγχων επιστροφών την 31-12-2017 ανά έτος δημιουργίας υπόθεσης:

Αιτία Ελέγχου	2014	2015	2016	2017	Σύνολα
Επιστροφή Εισοδήματος	253	202	617	596	1668
Επιστροφή Φ.Π.Α.	223	278	450	1137	2088
Επιστροφές Εισοδήματος και Φ.Π.Α.	5	9	16	8	38
Σύνολα	481	489	1083	1741	3794

Πηγή: Στοιχεία Α.Α.Δ.Ε.

3.4.2.6. Τήρηση Χειρόγραφου Βιβλίου αιτήσεων - αποφάσεων επιστροφής Φ.Π.Α..

Βάσει της ΠΟΛ. 1073/2004 (άρθρο 9) υφίσταται απαίτηση για την τήρηση χειρόγραφου βιβλίου αιτήσεων – αποφάσεων επιστροφής Φ.Π.Α. στο Γραφείο του Φ.Π.Α. των Δ.Ο.Υ.. Η ανωτέρω απαίτηση, τη στιγμή που τα εν λόγω δεδομένα τηρούνται στην αντίστοιχη εφαρμογή του Ο.Π.Σ. TAXIS, επιφέρει πρόσθετες διοικητικές καθυστερήσεις.

3.4.2.7. Αδυναμίες στη διαδικασία εφαρμογής των Κριτηρίων Στόχευσης Ελέγχων (Risk Analysis).

Από τις συνεντεύξεις με αρμόδια στελέχη της Δ/νσης Ελέγχων προκύπτει ότι, στο πλαίσιο της αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των κριτηρίων, δεν υφίσταται βάση δεδομένων τήρησης και ανάλυσης των ελεγκτικών ευρημάτων, με σκοπό τη βέλτιστη και τακτική επικαιροποίηση των κριτηρίων στόχευσης. Επιπρόσθετα, τα κριτήρια στόχευσης του ελέγχου (Risk Analysis) για τις επιστροφές Φ.Π.Α. δεν έχουν επικαιροποιηθεί σύμφωνα με το πρότυπο ISO 31000 (Risk Management), ενώ για τις επιστροφές Φ.Ε.Ν.Π. υιοθετήθηκαν από το 2016 νέα κριτήρια στόχευσης και επιλογής επιχειρήσεων κατά το στάδιο στόχευσης του ελέγχου (Risk Analysis), με βάση το αντίστοιχο πρότυπο, τα οποία και εφαρμόστηκαν κατά τη διάρκεια αξιολόγησης των πιστωτικών φορολογικών δηλώσεων Ν.Π. φορολογικού έτους 2016. Τέλος, επισημαίνεται ότι αδυναμία στη διαδικασία στόχευσης αναφορικά με τις επιστροφές Φ.Π.Α. αποτελεί η έλλειψη

κατάλληλων παραμέτρων (εσωτερικές δικλίδες), έτσι ώστε να λαμβάνεται υπόψη κατά τη διαδικασία της επιλογής το γεγονός ότι το ίδιο Νομικό Πρόσωπο (δλδ. Α.Φ.Μ.) ενδέχεται να επιλέγεται προς έλεγχο κάθε φορά που αιτείται την επιστροφή Φ.Π.Α. για διαδοχικά χρονικά διαστήματα.

3.4.2.8. Αδυναμίες της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου.

Από τη συνέντευξη με τα αρμόδια στελέχη της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου της Α.Α.Δ.Ε. προκύπτει ότι: α) Τα αντικείμενα των ελέγχων επιλέγονται με βάση εμπειρικά κριτήρια και δεν υφίστανται αυτοματοποιημένες διαδικασίες ανάλυσης κινδύνου, β) Η επεξεργασία των αποτελεσμάτων των ελέγχων διενεργούνται μέσω λογιστικών φύλλων (π.χ. excel), ενώ δεν υφίσταται υποστήριξη εξειδικευμένου λογισμικού, και γ) Το εγχειρίδιο διαδικασιών της Διεύθυνσης Εσωτερικών Ελέγχων είναι υπό σύνταξη.

3.4.3. Έλλειψη Προσωπικού.

3.4.3.1. Ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό στον τομέα της Πληροφορικής και του Φορολογικού Ελέγχου.

Σύμφωνα με στοιχεία της Α.Α.Δ.Ε., το σύνολο των οργανικών θέσεων των υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε. ανέρχεται το 2017 σε 13.320 θέσεις, οι οποίες κατανέμονται στις κάτωθι κατηγορίες εκπαίδευσης (Πίνακας 16):

Πίνακας 16: Κατανομή οργανικών θέσεων υπαλλήλων Α.Α.Δ.Ε. ανά κατηγορία εκπαίδευσης (έτος 2017)

Κατηγορίες Κλάδων	ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ	Σύνολο	%
ΕΦΟΡΙΑΚΟΙ	5.419	1.521	2.208		9.148	68,68%
ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΙ	1.418	440	594		2.452	18,41%
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	115	87			202	1,52%
ΟΙΚΟΝ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ	136				136	1,02%
ΛΟΠΟΙ	437	30	536	379	1.382	10,38%
ΣΥΝΟΛΟ	7.525	2.078	3.338	379	13.320	100,00%

Πηγή: Στοιχεία Α.Α.Δ.Ε.

Από το σύνολο των οργανικών θέσεων (μέχρι και τις 11.9.2017) είναι καλυμμένες 11.582 οργανικές θέσεις, ενώ παραμένουν κενές 1.730 (ήτοι το 13% του συνόλου των οργανικών θέσεων). Με την Δ.ΟΡΓ.Α 1179904 ΕΞ2017 (ΦΕΚ 4373 Β'/13.12.17) απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης συστάθηκαν 1.800 επιπλέον οργανικές θέσεις για να καλυφθούν οι ανάγκες σε προσωπικό, ενισχύοντας κυρίως τους τομείς των εφοριακών και της πληροφορικής, και ως εκ τούτου οι κενές θέσεις διαμορφώθηκαν σε 2.530 (ήτοι το 16,73% του συνόλου των οργανικών θέσεων)¹⁹. Έτσι, η κατανομή των οργανικών θέσεων για το 2018 διαμορφώνεται ως κάτωθι (Πίνακας 17).

Πίνακας 17: Κατανομή οργανικών θέσεων υπαλλήλων Α.Α.Δ.Ε. ανά κατηγορία εκπαίδευσης (έτος 2018)

Κατηγορίες Κλάδων	ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ	Σύνολο	%
ΕΦΟΡΙΑΚΟΙ	5.981	1.623	2.208	0	9.812	64,89%
ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΙ	1.814	502	651	0	2.967	19,62%
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	465	187	0	0	652	4,31%
ΟΙΚΟΝ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ	206	0	0	0	206	1,36%
ΛΟΠΟΙ	496	40	539	408	1.483	9,81%
ΣΥΝΟΛΟ	8.962	2.352	3.398	408	15.120	100,00%

Πηγή: Στοιχεία Α.Α.Δ.Ε.

Ως προς τις Δ.Ο.Υ., οι ελλείψεις προσωπικού καλύπτονται με εσωτερικές μετακινήσεις, κατόπιν αιτημάτων που λαμβάνει η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού της Α.Α.Δ.Ε. από τους Προϊστάμενους των Υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2017²⁰ δεν είχαν εγκριθεί τα οργανογράμματα και περιγράμματα θέσεων εργασίας ανά διεύθυνση, τμήμα και γραφείο εντός των Δ.Ο.Υ.. Κατά συνέπεια, δεν ήταν δυνατόν να καταγραφούν οι πραγματικές ελλείψεις, ιδιαίτερα σε ελεγκτικό προσωπικό, ώστε να καλυφθούν επαρκώς οι αυξημένες ελεγκτικές ανάγκες που δημιουργούνται, πέραν άλλων προτεραιοτήτων, και από την έγκαιρη εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων επιστροφών φόρων που βρίσκονται σε έλεγχο. Σημειώνουμε ότι,

¹⁹ Για την κάλυψη των αναγκών σε προσωπικό της Α.Α.Δ.Ε. βρίσκεται σε εξέλιξη η προκήρυξη 1Γ/2017 του ΑΣΕΠ για τη διενέργεια γραπτού διαγωνισμού πρόσληψης εφοριακών και τελωνειακών υπαλλήλων (Κλάδος ΠΕ Εφοριακών, (418) θέσεις. - Κλάδος ΠΕ Τελωνειακών, (130) θέσεις).

²⁰ Σημειώνουμε ότι στο τέλος του 2017, με τις ΔΔΑΔ/Ε/1176068/ΕΞ2017/2017 ΦΕΚ 4227/Β/01-12-2017 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. καθορίστηκαν τα περιγράμματα των θέσεων εργασίας της Αρχής, ενώ με την ΔΔΑΔ/Ε/1176065/ΕΞ2017/17 ΦΕΚ 4162/Β/29-11-2017 καθορίζονται τα όργανα, τα κριτήρια και οι διαδικασίες ελέγχου καταλληλότητας και επάρκειας της ΑΑΔΕ.

στο τέλος του 2017, με την ΔΔΑΔ/Ε/1176068/ΕΞ2017/2017 ΦΕΚ 4227Β'/1.12.2017 απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. καθορίστηκαν τα περιγράμματα των θέσεων εργασίας της Αρχής. Επιπρόσθετα, επισημαίνεται, αναφορικά με την αξιολόγηση του προσωπικού της Α.Α.Δ.Ε., ότι το 2017 διενεργήθηκε έλεγχος καταλληλότητας του προσωπικού στα πλαίσια της μετάβασης από την Γ.Γ.Δ.Ε. στην Α.Α.Δ.Ε, ενώ νέα αξιολόγηση του υπηρετούντος προσωπικού αναμένεται να διενεργηθεί το Μάιο του 2018.

Ευρήματα ελέγχου:

Από τις συνεντεύξεις με στελέχη της Α.Α.Δ.Ε. προκύπτει ότι υφίστανται σημαντικές ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό, ειδικότερα όσον αφορά ειδικότητες της πληροφορικής (π.χ. μηχανικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών, προγραμματιστές, αναλυτές δεδομένων, κ.λπ.), γεγονός που επηρεάζει την έγκαιρη προσαρμογή των υποσυστημάτων των Ο.Π.Σ. TAXIS, TAXIS-net και ELENXIS στις νέες απαιτήσεις, που τίθενται, είτε από τις αλλαγές του θεσμικού πλαισίου, είτε από την ανάγκη παρακολούθησης και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του επιχειρησιακού σχεδιασμού της Α.Α.Δ.Ε. [π.χ. προσαρμογή υποσυστημάτων σε νέες διατάξεις (βλ. εύρημα 3.4.1.1.), δημιουργία νέων αναφορών].

3.4.3.2. Σημαντικός αριθμός υποθέσεων ελέγχου επιστροφών φόρων ανά ελεγκτή.

Οι απαιτήσεις και ο όγκος των εργασιών των τμημάτων ελέγχου, σε συνδυασμό με τις ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό στις ελεγχόμενες Δ.Ο.Υ. (βλ. εύρημα 3.4.1.13), επηρεάζουν το χρόνο περαίωσης των ελέγχων και, ως εκ τούτου, τη συσσώρευση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Για σύνολο 2.620 υποθέσεων ελέγχου επιστροφών φόρων αρμοδιότητας Φ.Α.Ε. Αθηνών, που δημιουργήθηκαν στο Ο.Π.Σ. ELENXIS από το 2014 έως και το Δεκέμβριο 2017 (εξαιρούνται 423 που δεν έχουν ανατεθεί, καθότι είναι σε φάση προγραμματισμού και ΦΕΥ (Φορολογικές Ελεγκτικές Υπηρεσίες), καθώς και οι ακυρωμένες και απορριφθείσες), ο μέσος όρος υποθέσεων

ανά ελεγκτή είναι 45. Το εύρος των υποθέσεων ανά ελεγκτή είναι από 1 έως και 115 υποθέσεις, σε σύνολο 58 ελεγκτών.

Β) Για σύνολο 788 υποθέσεων ελέγχου επιστροφών φόρων αρμοδιότητας Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς, που δημιουργήθηκαν στο Ο.Π.Σ. ELENXIS από το 2014 έως και το Δεκέμβριο 2017 (εξαιρούνται 64 που δεν έχουν ανατεθεί, καθότι είναι σε φάση προγραμματισμού και ΦΕΥ, καθώς και οι ακυρωμένες και απορριφθείσες), ο μέσος όρος υποθέσεων ανά ελεγκτή είναι 32. Το εύρος των υποθέσεων ανά ελεγκτή είναι από 7 έως και 63 υποθέσεις, σε σύνολο 25 ελεγκτών.

4. Συμπεράσματα

Το βασικό συμπέρασμα του ελέγχου, ο οποίος διεξήχθη τόσο σε τοπικό επίπεδο (Δ.Ο.Υ.) όσο και σε επίπεδο Διοίκησης και Πληροφοριακών Συστημάτων στην Α.Α.Δ.Ε., είναι η διαπίστωση αφενός αδυναμιών που εμφανίζει η Αρχή, αναφορικά με την εξασφάλιση της ομαλής αποπληρωμής των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων επιστροφής φόρων προς φυσικά και νομικά πρόσωπα (επιχειρήσεις), και αφετέρου συγκεκριμένων δυσλειτουργιών που αποτελούν ταυτόχρονα και πηγές δημιουργίας νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων. Τα ανωτέρω απορρέουν από:

Ι) Ύπαρξη διοικητικών αδυναμιών και ελλείψεων στην εσωτερική οργάνωση: η έλλειψη εύρωστης λειτουργίας εσωτερικών δικλίδων κατά τη διαδικασία οργάνωσης, παρακολούθησης και υλοποίησης όλης της ροής αποπληρωμής των εκκρεμών υποχρεώσεων επιστροφής φόρων προς τρίτους, τόσο σε τοπικό επίπεδο (Δ.Ο.Υ.), όσο και σε επίπεδο Διοίκησης, οφείλεται κυρίως στους εξής παράγοντες :

α) απουσία επαρκούς οργάνωσης των σχετικών λειτουργιών και θέσπισης συγκεκριμένων κανόνων και αποτυπωμένων διαδικασιών για όλο το κύκλωμα ροής επιστροφής φόρων προς τρίτους,

β) ύπαρξη δυσλειτουργιών και σημαντικών καθυστερήσεων στη ροή της ελεγκτικής διαδικασίας που ακολουθείται σε τοπικό επίπεδο (Δ.Ο.Υ) για τις επιστροφές φόρων σε επιχειρήσεις, κυρίως λόγω έλλειψης ελεγκτικού προσωπικού, αδυναμίας τήρησης των χρονοδιαγραμμάτων ελέγχου

και μη σωστής στόχευσης των υποψήφιων προς έλεγχο επιχειρήσεων μέσω του συστήματος ανάλυσης κινδύνου (Risk Analysis),

γ) σημαντικές καθυστερήσεις στην εκκαθάριση και τακτοποίηση «χειρόγραφων» Α.Φ.ΕΚ. και «υπερειασπράξεων»,

δ) μη ορθή απεικόνιση των οικονομικών μεγεθών των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. και σχετική έλλειψη αυτής της πληροφόρησης σε τοπικό επίπεδο (Δ.Ο.Υ.),

ε) οι κύριοι στρατηγικοί στόχοι της Διοίκησης, σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο, επικεντρώνονται κατά κύριο λόγο στην είσπραξη δημόσιων εσόδων και όχι στην αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων προς τρίτους.

II) Αδυναμίες και ελλείψεις αυτοματοποιημένων δικλίδων στο Πληροφοριακό Σύστημα: Το πληροφοριακό σύστημα TAXIS παρουσιάζει εγγενείς αδυναμίες στη συστημική υποστήριξη και παρακολούθηση όλου του κυκλώματος ροής επιστροφής φόρων προς τρίτους. Αυτό οφείλεται κυρίως στους εξής παράγοντες :

α) την ύπαρξη χειρόγραφων διαδικασιών στο κύκλωμα ροής επιστροφής φόρων που εφαρμόζει ο Οργανισμός και την αδυναμία αντικατάστασής τους με αντίστοιχες αυτοματοποιημένες,

β) την πολυπλοκότητα που παρουσιάζει το Ο.Π.Σ. TAXIS, ενισχυόμενη από την ταυτόχρονη ύπαρξη υποσυστημάτων λειτουργίας του,

γ) την απουσία εσωτερικής και εξωτερικής διαλειτουργικότητας, καθώς τα πληροφοριακά συστήματα Ο.Π.Σ TAXIS και Ο.Π.Σ ELENXIS αδυνατούν να ανταλλάσσουν αυτόματα μεταξύ τους δεδομένα, καθώς και με εξωτερικούς ελεγκτικούς μηχανισμούς και φορείς.

δ) την καθυστέρηση που παρατηρείται στην παραμετροποίηση της εξαγόμενης πληροφόρησης από το σύστημα, και

ε) τον εντοπισμό ανεπαρκών αυτοματοποιημένων δικλίδων στις διαδικασίες επιστροφής φόρων. Και τέλος,

III) Τη νομική ασάφεια που εντοπίζεται αναφορικά με την έννοια και τον ορισμό των υποχρεώσεων επιστροφής φόρου ως ληξιπρόθεσμων, στις περιπτώσεις για τις οποίες δεν απαιτείται η υποβολή σχετικής αίτησης από το φορολογούμενο, καθόσον από το ισχύον νομικό

πλαίσιο δεν προσδιορίζεται με σαφήνεια η δήλη ημέρα, με την πάροδο της οποίας οι σχετικές υποχρεώσεις επιστροφής φόρου καθίστανται ληξιπρόθεσμες, αφήνοντας στη Φορολογική Διοίκηση ευρύ περιθώριο ερμηνείας και αντίστοιχου χειρισμού της παρεχόμενης προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους πληροφόρησης.

5. Συστάσεις

Στην παρούσα ενότητα παρατίθενται οι συστάσεις - προτάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αναφορικά με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικών δικλίδων της Α.Α.Δ.Ε., ως προς τη διασφάλιση της ομαλής διαδικασίας αποπληρωμής ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων και τη μη συσσώρευση νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων. Οι συστάσεις αυτές απορρέουν από τα συμπεράσματα που έχουν εξαχθεί κατά την αξιολόγηση των ευρημάτων της Α' και Β' φάσης του ελέγχου (μέχρι και τις 27.3.2018), επί των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων της Α.Α.Δ.Ε..

Οι συστάσεις αφορούν την επάρκεια λειτουργίας εσωτερικών δικλίδων της Α.Α.Δ.Ε., αναφορικά με τη διαδικασία παρακολούθησης και αποπληρωμής υφιστάμενων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων και μη συσσώρευσης νέων, τη δομή και την οργάνωση του φορέα, το σύστημα διοίκησης και διαχείρισης, καθώς και τη κωδικοποίηση και αποσαφήνιση της φορολογικής νομοθεσίας στα πλαίσια της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Παράλληλα, προτείνεται η δημιουργία τυποποιημένων διαδικασιών και δικλίδων εσωτερικής οργάνωσης, έτσι ώστε η εξόφληση των υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων σε επιχειρήσεις και ιδιώτες να πραγματοποιείται εντός των 90 ημερών.

Ακολουθούν αναλυτικά οι συστάσεις – προτάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου με βάση τα ευρήματα που παρουσιάζονται στο Κεφάλαιο 3 της παρούσας Έκθεσης Ελέγχου.

5.1. Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Αναφορικά με τις αδυναμίες και ελλείψεις που εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο της διαδικασίας καταγραφής των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, το Ελεγκτικό Συνέδριο συστήνει στην Α.Α.Δ.Ε. να προβεί στις κάτωθι ενέργειες.

5.1.1. Παρακολούθηση χρονολογικής ωρίμανσης υποχρεώσεων.

Στο πλαίσιο της αξιοπιστίας των οικονομικών στοιχείων που αφορούν ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της Α.Α.Δ.Ε. από επιστροφές φόρων, όπως αυτές απεικονίζονται στις μηνιαίες αναφορές της Αρχής (αναφορά τύπου REFS_55), η ομάδα ελέγχου συστήνει την παροχή λεπτομερούς πληροφόρησης αναφορικά με τη χρονολογική ωρίμανση αποπληρωμής υποχρεώσεων άνω των 90 ημερών, προκειμένου η Αρχή να λαμβάνει πληρέστερη ενημέρωση για τις εκκρεμείς υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων και την εφαρμογή σχεδίου αποπληρωμής με βάση τη χρονολογική σειρά ωρίμανσης.

5.1.2. Δημιουργία Αναλυτικών Αναφορών παρακολούθησης υποχρεώσεων από επιστροφή φόρου εισοδήματος και Φ.Π.Α. σε επίπεδο Δ.Ο.Υ..

Είναι σημαντικό η Α.Α.Δ.Ε. τόσο σε Κεντρικό, όσο και σε τοπικό επίπεδο (Δ.Ο.Υ.), να δημιουργήσει αυτοματοποιημένες αναφορές με την κατάσταση των εκκρεμών υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων, με σκοπό την παρακολούθηση και το συντονισμό των ενεργειών για την αποπληρωμή των ανωτέρω υποχρεώσεων και, ιδίως, όσων είναι παλαιότερες των 90 ημερών.

5.1.3. Αποσαφήνιση του νομικού πλαισίου περί καταβαλλόμενων τόκων επί αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων.

Αναφορικά με τον υπολογισμό και την καταβολή τόκων επί αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων, προτείνεται η Α.Α.Δ.Ε: α) να δημιουργήσει αυτοματοποιημένη διαδικασία υπολογισμού και καταβολής τόκων επί επιστροφών αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων μέσω του Ο.Π.Σ.

TAXIS, β) να τροποποιήσει τις μηνιαίες οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. και του Γ.Λ.Κ., προκειμένου αυτές να παρέχουν σχετική πληροφόρηση για το ύψος των τόκων που βαρύνουν τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων, γ) να αποσαφηνίσει το θεσμικό πλαίσιο αναφορικά με τους καταβαλλόμενους τόκους, δεδομένου ότι ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 53 του ν.4174/13 και του άρθρου 3 του ν.2120/93 (σχετ. η ΠΟΛ. 1062/03).

5.1.4. Αυτοματοποιημένη διαδικασία διασύνδεσης Α.Φ.Μ. φορολογουμένου με IBAN.

Προτείνεται η Α.Α.Δ.Ε.: α) σε συνεργασία με τους θεσμικούς φορείς του Τραπεζικού Συστήματος να προβεί στην αυτοματοποιημένη διασύνδεση Α.Φ.Μ με IBAN των τραπεζικών λογαριασμών των φορολογουμένων (Φ.Π. & Ν.Π.), β) κατά τη διαδικασία υποβολής φορολογικών δηλώσεων να καταστήσει υποχρεωτική τη συμπλήρωση του IBAN του τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου (Φ.Π. & Ν.Π.) σε αντίστοιχο πεδίο, με σκοπό την επιτάχυνση της διαδικασίας εξόφλησης των εκκρεμών επιστροφών φόρων, γ) να αποστέλλει μήνυμα στο προφίλ των φορολογουμένων στο Taxisnet, στις περιπτώσεις εκείνες που δεν έχουν δηλώσει IBAN για την επιστροφή των φόρων.

5.1.5. Αποσαφήνιση του νομικού πλαισίου αναφορικά με τον ορισμό της έννοιας των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων.

Αναφορικά με τις αδυναμίες που εντοπίστηκαν στην ερμηνεία και την εφαρμογή της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας, το Ελεγκτικό Συνέδριο συστήνει στην Α.Α.Δ.Ε. να προβεί σε αποσαφήνιση του ορισμού και της έννοιας της ληξιπρόθεσμης υποχρέωσης από επιστροφές φόρων, για τις περιπτώσεις εκείνες για τις οποίες δεν απαιτείται η υποβολή από το φορολογούμενο αίτησης επιστροφής, όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 42 του ν.4174/13, καθόσον, για τις περιπτώσεις αυτές, δεν προσδιορίζεται σαφώς από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο η δήλη ημέρα, από την οποία οι σχετικές υποχρεώσεις επιστροφής φόρου καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Ειδικότερα, προτείνεται η περαιτέρω εξειδίκευση ως προς τα είδη του φόρου που αφορά και ως προς τις κατηγορίες φορολογούμενων (φυσικά ή νομικά πρόσωπα).

5.1.5. Κωδικοποίηση φορολογικής νομοθεσίας αναφορικά με τις επιστροφές φόρων.

Συστήνεται η κωδικοποίηση της φορολογικής νομοθεσίας (Νόμοι, Α.Υ.Ο., ΠΟΛ.) αναφορικά με τις επιστροφές φόρων, προκειμένου να αποφευχθεί η έκδοση από τη Φορολογική Διοίκηση διαδοχικών και συχνά αντικρουόμενων ερμηνευτικών εγκυκλίων ως προς τις επιστροφές φόρων (π.χ. εύρημα 3.2.1.).

5.1.6. Προσαρμογή Ο.Π.Σ. TAXIS για καθολική υποβολή φορολογικών δηλώσεων μέσω Taxisnet.

Προτείνεται όπως η Α.Α.Δ.Ε. προβεί σε όλες τις αναγκαίες προσαρμογές στο Ο.Π.Σ. TAXIS, προκειμένου να διασφαλιστεί η ηλεκτρονική διαδικασία υποβολής φορολογικών δηλώσεων Φ.Ε.Φ.Π. & Φ.Ε.Ν.Π. μέσω Taxisnet, με σκοπό την πληρότητα των υποβληθεισών φορολογικών δηλώσεων και την κατάργηση της κατάθεσης χειρόγραφων δηλώσεων μέσω Δ.Ο.Υ..

5.1.7. Επικαιροποίηση Εγχειριδίου Ο.Π.Σ. TAXIS (εφαρμογές επιστροφών φόρων).

Προτείνεται όπως η Α.Α.Δ.Ε. προβεί στην επικαιροποίηση των εγχειριδίων των υποεφαρμογών του Ο.Π.Σ. TAXIS, σε συνδυασμό με την τροποποίηση των σχετικών εφαρμογών.

5.2. Πρόγραμμα εκκαθάρισης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Αναφορικά με τις αδυναμίες και τις ελλείψεις που εντοπίστηκαν κατά τη διαδικασία εφαρμογής του προγράμματος εκκαθάρισης των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων, το Ελεγκτικό Συνέδριο συστήνει στην Α.Α.Δ.Ε. να υιοθετήσει διαδικασίες τήρησης της χρονολογικής προτεραιότητας (μέθοδος F.I.F.O.) κατά την εξόφληση των υποχρεώσεων επιστροφής φόρου. Ειδικότερα, η Φορολογική Διοίκηση, κατά την προτεραιοποίηση της εξόφλησης των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη σειρά χρονολογικής προτεραιότητας (μέθοδος F.I.F.O.), βάσει της ημερομηνίας εκκαθάρισης της αντίστοιχης φορολογικής δήλωσης (Φ.Ε.Φ.Π. & Φ.Ε.Ν.Π.), ή της ημερομηνίας υποβολής της σχετικής αίτησης επιστροφής Φ.Π.Α., αντίστοιχα.

5.3. Αξιοπιστία δεδομένων και συστημάτων αναφοράς.

Αναφορικά με τις αδυναμίες και τις ελλείψεις που εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο αξιοπιστίας των δημοσιονομικών δεδομένων και του συστήματος δημοσιονομικών αναφορών, το Ελεγκτικό Συνέδριο συστήνει στην Α.Α.Δ.Ε. όπως προβεί στις εξής ενέργειες:

5.3.1. Αυτοματοποιημένη διαδικασία σύνδεσης φορολογικής δήλωσης με Α.Φ.ΕΚ..

Προτείνεται όπως η Α.Α.Δ.Ε. προβεί στην υιοθέτηση όλων των αναγκαίων εσωτερικών δικλίδων στο Ο.Π.Σ. TAXIS, με σκοπό τη διασύνδεση των φορολογικών δηλώσεων και των αιτήσεων επιστροφής Φ.Π.Α. με Α.Φ.ΕΚ. και την εξάλειψη των δυνατοτήτων δημιουργίας πολλαπλών Α.Φ.ΕΚ. για την ίδια επιστροφή στις αντίστοιχες υποεφαρμογές του Ο.Π.Σ. TAXIS.

5.3.2. Αυτοματοποίηση της διαδικασίας ταυτοποίησης φορολογικών εισπράξεων μέσω Εμπορικών Τραπεζών.

Συστήνεται η δημιουργία εφαρμογής ταυτοποίησης των στοιχείων του φορολογούμενου κατά τη διαδικασία πληρωμής των φορολογικών του υποχρεώσεων μέσω Τραπεζών (e-banking, ταμείο), με σκοπό την επιβεβαίωση της ταυτότητας του φορολογούμενου και της εγκυρότητας της ταυτότητας οφειλής.

5.3.3. Ορθή αποτύπωση υπereισπράξεων ως υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. και του Γ.Λ.Κ..

Συστήνεται όπως, στις οικονομικές αναφορές που εκδίδει η Α.Α.Δ.Ε. και το Γ.Λ.Κ. αναφορικά με το ύψος των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων, να μην συμπεριλαμβάνονται κωδικοί υπereισπράξεων που δεν αποτελούν πραγματικές υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων [π.χ. ατακτοποίητες εισπράξεις που προκύπτουν από κατασχετήρια, παρακρατήσεις φορολογικής ενημερότητας/παρακράτηση οφειλής, εισπράξεις δόσεων ρύθμισης φορολογικών οφειλών, οι οποίες δεν μπορούν να ταυτοποιηθούν].

5.3.4. Ορθή αποτύπωση του τρόπου εξόφλησης των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στο Ο.Π.Σ. TAXIS.

Συστήνεται όπως η Α.Α.Δ.Ε. προβεί στην τροποποίηση του Ο.Π.Σ. TAXIS, προκειμένου στα πεδία «Τρόπος Εξόφλησης Επιστρεπτέου Τ.Ε.Κ.» των Α.Φ.ΕΚ. να δύνανται να υποστηριχθούν πολλαπλοί τρόποι εξόφλησης ανά κατηγορία πεδίου (μετρητά, εντολές μεταφοράς, γραμμάτια τρίτων, γραμμάτια συμψηφισμού, διπλότυπα συμψηφισμού) και για πολλαπλούς δικαιούχους Α.Φ.Μ..

5.3.5. Αποτύπωση εκκρεμών γραμματίων τρίτων ως υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. και του Γ.Λ.Κ..

Συστήνεται όπως, στις οικονομικές αναφορές που εκδίδει η Α.Α.Δ.Ε. και το Γ.Λ.Κ. αναφορικά με το ύψος των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων, να περιλαμβάνονται τα γραμμάτια τρίτων (σημ. γραμμάτια συμψηφιστικής διαχείρισης με λογαριασμό «τρεχούμενοι λογαριασμοί τρίτων εντός Προϋπολογισμού»), που εκδόθηκαν από Α.Φ.ΕΚ. και εξακολουθούν να υφίστανται ως εκκρεμείς υποχρεώσεις.

5.3.6. Ορθή παρακολούθηση παραγεγραμμένων υποχρεώσεων επιστροφής φόρων από Α.Φ.ΕΚ. και γραμμάτια τρίτων.

Συστήνεται όπως, στις οικονομικές αναφορές που εκδίδει η Α.Α.Δ.Ε. και το Γ.Λ.Κ.,: α) να τηρούνται οι διαδικασίες παραγραφής υποχρεώσεων επιστροφής φόρων από Α.Φ.ΕΚ. και γραμμάτια τρίτων από τις Δ.Ο.Υ., β) να αυτοματοποιηθούν οι διαδικασίες παραγραφής των Α.Φ.ΕΚ. και των γραμματίων τρίτων μέσω του Ο.Π.Σ. TAXIS (δηλ. παραγραφή σε ημερήσια βάση και σύνταξη ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου παραγραφής), γ) να ψηφιοποιηθεί η διαδικασία κατάθεσης αιτήσεων διακοπής παραγραφής (π.χ. μέσω TAXISNET).

5.3.7. Ορθή αποτύπωση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Α.Α.Δ.Ε. στο μηνιαίο δελτίο του Γ.Λ.Κ..

Συστήνεται στο Μηνιαίο Δελτίο του Γ.Λ.Κ. να αποτυπώνεται η πληροφόρηση για το ύψος των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων άνω των 90 ημερών, για τα Α.Φ.ΕΚ., τα γραμμάτια τρίτων και τις υποχρεώσεις για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί Α.Φ.ΕΚ., καθώς αποτελούν ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της Α.Α.Δ.Ε..

5.4. Πηγές δημιουργίας νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Αναφορικά με τις πηγές δημιουργίας νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, ως απόρροια της μη επαρκούς λειτουργίας εσωτερικών δικλίδων στη διαδικασία παρακολούθησης και αποπληρωμής υφιστάμενων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων και της έλλειψης εσωτερικής οργάνωσης σε διαδικασίες σχετικές με την επιστροφή φόρων, το Ελεγκτικό Συνέδριο συστήνει στη Διοίκηση της Α.Α.Δ.Ε. να προβεί στις ακόλουθες ενέργειες:

5.4.1. Κατάργηση της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων επιστροφής Φ.Ε.Ν.Π. & Φ.Ε.Φ.Π..

Συστήνεται όπως η Α.Α.Δ.Ε. προβεί στις αναγκαίες ενέργειες, προκειμένου η διαδικασία υποβολής φορολογικών δηλώσεων Φ.Ε.Ν.Π. & Φ.Ε.Φ.Π. να αποτελεί και αίτηση επιστροφής (εφόσον προκύπτει πιστωτικό υπόλοιπο μετά την εκκαθάριση των δηλώσεων).

5.4.2. Αυτοματοποίηση της διαδικασίας συμψηφισμών υποχρεώσεων της Γενικής Κυβέρνησης με χρέη (απαιτήσεις) της Α.Α.Δ.Ε..

Συστήνεται η βελτίωση της διαλειτουργικότητας μεταξύ του Ο.Π.Σ. TAXIS και των Ο.Π.Σ. των Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, προκειμένου να ψηφιοποιηθούν τα αιτήματα και οι διεκπεραιώσεις συμψηφισμών με χρέη (απαιτήσεις) της Α.Α.Δ.Ε..

5.4.3. Προσαρμογή υποσυστήματος Φ.Π.Α. του Ο.Π.Σ. TAXIS.

Για την επίσπευση της διαδικασίας επιστροφής του Φ.Π.Α., συστήνεται όπως η Α.Α.Δ.Ε. προβεί στις αναγκαίες ενέργειες, προκειμένου: α) Για τα Α.Φ.ΕΚ. άμεσης επιστροφής να εκδίδεται ένα Α.Φ.ΕΚ. στο 100% του ποσού επιστροφής, β) Να επικαιροποιηθεί η ΠΟΛ.1073/04 με σκοπό την ψηφιοποίηση των αναγκαίων δικαιολογητικών για την επιστροφή του Φ.Π.Α., γ) Να αυτοματοποιηθεί η διαδικασία διασταύρωσης μεταφερόμενων υπολοίπων από προηγούμενα έτη στο Ο.Π.Σ. TAXIS και δ) να αυτοματοποιηθεί η διαδικασία επιστροφής Φ.Π.Α μέσω της υποβολής ηλεκτρονικού αιτήματος επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου για όλες τις φορολογικές περιόδους.

5.4.4. Διασύνδεση Ο.Π.Σ. TAXIS & ELENXIS για την παρακολούθηση των επιστροφών που βρίσκονται σε έλεγχο.

Για την αποτελεσματική παρακολούθηση κι επίσπευση της διαδικασίας περαίωσης των ελέγχων σε επιστροφές εκκρεμών φόρων, συστήνεται όπως η Α.Α.Δ.Ε. προβεί στις αναγκαίες ενέργειες, προκειμένου να υπάρξει διασύνδεση των αναγκαίων υποσυστημάτων των Ο.Π.Σ. TAXIS κι ELENXIS και δημιουργία ολοκληρωμένων αναφορών σε επίπεδο δηλώσεων επιστροφής/αιτήσεων επιστροφής/υποθέσεων ελέγχου/Α.Φ.ΕΚ.

5.4.5. Έκδοση εντολής ελέγχου σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα από τη δημιουργία της υπόθεσης ελέγχου στο Ο.Π.Σ. ELENXIS.

Για την επίσπευση της διαδικασίας περαίωσης των ελέγχων σε επιστροφές εκκρεμών φόρων, συστήνεται όπως η Α.Α.Δ.Ε. θεσπίσει υποχρεωτικό χρονικό διάστημα έκδοσης εντολής ελέγχου από την ημερομηνία δημιουργίας της υπόθεσης ελέγχου στο Ο.Π.Σ. ELENXIS για επιστροφές φόρων.

5.4.6. Αυτοματοποίηση και ψηφιοποίηση ελεγκτικών διασταυρώσεων.

Για την επίσπευση της διαδικασίας περαίωσης των ελέγχων σε επιστροφές εκκρεμών φόρων, προτείνεται η αυτοματοποίηση και ψηφιοποίηση των ελεγκτικών διασταυρώσεων που

προβλέπονται στο υφιστάμενο χειρόγραφο υπηρεσιακό σημείωμα (ΠΟΛ 1249/8.11.1994), μέσω της αξιοποίησης των πληροφοριών που είναι ήδη καταχωρημένες στα Ο.Π.Σ. TAXIS, ELENXIS και Taxisnet.

5.4.7. Επικαιροποίηση των Κριτηρίων Ανάλυσης Κινδύνου ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Προτείνεται η δημιουργία βάσης δεδομένων των ευρημάτων παραβατικότητας στο Ο.Π.Σ. ELENXIS, προκειμένου να επικαιροποιούνται τα κριτήρια ανάλυσης κινδύνου και να μεταβάλλεται ο βαθμός σημαντικότητας τους ανά τακτά χρονικά διαστήματα, ανάλογα με την εμπειρία που αποκτάται μέσω των ευρημάτων.

5.4.8. Δημιουργία εφαρμογής στο Ο.Π.Σ. TAXIS για την παρακολούθηση ενδικοφανών προσφυγών

Συστήνεται η ολοκλήρωση δημιουργίας της εφαρμογής στα Ο.Π.Σ. TAXIS ή/και ELENXIS, έτσι ώστε να παρακολουθείται η πορεία των ενδικοφανών προσφυγών αναφορικά με τις επιστροφές φόρων και η εξαγωγή σχετικών αναφορών ενδιαφέροντος της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.

5.4.9. Σύστημα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού.

Συστήνεται όπως η Α.Α.Δ.Ε. προβεί στις αναγκαίες ενέργειες, προκειμένου: α) να καλυφθούν οι ανάγκες σε εξειδικευμένο προσωπικό στον τομέα του ελέγχου και της πληροφορικής, β) να ολοκληρωθεί η εφαρμογή των περίπου 800 περιγραμμάτων εργασίας στους υπαλλήλους του Οργανισμού γ) να εφαρμοστεί το σύστημα αξιολόγησης του ανθρωπίνου δυναμικού και δ) να διασφαλίζεται η διαρκής επιμόρφωση του ελεγκτικού προσωπικού μέσω της λειτουργίας της Φορολογικής Ακαδημίας.

5.4.10. Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου

Συστήνεται όπως η Α.Α.Δ.Ε. προχωρήσει στην ανάπτυξη μεθοδολογίας ανάλυσης κινδύνου για καλύτερη στόχευση των εσωτερικών ελέγχων, καθώς και στην υιοθέτηση κατάλληλων

εργαλείων για την καλύτερη επεξεργασία των δεδομένων και των αποτελεσμάτων των εσωτερικών ελέγχων.

5.4.11 Διασύνδεση του πληροφοριακού συστήματος Ο.Π.Σ TAXIS με τα Πληροφοριακά Συστήματα εξωτερικών φορέων και ελεγκτικών μηχανισμών.

Συστήνεται όπως προβεί η Α.Α.Δ.Ε στη διασύνδεση του Ο.Π.Σ TAXIS με τα πληροφοριακά συστήματα εξωτερικών φορέων (Κτηματολόγιο, Τράπεζες, Χρημαιστήριο, Τειρεσίας κτλ) σώστε να υπάρχει η δυνατότητα του διαμοιρασμού και ανταλλαγής της πληροφορίας και να υφίσταται αυτοματοποιημένα, συνολική εικόνα φορολογικής συμμόρφωσης ή/ και παραβατικότητας του οφειλέτη, γεγονός που θα σηματοδοτήσει εξοικονόμηση χρόνου στις διαδικασίες ελεγκτικών διασταυρώσεων και μείωση διοικητικού κόστους.

Ημερομηνία: Αθήνα, Μάιος 2018

Η Επικεφαλής Ομάδας Ελέγχου

Επίτροπος

6. Παραρτήματα

6.1. Παράρτημα: Πίνακας Κοινοποίησης Ευρημάτων

Ευρήματα Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου Φορέα	Παρατηρήσεις / Σχόλια Ομάδας Ελέγχου
3.1.1. Χρονολογική Ωρίμανση:		
3.1.1 Καθυστερήσεις στην εξόφληση των υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων εισοδήματος & Φ.Π.Α., για διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών βάσει της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης επιστροφής Φ.Π.Α ή την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης (Φ.Ε.Ν.Π) ή την πάροδο 90 ημερών από την έκδοση Α.Φ.ΕΚ. (ή και γραμματίων τρίτων συνδεδεμένων με τα Α.Φ.ΕΚ.)	ΑΑΔΕ Τους τελευταίους μήνες παρατηρείται σημαντική βελτίωση με βάση τα στατιστικά μας.	
3.1.2. Μη λεπτομερής απεικόνιση στις οικονομικές αναφορές (Α.Α.Δ.Ε. και Γ.Λ.Κ.) της χρονολογικής ωρίμανσης των υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων, οι οποίες παραμένουν ανεξόφλητες για διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών.	ΓΛΚ Το ΓΛΚ έχει υποχρέωση δημοσίευσης μόνο για το σύνολο υποχρεώσεων για τις οποίες έχει εκδοθεί ΑΦΕΚ (υποσημείωση 1 στο σχετικό πίνακα του δελτίου- ορισμός ληξιπροθέσμων) χωρίς αναφορά σε κατηγορίες χρονολογικής ωρίμανσης. Η υποχρέωση για τη δημοσίευση στοιχείων πηγάζει από το TMU. Ειδικότερα, στο TMU ρητά αναφέρονται τα στοιχεία τα οποία πρέπει να δημοσιεύονται (processed tax refunds), ενώ για τα λοιπά στοιχεία (unprocessed) προκύπτει μόνο υποχρέωση κοινοποίησης στους θεσμούς: «Monthly data on spending and tax refund (processed) gross arrears of the general government will be provided by the Ministry of Finance within four weeks after the end of each month. The Ministry of Finance will publish this information on its website. The Ministry of Finance will also provide for the institutions data on ... (ii) stock of unpaid processed tax refund claims, showing verified and unverified claims; ... Tax refund arrears data ... will be based on information provided by General Secretariat for Information Systems and General Secretariat for Public Revenue / Independent Authority for Public Revenue (IAPR). The GSPR / IAPR will fill out the tax refund template provided for this purpose on a	

Ευρήματα Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου Φορέα	Παρατηρήσεις / Σχόλια Ομάδας Ελέγχου
3.1.1. Χρονολογική Ωρίμανση:		
	<p>monthly basis. ...» (ESM TMU).</p> <p>ΑΑΔΕ Οι αρμόδιες υπηρεσίες επεξεργάζονται τη δημιουργία τέτοιων αναφορών στο προσεχές διάστημα.</p>	
3.1.2. Κατηγορίες φορολογουμένων:		
<p>3.1.2.1. Καθυστερήσεις στην εξόφληση των υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων Φ.Ε.Ν.Π. που δεν έχουν επιλεχθεί να αξιολογηθούν με τη χρήση μεθόδων Ανάλυσης Κινδύνου μέσω του Ο.Π.Σ ELENXIS.</p>	<p>ΑΑΔΕ Παρατηρείται.</p>	
3.1.3 Τόκοι – Χρηματικές ποινές:		
<p>3.1.3.1 Μη τήρηση της νομοθεσίας περί υποχρέωσης καταβολής τόκων επί αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων, μη αυτοματοποιημένη διαδικασία υπολογισμού και καταβολής των τόκων.</p>	<p>ΓΛΚ Δεν υπάρχει υποχρέωση δημοσίευσης των εν λόγω τόκων στο Μηνιαίο Δελτίο του ΓΛΚ. Ενσωματώνονται αυτούσια τα στοιχεία υποχρεώσεων με ΑΦΕΚ που αποστέλλει η ΑΑΔΕ (και αναφέρεται η ΑΑΔΕ ως πηγή στο εν λόγω Δελτίο). Το Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Φορέων Γενικής Κυβέρνησης αποτυπώνει τις ταμειακές ροές των φορέων γενικής κυβέρνησης σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών. Επιπρόσθετα δημοσιεύεται ο πίνακας ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τρίτους των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης και οι υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων – ΑΦΕΚ (ορισμός ληξιπρόθεσμων στο δελτίο). Δεν δημοσιεύονται οι απλήρωτες υποχρεώσεις των φορέων γενικής κυβέρνησης ούτε οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις παρά μόνο οι εγγυήσεις που έχουν παρασχεθεί από το Κράτος.</p> <p>ΑΑΔΕ Οι αρμόδιες υπηρεσίες επεξεργάζονται το νομικό πλαίσιο για το εν λόγω ζήτημα.</p>	
3.1.4 Στάδιο Πληρωμής :		
<p>3.1.4.1 Έλλειψη αυτοματοποιημένης σύνδεσης Α.Φ.Μ. με IBAN τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων.</p>	<p>ΑΑΔΕ Οι επιστροφές του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων από αρχικές δηλώσεις του τρέχοντος έτους, διενεργούνται μέσω τραπεζών βάσει του IBAN που έχει καταχωρήσει ο φορολογούμενος κατά την υποβολή της δήλωσης. Γενικότερα μπορεί να υλοποιηθεί το σχέδιο τροποποίησης της ΠΟΛ</p>	

Ευρήματα Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου Φορέα	Παρατηρήσεις / Σχόλια Ομάδας Ελέγχου
3.1.1. Χρονολογική Ωρίμανση:		
	1140/2006 που έχει προωθηθεί απο την Δ/νση Εισπράξεων . Έχει ήδη δρομολογηθεί συνεργασία με την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών για την επαλήθευση ορθότητας του IBAN σε σχέση με τον ΑΦΜ.	
3.1.5 Νομική Εγκυρότητα:		
3.1.5.1. Ασάφεια & ελλιπής εφαρμογή νομικού πλαισίου αναφορικά με τον ορισμό της έννοιας των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφή φόρων, με αποτέλεσμα να υφίσταται αμφισβήτηση ως προς το ύψος των δηλωμένων υποχρεώσεων ως ληξιπρόθεσμων και το χρονικό σημείο γέννησης των απαιτήσεων των φορολογουμένων.	<u>ΑΑΔΕ</u> Παρατηρείται.	
3.1.6 Μη καταγεγραμμένες υποχρεώσεις:		
3.1.6.1. Ύπαρξη μη εκκαθαρισμένων δηλώσεων Φ.Ε.Φ.Π. παλαιότερων ετών που υποβάλλονται στη Δ.Ο.Υ., είτε με τη μορφή χειρόγραφων δηλώσεων, είτε ηλεκτρονικά μέσω TAXIS-net.	<u>ΑΑΔΕ</u> Είναι αυξημένο το πλήθος αυτών λόγω αναδρομικών αποδοχών ή συντάξεων. Από το φορολογικό έτος 2015 οι τροποποιητικές δηλώσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά.	
3.1.7 Λουτά:		
3.1.7.1. Μη ύπαρξη επικαιροποιημένου εγχειριδίου των υποσυστημάτων του Ο.Π.Σ. TAXIS που σχετίζονται με τις επιστροφές ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.	<u>ΑΑΔΕ</u> Η ΔΗΛΕΔ αποστέλλει έγγραφες οδηγίες στις Δ.Ο.Υ. σε κάθε τροποποίηση εφαρμογής των πληροφοριακών συστημάτων.	Οι έγγραφες οδηγίες δεν αντικαθιστούν την ανάγκη ύπαρξης επικαιροποιημένου εγχειριδίου του Ο.Π.Σ. TAXIS.
3.1.7.2 Έλλειψη Διαλειτουργικότητας του Ο.Π.Σ TAXIS με τα Πληροφοριακά Συστήματα εξωτερικών φορέων και ελεγκτικών μηχανισμών.	<u>ΑΑΔΕ</u> Επίκειται ένταξη σε παραγωγική λειτουργία της πρόσβασης στο πληροφοριακό σύστημα του Κτηματολογίου για λήψη πληροφοριών ιδιοκτησίας.	

Ευρήματα Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου Φορέα	Παρατηρήσεις / Σχόλια Ομάδας Ελέγχου
3.1.1. Χρονολογική Ωρίμανση:		
3.2. Πρόγραμμα εκκαθάρισης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων:		
3.2.1. Μη τήρηση της σειράς χρονολογικής προτεραιότητας (μέθοδος F.I.F.O.) κατά την εξόφληση των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων.	<p>ΑΑΔΕ Η μέθοδος F.I.F.O τηρείται, όμως υπάρχουν περιπτώσεις υπό έλεγχο επιστροφών, η εκκαθάριση των οποίων δεν μπορεί να καθυστερεί τις ήδη εκκαθαρισμένες προς αποπληρωμή επιστροφές, οι οποίες δεν έχουν επιλεγεί από το σύστημα risk analysis προς έλεγχο. Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 3 του αρθ. 42 του ν.4174/2013 ο φορολογούμενος έχει τη δυνατότητα να ζητάει την παρακράτηση της επιστροφής του με σκοπό τον συμψηφισμό της με μελλοντικές οφειλές</p>	Αναγνωρίζουμε τις δυσκολίες εφαρμογής της F.I.F.O. Πλην όμως η εν λόγω διαδικασία προβλέπεται από τις σχετικές εγκυκλίους & ΠΟΛ της ΑΑΔΕ.
3.2.2. Ελλιπές κανονιστικό πλαίσιο όσον αφορά στις διαδικασίες λήψης και χρήσης της ειδικής χρηματοδότησης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (Ε.Μ.Σ.) για την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων της Α.Α.Δ.Ε.	<p>ΓΛΚ Δεδομένου ότι οι επιστροφές φόρων αποτελούν στοιχείο μειωτικό των εσόδων και όχι δαπάνη, καθώς και ότι η ΑΑΔΕ αποτελεί ειδικό φορέα του Κρατικού Προϋπολογισμού, δεν καλύπτεται από τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν.4281/2014 και την κατ' εξουσιοδότηση αυτών ΥΑ 2/57103/ΔΠΓΚ (με την εν λόγω ΥΑ καθορίστηκαν οι διαδικασίες και οι λεπτομέρειες για την μεταφορά πιστώσεων σε φορείς του Κρατικού Π/Υ και την επιχορήγηση των λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης και για την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων δαπανών).</p> <p>Για την αποπληρωμή επιστροφών φόρων (μείωση εσόδων Κράτους) δεν απαιτούνται πιστώσεις, παρά μόνο η ύπαρξη επαρκούς ορίου πληρωμών δηλ. ρευστότητα στον λογαριασμό του ΕΔ στην ΤτΕ. Στο πλαίσιο αυτό με την αριθ. τη Υ.Α.2/10205/ΔΛΔ/2017 (Β' 394/10.2.2017), προβλέφθηκε η μεταφορά της απαραίτητης ρευστότητας από τον λογαριασμό του ΕSM στην ΤτΕ από το ΓΛΚ μετά από αίτημα της ΑΑΔΕ. Η ΑΑΔΕ αποστέλλει μηνιαίως στο ΓΛΚ απολογιστικά στοιχεία για τις πληρωμές ληξιπρόθεσμων επιστροφών φόρων που πραγματοποιούνται από την παρεχόμενη ως άνω ρευστότητα.</p> <p>Αναφορικά με την έκδοση ειδικότερων οδηγιών ως προς την διαδικασία αποπληρωμής των επιστροφών φόρων αρμόδια είναι η ΑΑΔΕ.</p> <p>ΑΑΔΕ Η Α.Α.Δ.Ε ακολουθεί τα αναφερόμενα στα ΦΕΚ Β' 1932/29-6-2016 ως προς την εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων και τα ΦΕΚ Β' 1894/27-6-2016 και ΦΕΚ Β' 394/10-2-2017 ως προς το άνοιγμα λογαριασμού και την κίνηση αυτού.</p>	
3.3.1 Συστήματα καταγραφής υποχρεώσεων:		

Ευρήματα Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου Φορέα	Παρατηρήσεις / Σχόλια Ομάδας Ελέγχου
3.1.1. Χρονολογική Ωρίμανση:		
3.3.1.1 Έλλειψη εσωτερικών δικλίδων στις διαδικασίες που ακολουθεί η Φορολογική Διοίκηση, αναφορικά με τη σύνδεση χειρόγραφου Α.Φ.ΕΚ. με την αντίστοιχη φορολογική δήλωση στο Ο.Π.Σ. TAXIS.	ΑΑΔΕ Δεν προκύπτει η ανάγκη δημιουργίας χειρόγραφων Α.Φ.ΕΚ., σε ότι αφορά το Φ.Ε.Φ.Π. για τα οικ. Έτη 2002 και επόμενα ενώ για το Φ.Ε.Ν.Π. για τα οικ. Έτη 2015 και επόμενα, διότι η δημιουργία των Α.Φ.ΕΚ. υποστηρίζεται κεντρικά. Για τις ελάχιστες περιπτώσεις που θα δημιουργηθεί Α.Φ.ΕΚ. χειρόγραφο που αφορά τα Νομικά Πρόσωπα, υπάρχει πεδίο που συνδέεται η δήλωση με το Α.Φ.ΕΚ.	Το εύρημα παραμένει σε ισχύ. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι καταγράφηκαν 10.345 περιπτώσεις πιστωτικών δηλώσεων Ν.Π. μεταξύ των ετών 2011-2016, ύψους 932.801.830,77 ευρώ, οι οποίες από το 2016 και μέχρι το 2017 είχαν αποσταλεί στις Δ.Ο.Υ., προκειμένου να συμπληρωθούν τα στοιχεία των χειρόγραφων Α.Φ.ΕΚ. που δημιουργήθηκαν στο υποσύστημα Εσόδων (και όχι στην αντίστοιχη εφαρμογή του Εισοδήματος) και δεν είχαν συνδεθεί με το κλειδί της φορολογικής δήλωσης.
3.3.1.2. Μη ορθή καταγραφή συγκεκριμένων κατηγοριών υπερισπράξεων ως υποχρεώσεις επιστροφής φόρων στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε.	ΑΑΔΕ Η ΔΗΛΕΔ υλοποιεί προγράμματα για την αυτόματη πίστωση οφειλών για όλες τις κατηγορίες ταυτοτήτων οφειλής, με σκοπό τον περιορισμό των υπερισπράξεων. Θεωρούμε ότι είναι δυσχερής ο προσδιορισμός περιπτώσεων υπερείσπραξης που δεν αποτελούν υποχρέωση επιστροφής, διότι η κωδικοποίησή τους αφορά στο χρόνο δημιουργίας τους. Σημειώνεται ότι για τη δημιουργία τους στο ΠΣ και την τακτοποίησή τους μεσολαβούν από την πληρωμή, στην καλύτερη περίπτωση 2 εργάσιμες μέρες.	
3.3.1.3 Μη ορθή αποτύπωση του τρόπου εξόφλησης των υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στο Ο.Π.Σ. TAXIS και στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε.	ΑΑΔΕ Συμφωνούμε ότι απαιτείται αλλαγή του ΟΠΣ TAXIS όσον αφορά στην αποτύπωση του τρόπου εξόφλησης των ΑΦΕΚ ώστε να παρέχεται η δυνατότητα συσχετισμού τους με πέραν του ενός τίτλου/αποδεικτικού κάθε κατηγορίας τρόπου εξόφλησης.	

Ευρήματα Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου Φορέα	Παρατηρήσεις / Σχόλια Ομάδας Ελέγχου
3.1.1. Χρονολογική Ωρίμανση:		
3.3.1.4. Εξάιρεση των Γραμματίων Τρίτων που εκδόθηκαν εξαιτίας τακτοποίησης Α.Φ.ΕΚ. από τις υποχρεώσεις επιστροφής φόρων από τις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε και του Γ.Λ.Κ .	<p>ΓΛΚ Η πηγή για τη συγκεκριμένη κατηγορία ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, όπως αναφέρεται και στο Δελτίο του ΓΛΚ είναι η ΑΑΔΕ. Ενσωματώνονται αυτούσια τα στοιχεία που αποστέλλει η ΑΑΔΕ.</p> <p>ESM TMU: Tax refund arrears data .. will be based on information provided by General Secretariat for Information Systems and General Secretariat for Public Revenue / Independent Authority for Public Revenue (IAPR).</p> <p>ΑΑΔΕ Παρατηρείται.</p>	
3.3.1.5. Έλλειψη αυτοματοποιημένων δικλίδων Ο.Π.Σ. TAXIS κατά την καταχώρηση και εκκαθάριση χειρόγραφων δηλώσεων Φ.Ε.Ν.Π. και Φ.Ε.Φ.Π.	<p>ΑΑΔΕ Υπάρχει αυτοματοποιημένη διαδικασία καθώς διενεργούνται οι ίδιοι έλεγχοι εγκυρότητας με το TAXISNET.Επιπλέον εφόσον εκδοθεί εκκαθαριστικό σημείωμα είναι δυνατή η αυτόματη έκδοση ΑΦΕΚ στα Φ.Π. Τέλος , αναφορικά με τα Ν.Π.,η ανάπτυξη αντίστοιχης λειτουργικότητας είναι στις προτεραιότητες της υπηρεσίας μας.</p>	Το εύρημα ισχύει (Βλ. συνδυαστικά ευρήματα 3.1.6.1 και 3.4.1.1).
3.3.2 Συμφωνία συστημάτων αναφοράς:		
3.3.2.1.Μη απεικόνιση όλων των υποχρεώσεων της Α.Α.Δ.Ε. από επιστροφές φόρων στον Ισολογισμό του Κράτους.	<p>ΓΛΚ Το ζήτημα αυτό δεν ήταν επιχειρησιακά έτοιμο να αντιμετωπιστεί κατά την πρώτη λογιστική μεταρρύθμιση (εφαρμογή της τροποποιημένης ταμειακής βάσης ΠΔ 15/2011).</p> <p>Ενόψει της νέας λογιστικής μεταρρύθμισης και της αναγκαίας παραμετροποίησης του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΟΠΣΔΠ) έχει ζητηθεί από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της ΑΑΔΕ να εξετάσουν την επιχειρησιακή και τεχνική ετοιμότητα για την αποστολή των στοιχείων που αφορούν βεβαιωμένες υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων προκειμένου η υποχρέωση αυτή να καταχωρηθεί στο γενικό καθολικό και τις οικονομικές καταστάσεις.</p>	
3.3.2.2. Μη ορθή απεικόνιση των υποχρεώσεων & εξοφλήσεων επιστροφής φόρων στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε.	<p>ΑΑΔΕ Συμφωνούμε</p>	

Ευρήματα Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου Φορέα	Παρατηρήσεις / Σχόλια Ομάδας Ελέγχου
3.1.1. Χρονολογική Ωρίμανση:		
3.3.2.3. Εμφάνιση παραγεγραμμένων υποχρεώσεων επιστροφής φόρων στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις του Φορέα και αποτύπωση τους στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε και του Γ.Λ.Κ .	<p>ΓΛΚ Η πηγή για τη συγκεκριμένη κατηγορία ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, όπως αναφέρεται και στο Δελτίο του ΓΛΚ είναι η ΑΑΔΕ. Ενσωματώνονται αυτούσια τα στοιχεία που αποστέλλει η ΑΑΔΕ.</p> <p>ΑΑΔΕ Συμφωνούμε</p>	
3.3.2.4. Μη ακριβής απεικόνιση όλων των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Α.Α.Δ.Ε. από επιστροφές φόρων στις αναφορές του Γ.Λ.Κ. όπως τις ληξιπρόθεσμες (άνω των 90 ημερών) υποχρεώσεις επιστροφής φόρων χωρίς Α.Φ.ΕΚ.	<p>ΓΛΚ Το ΓΛΚ έχει υποχρέωση δημοσίευσης μόνο για το σύνολο υποχρεώσεων για τις οποίες έχει εκδοθεί ΑΦΕΚ (υποσημείωση 1 στο σχετικό πίνακα του δελτίου- ορισμός ληξιπρόθεσμων).</p> <p>Το Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Φορέων Γενικής Κυβέρνησης αποτυπώνει τις ταμειακές ροές των φορέων γενικής κυβέρνησης σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών. Επιπρόσθετα δημοσιεύεται ο πίνακας ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τρίτους των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης και οι υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων – ΑΦΕΚ (ορισμός ληξιπρόθεσμων στο δελτίο). Δεν δημοσιεύονται οι απλήρωτες υποχρεώσεις των φορέων γενικής κυβέρνησης ούτε οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις, παρά μόνο οι εγγυήσεις που έχουν παρασχεθεί από το Κράτος. Κατά συνέπεια, δεν δημοσιεύονται εκτιμήσεις επί αιτημάτων που δεν έχουν εκκαθαριστεί και δεν έχει εκδοθεί ΑΦΕΚ, καθώς δεν αποτελούν βέβαιες υποχρεώσεις.</p> <p>Η υποχρέωση για τη δημοσίευση στοιχείων πηγάζει από το TMU. Ειδικότερα, στο TMU ρητά αναφέρονται τα στοιχεία τα οποία πρέπει να δημοσιεύονται (με ΑΦΕΚ = processed), ενώ για τα λοιπά στοιχεία (χωρίς ΑΦΕΚ = unprocessed) προκύπτει μόνο υποχρέωση κοινοποίησης στους θεσμούς:</p> <p>«Monthly data on spending and tax refund (processed) gross arrears of the general government will be provided by the Ministry of Finance within four weeks after the end of each month. The Ministry of Finance will publish this information on its website. The Ministry of Finance will also provide for the institutions data on ... (ii) stock of unpaid processed tax refund claims, showing verified and unverified claims; ... Tax refund arrears data ... will be based on information provided by General Secretariat for Information Systems and General Secretariat for Public Revenue / Independent Authority for Public Revenue (IAPR). The GSPR / IAPR will fill out the tax refund template provided for this purpose on a monthly basis. ...» (ESM TMU).</p>	

Ευρήματα Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου Φορέα	Παρατηρήσεις / Σχόλια Ομάδας Ελέγχου
3.1.1. Χρονολογική Ωρίμανση:		
3.3.2.5. Διαφορές ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. απεικονιζόμενες στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. ως μη αιτιολογημένες διαφορές (unexplained residuals).	ΑΑΔΕ Συμφωνούμε	
3.4 Πηγές δημιουργίας νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων:		
3.4.1. Αδυναμίες στο Πληροφοριακό Σύστημα:		
3.4.1.1 Μη αυτοματοποιημένη διαδικασία έκδοσης Α.Φ.ΕΚ. σε περιπτώσεις που η καταχώρηση και η εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης πραγματοποιείται σε επίπεδο Δ.Ο.Υ.	ΑΑΔΕ Για τα οικ. Έτη 2002 και επόμενα για το Φ.Ε.Φ.Π. έχουν υλοποιηθεί και λειτουργούν παραγωγικά εφαρμογές αυτόματης διαδικασίας δημιουργίας και αποστολής Α.Φ.ΕΚ. κεντρικά στις Δ.Ο.Υ. Για το Φ.Ε.Ν.Π., μέχρι το οικον. έτος 2014 υποστηρίζεται από τις εφαρμογές του TAXIS η έκδοση Α.Φ.ΕΚ. για δηλώσεις που εκκαθαρίζονται από τη Δ.Ο.Υ., ενώ για το φορολογικό έτος 2014 και μετά, για δηλώσεις που υποβάλλονται μέσω TAXISnet, η δημιουργία και η αποστολή των Α.Φ.ΕΚ. στις Δ.Ο.Υ. υποστηρίζεται κεντρικά (Δ.ΗΛΕ.Δ.).	
3.4.1.2. Υποχρεώσεις επιστροφής φόρων που καθίστανται ληξιπρόθεσμες λόγω μη αυτοματοποιημένης τακτοποίησης με τις αντίστοιχες φορολογικές οφειλές που εξοφλήθηκαν μέσω Τραπεζών.	ΑΑΔΕ Υλοποιούνται προγράμματα για την αυτόματη πίστωση οφειλών για όλες τις κατηγορίες ταυτοτήτων οφειλής, με σκοπό τον περιορισμό των υπερεισπράξεων.	
3.4.1.3. Αδυναμία ηλεκτρονικής παρακολούθησης της διαδικασίας υποβολής των χειρόγραφων αιτήσεων επιστροφής φόρων και κατ'επέκταση καθυστέρηση της εκκίνησης της διαδικασίας επιστροφής.	ΑΑΔΕ Θα γίνει προσαρμογή των πληροφοριακών συστημάτων.	
3.4.1.4. Μη αυτοματοποιημένη διαδικασία υπολογισμού του ποσοστού της επιστροφής ανά δικαιούχο, στην περίπτωση κοινών φορολογικών δηλώσεων (έγγαμοι φορολογούμενοι).	ΑΑΔΕ Στην πράξη προσδιορισμού φόρου αποτυπώνονται διακριτά τα χρεωστικά και πιστωτικά ποσά στην περίπτωση κοινών φορολογικών δηλώσεων (έγγαμοι φορολογούμενοι).	Το εύρημα ισχύει, καθώς δεν αφορά στην αποτύπωση των χρεωστικών και πιστωτικών ποσών στην φορολογική δήλωση, αλλά στη

Ευρήματα Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου Φορέα	Παρατηρήσεις / Σχόλια Ομάδας Ελέγχου
3.1.1. Χρονολογική Ωρίμανση:		
		διαδικασία επιστροφής του εκκαθαριζόμενου ποσού ανά δικαιούχο.
3.4.1.5. Αδυναμία έκδοση μίας απόφασης επιστροφής και ενός Α.Φ.ΕΚ. για το 100% του ποσού κάθε επιστροφής Φ.Π.Α. χωρίς έλεγχο, καθώς δεν έχει παραμετροποιηθεί το Ο.Π.Σ. TAXIS σύμφωνα με τις διατάξεις της ΠΟΛ 1067/13.	<u>ΑΑΔΕ</u> Θα προβούμε στις απαιτούμενες αλλαγές του μηχανογραφικού συστήματος.	
3.4.1.6. Έλλειψη αυτοματοποιημένης διαδικασίας διασταύρωσης μεταφερόμενων υπολοίπων από αιτήσεις Φ.Π.Α.	<u>ΑΑΔΕ</u> Εξετάζεται σε συνεργασία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις Έμμεσης Φορολογίας, Δ/νση Ελέγχων και Δ.ΗΛΕ.Δ. η αυτοματοποίηση της εν λόγω διαδικασίας.	
3.4.1.7. Έλλειψη δυνατότητας παρακολούθησης δεδομένων και εξαγωγής πληροφόρησης από το Ο.Π.Σ TAXIS σε επίπεδο Δ.Ο.Υ. για την παρακολούθηση των στατιστικών στοιχείων και των οικονομικών μεγεθών αναφορικά με τις εκκρεμείς υποχρεώσεις επιστροφών.	<u>ΑΑΔΕ</u> Η ΔΗΛΕΔ κατόπιν κάθε κύκλου αξιολόγησης αιτήσεων επιστροφής ΦΠΑ διαθέτει άμεσα στις Δ.Ο.Υ. στο περιβάλλον ELENXIS Discoverer, αναφορές με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης.Επιπλέον έχουν υλοποιηθεί νέες αναφορές εκκρεμοτήτων επιστροφών ΦΠΑ, Εισοδήματος και τίτλων ΑΦΕΚ που είναι διαθέσιμες στις Δ.Ο.Υ στο περιβάλλον ELENXIS Discoverer.	
3.4.1.8. Αδυναμίες στη διαδικασία συμψηφισμού υποχρεώσεων της Κεντρικής Διοίκησης και της Γενικής Κυβέρνησης με χρέη (απαιτήσεις) της Α.Α.Δ.Ε.	<u>ΑΑΔΕ</u> Έχει υλοποιηθεί η αποστολή των αιτημάτων συμψηφισμού στις Δ.Ο.Υ. μέσω ηλεκτρονικής διεπαφής και έχει δρομολογηθεί η υλοποίηση αντίστοιχης διεπαφής για την αποστολή της απάντησης στο ΟΠΣΔΠ.	
3.4.1.9. Αδυναμία εξαγωγής ακριβούς πληροφόρησης αναφορικά με τις επιστροφές φόρων που βρίσκονται σε διαδικασία ελέγχου, καθώς δεν υφίσταται διασύνδεση του Ο.Π.Σ. ELENXIS και του Ο.Π.Σ. TAXIS.	<u>ΑΑΔΕ</u> Θα υλοποιηθεί προσθήκη στο σύνολο των πληροφοριών που αποτελούν μια υπόθεση ελέγχου η οποία θα περιέχει τα κλειδιά των αιτήσεων επιστροφών ΦΠΑ και των δηλώσεων ΦΕΝΠ ώστε να είναι δυνατή η έγκυρη διασύνδεση των υποθέσεων ελέγχου με τις επιστροφές φόρων.	

Ευρήματα Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου Φορέα	Παρατηρήσεις / Σχόλια Ομάδας Ελέγχου
3.1.1. Χρονολογική Ωρίμανση:		
3.4.1.10. Απουσία Ο.Π.Σ. αναφορικά με την υποστήριξη της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, με σκοπό την παρακολούθηση των υποθέσεων που βρίσκονται σε εκκρεμότητα στη Δ/νση.	<u>ΑΑΔΕ</u> Τέθηκε σε παραγωγική λειτουργία πιλοτικά για 5 Δ.Ο.Υ. εφαρμογή υποβολής Ενδικοφανών Προσφυγών κ.λ.π. στο TAXISnet καθώς και το ΟΠΣ ELENXIS ΔΕΔ για την παρακολούθηση αυτών των υποθέσεων.	
3.4.2. Καθυστερήσεις Εσωτερικών Διαδικασιών:		
3.4.2.1. Ύπαρξη μεγάλου αριθμού μη εξοφλημένων Α.Φ.ΕΚ, ενώ ταυτόχρονα η στοχοθεσία αποπληρωμής ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των Δ.Ο.Υ. (έτος 2017) έχει επιτευχθεί.	<u>ΑΑΔΕ</u> Ισχύει. Αυτό οφείλεται στη συνεχόμενη δημιουργία νέων ΑΦΕΚ	
3.4.2.2. Έλλειψη διαδικασιών παρακολούθησης της χρονολογικής ωρίμανσης και της εξόφλησης των υποχρεώσεων επιστροφών σε επίπεδο Δ.Ο.Υ.	<u>ΑΑΔΕ</u> Οι αρμόδιες υπηρεσίες θα δρομολογήσουν στο μέτρο του εφικτού διαδικασίες παρακολούθησης προς αυτή την κατεύθυνση.	
3.4.2.3. Καθυστέρηση στην ανάθεση & έναρξη ελέγχου των υποθέσεων ελέγχου επιστροφής φόρων.	<u>ΑΑΔΕ</u> Λόγω του μεγάλου πλήθους των αιτημάτων τα RUN τρέχουν σε βραχυχρόνια διαστήματα της τάξης των δεκαπέντε ημερών.	
3.4.2.4. Σύνταξη χειρόγραφου υπηρεσιακού σημειώματος για άμεσες επιστροφές φόρων η οποία επιβαρύνει χρονικά τη διαδικασία διεκπεραίωσης των επιστροφών φόρων.	<u>ΑΑΔΕ</u> Συμφωνούμε ότι η σύνταξη του χειρόγραφου υπηρεσιακού σημειώματος δημιουργεί χρονικές καθυστερήσεις στην διαδικασία διεκπεραίωσης των επιστροφών. Θεωρούμε ότι πρέπει να εξεταστεί η ενδεχόμενη τροποποίηση της διαδικασίας από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες.	
3.4.2.5. Παρέλευση σημαντικού χρόνου μεταξύ της ημερομηνίας ανάθεσης της υπόθεσης ελέγχου και της ημερομηνίας περαίωσης.	<u>ΑΑΔΕ</u> Έχουν δοθεί σαφείς και ορισμένες οδηγίες ελέγχου επιστροφής φόρου εισοδήματος - Φ.Π.Α. με εγκυκλίου. Η καθυστέρηση αφορά στο πλήθος των αιτήσεων ή στη σπουδαιότητα της υπόθεσης.	

Ευρήματα Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου Φορέα	Παρατηρήσεις / Σχόλια Ομάδας Ελέγχου
3.1.1. Χρονολογική Ωρίμανση:		
3.4.2.6. Τήρηση «Χειρόγραφου Βιβλίου αιτήσεων - αποφάσεων επιστροφής Φ.Π.Α.», γεγονός που επιφέρει πρόσθετες διοικητικές καθυστερήσεις.	ΑΑΔΕ Για περιόδους από τον Μάρτιο του 2018 και ύστερα οι αιτήσεις επιστροφής Φ.Π.Α. υποβάλλονται ηλεκτρονικά.	
3.4.2.7. Εντοπισμός αδυναμιών στη διαδικασία εφαρμογής των Κριτηρίων Στόχευσης Ελέγχων (Risk analysis): α) Δεν υφίσταται βάση δεδομένων τήρησης και ανάλυσης των ελεγκτικών ευρημάτων, με σκοπό την βέλτιστη και τακτική επικαιροποίηση των κριτηρίων στόχευσης, β) Μη επικαιροποίηση των κριτηρίων στόχευσης του ελέγχου (Risk Analysis) για τις επιστροφές Φ.Π.Α. σύμφωνα με το πρότυπο ISO 31000 (Risk Management), γ) έλλειψη κατάλληλων παραμέτρων (εσωτερικές δικλίδες), έτσι ώστε να λαμβάνεται υπόψη κατά τη διαδικασία της επιλογής το γεγονός ότι το ίδιο Νομικό Πρόσωπο (δλδ. ΑΦΜ) ενδέχεται να επιλεγεί προς έλεγχο, κάθε φορά που αιτείται την επιστροφή Φ.Π.Α. για διαδοχικά χρονικά διαστήματα.	ΑΑΔΕ Τα κριτήρια στόχευσης του ελέγχου (risk analysis) για τις επιστροφές Φ.Π.Α. επαναξιολογούνται από τη Διαρκή Επιτροπή που συστάθηκε με τη με αριθ. πρωτ. Δ.ΟΡΓ.Β. 1102734 ΕΞ 2016/06.07.2016 Απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. όπως ισχύει. Η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση επαναξιολόγησης των κριτηρίων που βασίζεται στο πρότυπο Risk Management με το από ΔΕΠΕΦ 16144 ΕΞ 2018 ΕΜΠ/31.01.2018 στο Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. η οποία και εγκρίθηκε. Περαιτέρω στα σχέδια της Διεύθυνσης Ελέγχων είναι η δημιουργία Μητρώου Κριτηρίων Ανάλυσης Κινδύνου, τα οποία θα επαναξιολογούνται σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα των επιστροφών φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων καθώς και Φ.Π.Α., ως θα προκύπτουν από αναφορές που περιγράφονται στις παρατηρήσεις επί της υπ' αριθ. 2 σύστασης της Ομάδας Ελέγχου.	
3.4.2.8. Αδυναμίες στη Δ/νση Εσωτερικού Ελέγχου: α) Επιλογή υποθέσεων με εμπειρικά κριτήρια, β) έλλειψη εγχειριδίου διαδικασιών.	ΑΑΔΕ α) Τα αντικείμενα των ελέγχων δεν επιλέγονται με βάση εμπειρικά κριτήρια, αλλά έχει αναπτυχθεί στη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, ήδη από το έτος 2016, συγκεκριμένη μεθοδολογία, η οποία είναι εγκεκριμένη και εμπεριέχεται στο Εγχειρίδιο της Διεύθυνσης. Ειδικότερα η Διεύθυνση: ☑ αποστέλλει κάθε έτος, προτυποποιημένο έγγραφο, στους Προϊσταμένους τόσο των Γενικών Διευθύνσεων όσο και των Διευθύνσεων που υπάγονται απευθείας στον Διοικητή της Αρχής, οι οποίοι, ως διαχειριστές των διαδικασιών των μηχανισμών ελέγχου (των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου-Internal Control), καταγράφουν διαδικασίες που σχετίζονται με υψηλής πιθανότητας κινδύνους και με σοβαρές απειλές – επιπτώσεις στην επίτευξη των στόχων της Αρχής, υποδεικνύοντας, κατά περίπτωση, οι πρώτοι, και Υπηρεσίες	Το εύρημα ισχύει καθότι: α) είναι υπό κατάρτιση το εγχειρίδιο διαδικασιών και β) δεν εντοπίστηκαν αυτοματοποιημένες διαδικασίες εκτίμησης κινδύνων (risk analysis).

Ευρήματα Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου Φορέα	Παρατηρήσεις / Σχόλια Ομάδας Ελέγχου
3.1.1. Χρονολογική Ωρίμανση:		
	<p>☒ επεξεργάζεται αριθμητικά στοιχεία για την πρόοδο των εργασιών όλων των Υπηρεσιών της Αρχής, σύμφωνα με το ετήσιο Επιχειρησιακό Σχέδιο, με χρόνο αναφοράς τον Σεπτέμβριο κάθε έτους αλλά και της απόδοσής τους, όπως προκύπτει απολογιστικά, από στοιχεία της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού καθώς και από τις Ηλεκτρονικές Εφαρμογές της Αρχής</p> <p>☒ αξιοποιεί πληροφορίες που εμπεριέχονται τόσο σε Εκθέσεις που συντάσσουν Υπηρεσίες της Αρχής που αποτελούν τη 2η γραμμή άμυνας, δλδ, Φορολογικές και Τελωνειακές Περιφέρειες, ΕΛΥΤ καθώς και αυτές που παρέχονται από τη Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων αλλά και από άλλες Υπηρεσίες της Αρχής ή άλλη πηγή (π.χ. καταγγελίες)</p> <p>☒ αντλεί πληροφορίες από Εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου.</p> <p>Κατά την αξιολόγηση των ανωτέρω στοιχείων, γίνεται εκτίμηση του κινδύνου που παρουσιάζουν κάποιες δραστηριότητες/Υπηρεσίες, οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν την επίτευξη των στρατηγικών στόχων της Αρχής και καταρτίζεται Σχέδιο Ετήσιου Προγράμματος Έργου, το οποίο υποβάλλεται για έγκριση στον Διοικητή της Αρχής.</p> <p>Το εγκεκριμένο Πρόγραμμα μπορεί να αναθεωρηθεί, εφόσον προκύψει ανάγκη, κατόπιν έγκρισης του Διοικητή.</p> <p>β) Στη Διεύθυνση υπάρχει Υποσύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, το οποίο εντάσσεται στο ΟΠΣΕΥ. Η εφαρμογή «διαχείριση υποθέσεων-ELENXIS» αυτού, παρέχει τη δυνατότητα ανάρτησης του ετήσιου Προγράμματος Έργου, έκδοσης των εντολών ελέγχου, ορισμού των ομάδων ελέγχου, ανάρτησης, ως συνημμένων, όλων των εγγράφων και των εκθέσεων ανά εντολή καθώς και λήψης σχετικών αναφορών.</p> <p>Όμως, λόγω προβλημάτων που εμφανίστηκαν από το 2017 και δεν αφορούν στην Διεύθυνσή μας αλλά τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ, παρουσιάζει προβλήματα. Επιπλέον δε, εκκρεμεί και η εφαρμογή «διενέργεια- ELENXIS», η οποία δεν ολοκληρώθηκε από τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες.</p> <p>Ήδη βρισκόμαστε σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες αυτές, προκειμένου να επαναλειτουργήσει και βελτιωθεί το πρώτο μέρος της εφαρμογής και να λειτουργήσει το δεύτερο.</p> <p>γ) Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου διαθέτει «Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων», ήδη από το 2014. Σε αυτό καταγράφονται βασικές διαδικασίες της Διεύθυνσης, παρέχονται εργαλεία για τον εσωτερικό έλεγχο (όπως μεθοδολογία δειγματοληψίας κατά τον έλεγχο) καθώς και τυποποιημένα έντυπα για την άσκηση του έργου, όπως υποδείγματα εκθέσεων. Το εν λόγω Εγχειρίδιο αναθεωρείται σχεδόν</p>	

Ευρήματα Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου Φορέα	Παρατηρήσεις / Σχόλια Ομάδας Ελέγχου
3.1.1. Χρονολογική Ωρίμανση:		
	<p>κάθε έτος, προκειμένου να συμπεριλάβει νέες τεχνικές και μεθόδους που εφαρμόζονται από την Διεύθυνση αλλά και για να προσαρμόζεται στα Διεθνή Πρότυπα.</p> <p>Πέραν του ανωτέρω Εγχειριδίου, στο Επιχειρησιακό Σχέδιο της ΑΑΔΕ έτους 2018, έχουν ενταχθεί δύο στόχοι για την Διεύθυνσή μας, η κατάρτιση διακριτού Εγχειριδίου Διαδικασιών και ο σχεδιασμός νέων εργαλείων.</p> <p>Στο πρώτο, για κάθε διαδικασία που εφαρμόζεται στη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, θα περιλαμβάνεται η καταγραφή της κατά βήματα και επιπλέον, θα γίνεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βαθμολόγηση της σοβαρότητας των κινδύνων αυτής • Αξιολόγηση των κινδύνων • Χαρτογράφηση των κινδύνων καθώς και • Διάγραμμα ροής <p>Πρόκειται για μια εργασία που για πρώτη φορά επιχειρείται στην Αρχή με αυτό τον τρόπο και πιστεύουμε ότι θα αποτελέσει το πρότυπο που θα ακολουθηθεί στη συνέχεια και από τις λοιπές Υπηρεσίες αυτής.</p> <p>Με το δεύτερο, θα σχεδιαστούν πιο αναλυτικά, τα εργαλεία που θα χρησιμοποιούνται από τους Οικονομικούς Επιθεωρητές, όπως ερωτηματολόγια, κλπ.</p>	
3.4.3. Έλλειψη Προσωπικού:		
3.4.3.1. Ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό στον τομέα της Πληροφορικής και του Φορολογικού Ελέγχου της Α.Α.Δ.Ε.	<u>ΑΑΔΕ</u> Συμφωνούμε. Δεν εξαρτάται αποκλειστικά από την Α.Α.Δ.Ε	
3.4.3.2. Ύπαρξη σημαντικού αριθμού υποθέσεων ελέγχου επιστροφών φόρων ανά ελεγκτή, ο οποίος επηρεάζει το χρόνο περαίωσης των ελέγχων.	<u>ΑΑΔΕ</u> Εξετάζεται σε συνδιασμό με τα κριτήρια στόχευσης ελέγχων.	

6.2. Παράρτημα : Πίνακας Συστάσεων Έκθεσης Ελέγχου

Συστάσεις Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου φορέα	Προτεραιότητα Χρονικός ορίζοντας Υ/Μ/Χ	Παρατηρήσεις ομάδας ελέγχου Ε.Σ
<p>1. Σύσταση για παρακολούθηση χρονολογικής ωρίμανσης αποπληρωμής υποχρεώσεων άνω των 90 ημερών στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε προκειμένου η Αρχή να λαμβάνει πληρέστερη ενημέρωση για τις υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων.</p>	<p><u>Α.Α.Δ.Ε.</u> Θα γίνει προσαρμογή των πληροφοριακών συστημάτων σε αυτή την κατεύθυνση.</p>	<p>Υ (Εκτιμώμενο Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης - 12/2018)</p>	
<p>2. Σύσταση για δημιουργία αναλυτικών αναφορών παρακολούθησης υποχρεώσεων από επιστροφές φόρου Εισοδήματος και Φ.Π.Α. τόσο σε επίπεδο Δ.Ο.Υ. όσο και σε Κεντρικό, με σκοπό την παρακολούθηση και τον συντονισμό των ενεργειών.</p>	<p><u>Α.Α.Δ.Ε.</u> α) Η Διεύθυνση Ελέγχων με το με αριθ. πρωτ. ΔΕΛ Α 149728 ΕΞ 2017 ΕΜΠ/ 13.10.2017 έγγραφο, προδιέγραψε την υλοποίηση αναφορών για επιστροφές ΦΕΝΠ (η υλοποίηση αφορά την ΔΗΛΕΔ). Αναφορικά με τις επιστροφές ΦΠΑ με τον ΣΜ.2.3.18 Στόχο η Δ.ΕΛ. θα καθορίσει προδιαγραφές για την βελτιστοποίηση ηλεκτρονικής αναφοράς παρακολούθησης αυτών μέχρι την 30/6/2018. β) Η ΔΗΛΕΔ κατόπιν κάθε κύκλου αξιολόγησης αιτήσεων επιστροφής ΦΠΑ διαθέτει άμεσα στις Δ.Ο.Υ. στο περιβάλλον ELENXIS Discoverer, αναφορές με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Επιπλέον έχουν υλοποιηθεί νέες αναφορές εκκρεμοτήτων επιστροφών ΦΠΑ, Εισοδήματος και τίτλων ΑΦΕΚ που είναι διαθέσιμες στις Δ.Ο.Υ στο περιβάλλον ELENXIS Discoverer. Εφόσον κριθεί απαραίτητο</p>	<p>Υ (Εκτιμώμενο Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης - 12/2018)</p>	

Συστάσεις Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου φορέα	Προτεραιότητα Χρονικός ορίζοντας Υ/Μ/Χ	Παρατηρήσεις ομάδας ελέγχου Ε.Σ
	<p>δύναται να γίνουν τροποήσεις των αναφορών. Τέλος, αποστέλλονται καθημερινά στην κεντρική διοίκηση αναφορές , στις οποίες απεικονίζονται οι εκκρεμείς επιστροφές φόρων για τις οποίες έχει εκδοθεί τίτλος ΑΦΕΚ (υπάρχει σαφής διαχωρισμός σε άνω και κάτω των 90 ημερών και με ειδοποίηση και χωρίς ειδοποίηση), όσο και για εκκρεμείς επιστροφές φόρων για τις οποίες δεν έχει ακόμα εκδοθεί τίτλος ΑΦΕΚ (με σαφή διαχωρισμό σε άνω και κάτω των 90 ημερών). Επίσης, στέλενετε καθημερινή αναφορά στην κεντρική διοίκηση για τις εκκρεμείς επιστροφές ανά Δ.Ο.Υ για τις περιπτώσεις που έχει εκδοθεί τίτλος ΑΦΕΚ και κατόπιν αιτήματος της κεντρικής διοίκησης, αποστέλλονται αναφορές ανα Δ.Ο.Υ για τις περιπτώσεις που δεν έχει εκδοθεί τίτλος ΑΦΕΚ ανα Δ.Ο.Υ</p>		
<p>3. Σύσταση για αποσαφήνιση νομικού πλαισίου καταβαλλόμενων τόκων επί αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων και:</p> <p>(α) δημιουργία αυτοματοποιημένης διαδικασίας υπολογισμού και καταβολής τόκων, β) τροποποίηση των μηνιαίων οικονομικών αναφορών προκειμένου να υπάρχει η σχετική πληροφόρηση, γ) αποσαφήνιση του θεσμικού πλαισίου αναφορικά με τους καταβαλλόμενους τόκους, δεδομένου ότι ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 53 του ν.4174/13 και του άρθρου 3 του ν.2120/93 (σχετ. η</p>	<p><u>Α.Α.Δ.Ε.</u> Όταν αποσαφηνιστεί το θεσμικό πλαίσιο αναφορικά με τους καταβαλλόμενους τόκους και κατόπιν προσαρμογής του πληροφοριακού συστήματος αναφορικά με την πάροδο του 90ήμερου, θα μπορεί να γίνει αυτόματα ο υπολογισμός των τόκων.</p> <p><u>Γ.Λ.Κ.</u> Ως προς το β: Δεν υπάρχει υποχρέωση δημοσίευσης των εν λόγω τόκων στο Μηνιαίο Δελτίο του ΓΛΚ. Ενσωματώνονται αυτούσια τα στοιχεία υποχρεώσεων με ΑΦΕΚ που αποστέλλει η ΑΑΔΕ (και αναφέρεται η ΑΑΔΕ ως πηγή στο εν λόγω Δελτίο). Το Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Φορέων Γενικής Κυβέρνησης αποτυπώνει τις ταμειακές ροές των φορέων γενικής κυβέρνησης σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών. Επιπρόσθετα δημοσιεύεται ο πίνακας ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων</p>	<p>Υ</p> <p>Λόγω της πολυπλοκότητας του συγκεκριμένου ζητήματος, η εισήγηση θα ολοκληρωθεί μέχρι το Δεκέμβριο 2018</p>	

Συστάσεις Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου φορέα	Προτεραιότητα Χρονικός ορίζοντας Υ/Μ/Χ	Παρατηρήσεις ομάδας ελέγχου Ε.Σ
ΠΟΛ. 1062/03).	<p>προς τρίτους των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης και οι υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων – ΑΦΕΚ (ορισμός ληξιπροθέσμων στο δελτίο). Δεν δημοσιεύονται οι απλήρωτες υποχρεώσεις των φορέων γενικής κυβέρνησης ούτε οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις παρά μόνο οι εγγυήσεις που έχουν παρασχεθεί από το Κράτος.</p> <p>Κατά τα λοιπά (α και γ) η σύσταση αφορά θέματα που δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του ΓΛΚ.</p>		
<p>4. Σύσταση για: α) αυτοματοποιημένη διαδικασία διασύνδεσης Α.Φ.Μ. φορολογουμένου με IBAN, β) κατά τη διαδικασία υποβολής φορολογικών δηλώσεων να καταστεί υποχρεωτική τη συμπλήρωση του IBAN του τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου (Φ.Π. & Ν.Π.) σε αντίστοιχο πεδίο, γ) αποστολή μηνύματος στο προφίλ των φορολογουμένων στο Taxisnet, στις περιπτώσεις εκείνες που δεν έχουν δηλώσει IBAN για την επιστροφή των φόρων.</p>	<p><u>Α.Α.Δ.Ε.</u> Η ΔΗΛΕΔ έχει ήδη ξεκινήσει συνεργασία με την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών προκειμένου να έχει τη δυνατότητα ελέγχου ορθότητας του IBAN σε σχέση με τον ΑΦΜ και θα προβεί σε ανάπτυξη των απαιτούμενων συστημάτων για τη δήλωση και έλεγχο του IBAN.</p>	<p>Υ (Εκτιμώμενος Χρόνος Υλοποίησης - 12/2018)</p>	
<p>5. Σύσταση για αποσαφήνιση νομικού πλαισίου αναφορικά με τον ορισμό της έννοιας των ληξιπροθέσμων υποχρεώσεων από επιστροφές φόρων όπως αυτή</p>	<p><u>Α.Α.Δ.Ε.</u> Συμφωνούμε ως προς την αποσαφήνιση του νομικού πλαισίου</p>	<p>Υ Λόγω της πολυπλοκότητας του συγκεκριμένου ζητήματος, εκτιμώμενος χρόνος</p>	

Συστάσεις Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου φορέα	Προτεραιότητα Χρονικός ορίζοντας Υ/Μ/Χ	Παρατηρήσεις ομάδας ελέγχου Ε.Σ
προβλέπεται από το άρθρο 42 του ν.4174/13, καθόσον υπάρχουν περιπτώσεις φόρων που δεν προσδιορίζεται σαφώς από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο η δήλη ημέρα, από την οποία οι σχετικές υποχρεώσεις επιστροφής φόρου καθίστανται ληξιπρόθεσμες.		ολοκλήρωσης : Α' τρίμηνο 2019	
6. Σύσταση για κωδικοποίηση της Φορολογικής Νομοθεσίας αναφορικά με τις Επιστροφές Φόρων, προκειμένου να αποφευχθεί η έκδοση από τη Φορολογική Διοίκηση διαδοχικών και συχνά αντικρουόμενων ερμηνευτικών εγκυκλίων ως προς τις επιστροφές φόρων.	<u>Α.Α.Δ.Ε.</u> Συμφωνούμε	Υ Λόγω της πολυπλοκότητας του συγκεκριμένου ζητήματος, εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης : Α' τρίμηνο 2019	
7. Σύσταση για προσαρμογή ΟΠΣ TAXIS για καθολική υποβολή φορολογικών δηλώσεων μέσω Taxisnet.	<u>Α.Α.Δ.Ε.</u> Η πλειοψηφία των δηλώσεων υποβάλλεται μέσω TAXISnet, για τις ελάχιστες που υπολείπονται , απαιτείται συνεργασία με την ΔΕΑΦ για έκδοση αποφάσεων που θα καλύπτουν την ηλεκτρονική υποβολή.	Χ (Εκτιμώμενος Χρόνος Υλοποίησης - 12/2019)	
8. Σύσταση για επικαιροποίηση Εγχειριδίου ΟΠΣ TAXIS (εφαρμογές Επιστροφών Φόρων) σε συνδυασμό με την τροποποίηση των σχετικών εφαρμογών.	<u>Α.Α.Δ.Ε.</u> Η ΔΗΛΕΔ αποστέλλει έγγραφες οδηγίες στις Δ.Ο.Υ. σε κάθε τροποποίηση εφαρμογής των πληροφοριακών συστημάτων.	Η επικαιροποίηση θα συμπέσει με την αλλαγή/ τροποποίηση των διαδικασιών που θα εφαρμοστούν Α' εξάμηνο 2020	

Συστάσεις Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου φορέα	Προτεραιότητα Χρονικός ορίζοντας Υ/Μ/Χ	Παρατηρήσεις ομάδας ελέγχου Ε.Σ
9. Σύσταση για υιοθέτηση διαδικασιών τήρησης της χρονολογικής προτεραιότητας (μέθοδος F.I.F.O.) κατά την εξόφληση των υποχρεώσεων επιστροφής φόρου.	<p><u>A.A.Δ.Ε.</u> Τηρείται, πλήν των περιπτώσεων που υπάρχουν ήδη εκκαθαρισμένες προς αποπληρωμή επιστροφές, ώστε να μην δημιουργούνται νέα ληξιπρόθεσμα (υπάρχουν περιπτώσεις υπό έλεγχο επιστροφών, η εκκαθάριση των οποίων δεν μπορεί να καθυστερεί τις ήδη εκκαθαρισμένες προς αποπληρωμή επιστροφές, οι οποίες δεν έχουν επιλεγεί από το σύστημα risk analysis προς έλεγχο). Επίσης, η απόλυτη τήρηση της χρονολογικής σειράς προτεραιότητας, κατά την άποψή μας (μέθοδος F.I.F.O.), δημιουργεί καθυστέρηση στην άμεση μείωση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, καθώς υπάρχουν περιπτώσεις επιστροφών με πολύ μεγάλα ποσά τα οποία δεν επιλέγονται κατά προτεραιότητα με την εν λόγω μέθοδο προς έλεγχο, έναντι μικρότερων ποσών, λόγω τήρησης της χρονολογικής σειράς. Προς τούτο εκδόθηκε η αριθ.πρωτ. ΔΕΛ Α 1142438 ΕΞ .2017/22-9-2017 για την εκτέλεση των επιστροφών ΦΕΝΠ φορολογικού έτους 2016 κατά προτεραιότητα για τα μεγαλύτερα ποσά.</p>	Υ	
10. Σύσταση για αυτοματοποιημένη διαδικασία σύνδεσης φορολογικής δήλωσης με Α.Φ.ΕΚ. και την εξάλειψη των δυνατοτήτων δημιουργίας πολλαπλών Α.Φ.ΕΚ. για την ίδια επιστροφή στις αντίστοιχες υποεφαρμογές του Ο.Π.Σ. TAXIS.	<p><u>A.A.Δ.Ε.</u> Από την έναρξη του ν.4172/2013, για τις ηλεκτρονικές υποβολές, τα ΑΦΕΚ δημιουργούνται κεντρικά, συνδέονται με τη Δήλωση και δεν υπάρχουν πολλαπλά ΑΦΕΚ.</p>	'Εχει ήδη υλοποιηθεί	Η Ομάδα Ελέγχου έχει απαντήσει σχετικά με το εύρημα αυτό (βλ. Εύρημα 3.3.1.1)

Συστάσεις Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου φορέα	Προτεραιότητα Χρονικός ορίζοντας Υ/Μ/Χ	Παρατηρήσεις ομάδας ελέγχου Ε.Σ
11. Σύσταση για αυτοματοποίηση της διαδικασίας ταυτοποίησης φορολογικών εισπράξεων μέσω Εμπορικών Τραπεζών και δημιουργίας εφαρμογής ταυτοποίησης των στοιχείων του φορολογούμενου κατά τη διαδικασία πληρωμής των φορολογικών τους υποχρεώσεων μέσω Τραπεζών (e-banking ταμείο).	Α.Α.Δ.Ε.: Θεωρούμε ότι οι περιπτώσεις λανθασμένης πληκτρολόγησης ταυτότητας οφειλής είναι ελάχιστες. Από τον Απρίλιο 2018 γίνεται αποπληρωμή μέσω TAXISnet με κάρτες πληρωμών. Με αυτόν τον τρόπο ελέγχεται ότι ο φορολογούμενος δεν μπορεί να επιστρέψει περισσότερα από όσα οφείλει.	X Έχει υλοποιηθεί η εφαρμογή πληρωμής του φορολογούμενου με κάρτα.	
12. Σύσταση για ορθή αποτύπωση Υπερεισπράξεων στις οικονομικές αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. και του Γ.Λ.Κ., έτσι ώστε να μη περιλαμβάνονται κωδικοί υπερεισπράξεων που δεν αποτελούν πραγματικές υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων.	Α.Α.Δ.Ε. Με τη χρήση της πιστωτικής κάρτας προσδοκούμε να μην δημιουργούνται υπερισράξεις και να μην χρειάζεται να αναφέρονται στις οικονομικές αναφορές. Γ.Λ.Κ. Η πηγή για τη συγκεκριμένη κατηγορία ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, όπως αναφέρεται και στο Δελτίο του ΓΛΚ είναι η ΑΑΔΕ. Στο Δελτίο ενσωματώνονται αυτούσια τα στοιχεία που αποστέλλει η ΑΑΔΕ.	Α' εξάμηνο 2019	
13. Σύσταση για ορθή αποτύπωση του τρόπου εξόφλησης των Υποχρεώσεων Επιστροφών Φόρων στο Ο.Π.Σ. TAXIS, μέσω τροποποίησης των πεδίων «Τρόπος Εξόφλησης Επιστρεπτέου Τ.Ε.Κ.» των Α.Φ.ΕΚ. προκειμένου να δύνανται να υποστηριχθούν πολλαπλοί τρόποι	Α.Α.Δ.Ε. Η ενέργεια αυτή δεν επηρεάζει τα ληξιπρόθεσμα.	Έχει γίνει συμφωνία με τους θεσμούς να υλοποιηθεί το 2022	

Συστάσεις Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου φορέα	Προτεραιότητα Χρονικός ορίζοντας Υ/Μ/Χ	Παρατηρήσεις ομάδας ελέγχου Ε.Σ
εξόφλησης ανά κατηγορία πεδίου.			
14. Σύσταση για αποτύπωση Εκκρεμών Γραμματίων Τρίτων ως υποχρεώσεις επιστροφής φόρων στις αναφορές της Α.Α.Δ.Ε. και του Γ.Λ.Κ. καθώς εξακολουθούν να υφίστανται ως εκκρεμείς υποχρεώσεις.	<p><u>Α.Α.Δ.Ε.</u> Η συγκεκριμένη ενέργεια θα πρέπει να ολοκληρωθεί μετά την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου.</p> <p><u>Γ.Λ.Κ.</u> Η πηγή για τη συγκεκριμένη κατηγορία ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, όπως αναφέρεται και στο Δελτίο του ΓΛΚ είναι η ΑΑΔΕ. Στο Δελτίο ενσωματώνονται αυτούσια τα στοιχεία που αποστέλλει η ΑΑΔΕ.</p>	<p>Εκτιμώμενος Χρόνος Υλοποίησης - τέλος 2020</p>	
15. Σύσταση για ορθή παρακολούθηση παραγεγραμμένων υποχρεώσεων επιστροφής φόρων από Α.Φ.ΕΚ. και Γραμμάτια Τρίτων, την τήρηση διαδικασιών παραγραφής, την αυτοματοποίηση των διαδικασιών παραγραφής των Α.Φ.ΕΚ. και των Γραμματίων Τρίτων μέσω του Ο.Π.Σ. TAXIS και την ψηφιοποίηση της διαδικασίας κατάθεσης αιτήσεων διακοπής παραγραφής.	<p><u>Α.Α.Δ.Ε.</u> Θα διερευνηθεί η δυνατότητα μηχανογραφικής παρακολούθησης και αυτοματοποίησης της παραγραφής με τις αρμόδιες δ/νσεις της ΓΔΦΔ.</p>	<p>Β' τρίμηνο 2019</p>	

Συστάσεις Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου φορέα	Προτεραιότητα Χρονικός ορίζοντας Υ/Μ/Χ	Παρατηρήσεις ομάδας ελέγχου Ε.Σ
<p>16. Σύσταση για ορθή αποτύπωση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της Α.Α.Δ.Ε. στο μηνιαίο δελτίο του Γ.Λ.Κ. ώστε να περιλαμβάνεται η πληροφόρηση για το ύψος των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων άνω των 90 ημερών, και για τα Α.Φ.ΕΚ., τα Γραμμάτια Τρίτων και τις υποχρεώσεις για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί Α.Φ.ΕΚ.</p>	<p>Γ.Λ.Κ. Το ΓΛΚ έχει υποχρέωση δημοσίευσης μόνο για το σύνολο των υποχρεώσεων για τις οποίες έχει εκδοθεί ΑΦΕΚ (υποσημείωση 1 στο σχετικό πίνακα του δελτίου- ορισμός ληξιπρόθεσμων). Το Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Φορέων Γενικής Κυβέρνησης αποτυπώνει τις ταμειακές ροές των φορέων γενικής κυβέρνησης σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών. Επιπρόσθετα δημοσιεύεται ο πίνακας ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τρίτους των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης και οι υποχρεώσεις από επιστροφές φόρων – ΑΦΕΚ (ορισμός ληξιπρόθεσμων στο δελτίο). Δεν δημοσιεύονται οι απλήρωτες υποχρεώσεις των φορέων γενικής κυβέρνησης ούτε οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις παρά μόνο οι εγγυήσεις που έχουν παρασχεθεί από το Κράτος. Κατά συνέπεια δεν δημοσιεύονται εκτιμήσεις επί αιτημάτων που δεν έχουν εκκαθαριστεί και δεν έχει εκδοθεί ΑΦΕΚ, καθώς δεν αποτελούν βέβαιες υποχρεώσεις. Η υποχρέωση για τη δημοσίευση στοιχείων πηγάζει από το ΤΜΥ. Ειδικότερα, στο ΤΜΥ ρητά αναφέρονται τα στοιχεία τα οποία πρέπει να δημοσιεύονται, ενώ για τα λοιπά στοιχεία προκύπτει μόνο υποχρέωση κοινοποίησης στους θεσμούς: «Monthly data on spending and tax refund (processed) gross arrears of the general government will be provided by the Ministry of Finance within four weeks after the end of each month. The Ministry of Finance will publish this information on its website. The Ministry of Finance will also provide for the institutions data on ... (ii) stock of unpaid processed tax refund claims, showing verified and unverified claims; ... Tax refund arrears data ... will be based on information provided by General Secretariat for Information Systems and General Secretariat for Public Revenue / Independent</p>		

Συστάσεις Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου φορέα	Προτεραιότητα Χρονικός ορίζοντας Υ/Μ/Χ	Παρατηρήσεις ομάδας ελέγχου Ε.Σ
	Authority for Public Revenue (IAPR). The GSPR / IAPR will fill out the tax refund template provided for this purpose on a monthly basis. ...» (ESM TMU)		
<p>17. Σύσταση για κατάργηση της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων επιστροφής Φ.Ε.Ν.Π. & Φ.Ε.Φ.Π. προκειμένου η διαδικασία υποβολής φορολογικών δηλώσεων Φ.Ε.Ν.Π. & Φ.Ε.Φ.Π. να αποτελεί και αίτηση επιστροφής (εφόσον προκύπτει πιστωτικό υπόλοιπο μετά την εκκαθάριση των δηλώσεων), έτσι ώστε να μην υφίσταται η αναγκαιότητα της προσέλευσης των φορολογουμένων στη Δ.Ο.Υ. και της υποβολής έντυπης μορφής αίτησης.</p>	<p><u>Α.Α.Δ.Ε.</u> Μας βρίσκει σύμφωνους, δεδομένου ότι σε ότι αφορά τα φυσικά πρόσωπα στη πράξη ήδη εφαρμόζεται η σχετική διαδικασία (ήτοι, χωρίς την υποβολή αίτησης).Στις Δηλώσεις Φ.Ε., λόγω αυτοτέλειας των χρήσεων ,η πιστωτική δήλωση, επέχει και θέση αίτησης. Όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, η εν λόγω πρόταση αναμένεται να εξαλείψει τις διαφορετικές πρακτικές που τυχόν ακολουθούνται από διαφορετικές Δ.Ο.Υ. Σε κάθε περίπτωση πάντως, για την ορθή υλοποίηση των ανωτέρω, θεωρούμε ότι απαιτείται νομοθετική ρύθμιση (τροποποίηση παρ.2 άρθρου 42 του ν.4174/2013). Η Α.Α.Δ.Ε δεν έχει τη νομοθετική πρωτοβουλία - θα πρέπει να εισηγηθεί την εν λόγω νομοθετική διάταξη στον Υπουργό Οικονομικών</p>	<p>Υ Εκτιμώμενος χρόνος για εισήγηση Δεκ 2018. Η υλοποίηση δεν εξαρτάται από την ΑΑΔΕ, αλλά από το Υπ.Οικ</p>	
<p>18. Σύσταση για βελτίωση της διαλειτουργικότητας μεταξύ του Ο.Π.Σ. TAXIS και των Ο.Π.Σ. των Φορέων Γ.Κ. προκειμένου να ψηφιοποιηθούν τα αιτήματα και οι διεκπεραιώσεις συμψηφισμών με χρέη (απαιτήσεις) της Α.Α.Δ.Ε.</p>	<p><u>Α.Α.Δ.Ε.</u> Είναι σε εξέλιξη σχετική δράση για τη διαλειτουργικότητα με φορείς για τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας/βεβαίωσης οφειλής.</p>	<p>Υ Γ' τρίμηνο 2019. Οι υπόλοιπες δράσεις χρειάζονται τη σύμπραξη των υπόλοιπων φορέων και δεν εξαρτάται από την ΑΑΔΕ</p>	

Συστάσεις Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου φορέα	Προτεραιότητα Χρονικός ορίζοντας Υ/Μ/Χ	Παρατηρήσεις ομάδας ελέγχου Ε.Σ
<p>19. Σύσταση για προσαρμογή υποσυστήματος Φ.Π.Α. του Ο.Π.Σ. TAXIS ως εξής : α) Για τα Α.Φ.ΕΚ. άμεσης επιστροφής να εκδίδεται ένα Α.Φ.ΕΚ. στο 100% του ποσού επιστροφής, β) Να επικαιροποιηθεί η ΠΟΛ.1073/04 με σκοπό τη μείωση ή ψηφιοποίηση των αναγκαίων δικαιολογητικών για την επιστροφή του Φ.Π.Α., γ) Να αυτοματοποιηθεί η διαδικασία διασταύρωσης μεταφερόμενων υπολοίπων από προηγούμενα έτη στο Ο.Π.Σ. TAXIS και δ) να αυτοματοποιηθεί η διαδικασία επιστροφής Φ.Π.Α μέσω της υποβολής ηλεκτρονικού αιτήματος επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου για όλες τις φορολογικές περιόδους.</p>	<p>Α.Α.Δ.Ε. Έχει ήδη καταρτιστεί σχέδιο Απόφασης για τη διαδικασία επιστροφών ΦΠΑ. Στο σχέδιο προβλέπεται ότι κατά το στάδιο της αίτησης δεν θα απαιτείται η υποβολή δικαιολογητικών. Το σχέδιο θα κοινοποιηθεί άμεσα στις εμπλεκόμενες διευθύνσεις προκειμένου να εκδοθεί η απόφαση κατόπιν ενσωμάτωσης των παρατηρήσεων τους. Για το σημείο (γ) για την αυτοματοποίηση της διαδικασίας διασταύρωσης μεταφερόμενου πιστωτικού υπολοίπου, απαιτείται έρευνα και μελέτη από τις συναρμόδιες διευθύνσεις διότι πρέπει να ληφθούν υπόψη πολλές διαφορετικές παράμετροι.</p>	<p>α) Γ' τρίμηνο 2019, β) Δεκ 2018, γ) λόγω σοβαρών παραμετροποιήσεων του συστήματος, καθώς και εσωτερικής και εξωτερικής διαλειτουργικότητας που απαιτείται, για ην οποία χρειάζεται η σύμπραξη και φορέων εκτός της ΑΑΔΕ, ο χρόνος ολοκλήρωσης εκτιμάται το 2022</p>	
<p>20. Σύσταση για διασύνδεση Ο.Π.Σ. TAXIS & ELENXIS για την αποτελεσματική παρακολούθηση & επίσπευση της διαδικασίας περαίωσης των ελέγχων σε επιστροφές εκκρεμών φόρων. και τη δημιουργία ολοκληρωμένων αναφορών σε επίπεδο δηλώσεων επιστροφής/αιτήσεων επιστροφής/υποθέσεων ελέγχου/Α.Φ.ΕΚ..</p>		<p>Α' τρίμηνο 2020</p>	

Συστάσεις Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου φορέα	Προτεραιότητα Χρονικός ορίζοντας Υ/Μ/Χ	Παρατηρήσεις ομάδας ελέγχου Ε.Σ
<p>21. Σύσταση για έκδοση εντολής ελέγχου σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα από τη δημιουργία της υπόθεσης ελέγχου στο Ο.Π.Σ. ELENXIS, θεσπίζοντας υποχρεωτικό χρονικό διάστημα έκδοσης εντολής ελέγχου από την ημερομηνία δημιουργίας της υπόθεσης ελέγχου στο Ο.Π.Σ. ELENXIS για επιστροφές φόρων.</p>	<p><u>A.A.Δ.Ε.</u> Θα εκδοθεί οδηγία προς τις Δ.Ο.Υ. σύμφωνα με την σύσταση.</p>	<p>Υ 1/12/2018</p>	
<p>22. Σύσταση για αυτοματοποίηση και ψηφιοποίηση ελεγκτικών διασταυρώσεων του υφιστάμενου χειρόγραφου υπηρεσιακού σημειώματος, μέσω της αξιοποίησης των πληροφοριών που είναι ήδη καταχωρημένες στα Ο.Π.Σ. TAXIS, ELENXIS και Taxisnet.</p>	<p><u>A.A.Δ.Ε.</u> Συμφωνούμε με τη συγκεκριμένη ενέργεια, όμως χρειάζεται αλλαγή των διαδικασιών, τόσο στα συστήματα των Δ.Ο.Υ όσο και στα κεντρικά συστήματα της ΔΗΛΕΔ.</p>	<p>Λόγω πολυπλοκότητας του ζητήματος εκτιμώμενος χρόνος εφαρμογής : Α' τρίμηνο 2020</p>	
<p>23. Σύσταση για δημιουργία βάσης δεδομένων ευρημάτων στο Ο.Π.Σ. ELENXIS, προκειμένου να επικαιροποιούνται τα κριτήρια ανάλυσης κινδύνου και να μεταβάλλεται ο βαθμός σημαντικότητας τους, ανάλογα με την εμπειρία που αποκτάται μέσω των ευρημάτων.</p>	<p><u>A.A.Δ.Ε.</u> Οι περιπτώσεις ελεγκτικών ευρημάτων για την επαναξιολόγηση των κριτηρίων ανάλυσης κινδύνων, δύναται να εντοπίζονται μηχανογραφικά με βάση τη διαφορά μεταξύ του επιστραφέντος ποσού φόρου και του αιτούμενου ποσού (ήτοι εντοπισμός διαφοράς μεταξύ Α.Φ.Ε.Κ. ή πράξης προσδιορισμού του φόρου και του αίτηματος επιστροφής). Προς τούτο αναφορικά με τις επιστροφές ΦΕΝΠ η Δ. ΕΛ. με το με αριθ. πρωτ. ΔΕΛ Α 149728 ΕΞ 2017 ΕΜΠ/ 13.10.2017 έγγραφο, προδιέγραψε την υλοποίηση αναφοράς από την οποία προκύπτουν οι ως άνω διαφορές για κάθε δήλωση. Σε ότι αφορά τις επιστροφές Φ.Π.Α. η Δ.ΕΛ. με τον ΣΜ.2.3.18 Στόχο θα καθορίσει προδιαγραφές κατ' αντιστοιχία με τις αναφορές των επιστροφών ΦΕΝΠ. Περαιτέρω, η</p>	<p>Μ εκτιμώμενος χρόνος εφαρμογής : Δεκ 2021</p>	

Συστάσεις Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου φορέα	Προτεραιότητα Χρονικός ορίζοντας Υ/Μ/Χ	Παρατηρήσεις ομάδας ελέγχου Ε.Σ
	τήρηση ειδικής βάσης δεδομένων προϋποθέτει ανάπτυξη ειδικού λογισμικού στις βάσεις δεδομένων της ΑΑΔΕ, το οποίο θα πρέπει να ενημερώνεται από τις ελεγκτικές υπηρεσίες.		
24. Σύσταση για δημιουργία εφαρμογής στο Ο.Π.Σ. TAXIS για την παρακολούθηση ενδικοφανών προσφυγών, έτσι ώστε να παρακολουθείται η πορεία τους αναφορικά με τις επιστροφές φόρων και η εξαγωγή σχετικών αναφορών ενδιαφέροντος της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών.	<u>Α.Α.Δ.Ε.</u> Η υπηρεσία μας επιπλέον των υλοποιήσεων που αναφέρθηκαν στο 3.4.1.10 θα προβεί στην υλοποίηση εφαρμογών στο TAXIS για την παρακολούθηση των ενδικοφανών προσφυγών από τις Δ.Ο.Υ./Ελεγκτικά κέντρα.	Έχει ήδη εφαρμοστεί πιλοτικά στη ΔΕΔ από το Μάιο 2018	
25. Σύσταση για αντιμετώπιση θεμάτων διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού: α) κάλυψη αναγκών σε εξειδικευμένο προσωπικό στον τομέα του ελέγχου και της πληροφορικής, β) ολοκλήρωση εφαρμογής των περίπου 800 περιγραμμάτων εργασίας στους υπαλλήλους του Οργανισμού γ) εφαρμογή συστήματος αξιολόγησης του ανθρωπίνου δυναμικού και δ) διαρκής επιμόρφωση του ελεγκτικού προσωπικού μέσω της λειτουργίας της Φορολογικής Ακαδημίας.	<u>Α.Α.Δ.Ε.</u> α) α.1 Προκήρυξη 1Γ/2017 Προκήρυξη 13Κ/2017 Σχεδιασμός έκδοσης νέων προκηρύξεων για τους Κλάδους Εφοριακών και Πληροφορικής α.2 1ος κύκλος Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας 2017 α.3 1ος κύκλος Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας 2018, β) Τα Περιγράμματα Θέσεων Εργασίας της ΑΑΔΕ έχουν ήδη δημοσιευθεί, εφαρμοσθεί στον έλεγχο επάρκειας και καταλληλότητας τον Δεκέμβριο 2017 γ) το Σύστημα Αξιολόγησης του Προσωπικού της ΑΑΔΕ θα είναι έτοιμο εντός του 2018 δ) είναι συνεχόμενη	Υ α) Δεν εξαρτάται αποκλειστικά από την ΑΑΔΕ, εμπλέκονται εξωτερικοί φορείς (ΑΣΕΠ, Υπ.Οικ, ΥΔΜΗΔ κλπ) α.1 έτη ολοκλήρωσης (2018-2021) α.2 ολοκληρώθηκε εντός του 2017. α.3 δεν εξαρτάται αποκλειστικά από την ΑΑΔΕ, καθώς εμπλέκονται εξωτερικοί φορείς (ΑΑΔΕ, Υπ.Οικ κλπ) έτη	

Συστάσεις Ομάδας Ελέγχου	Απάντηση Ελεγχόμενου / Εμπλεκόμενου φορέα	Προτεραιότητα Χρονικός ορίζοντας Υ/Μ/Χ	Παρατηρήσεις ομάδας ελέγχου Ε.Σ
		ολοκλήρωσης (2018-2021) β) έχει ήδη ολοκληρωθεί τέλη 2017, γ) Δεκ 2018 , δ) συνεχόμενη	
26. Σύσταση για διασύνδεση του πληροφοριακού συστήματος Ο.Π.Σ TAXIS με τα Πληροφοριακά Συστήματα εξωτερικών φορέων και ελεγκτικών μηχανισμών ώστε να υφίσταται αυτοματοποιημένα συνολική εικόνα παραβατικότητας του οφειλέτη.	<u>Α.Α.Δ.Ε.</u> Επίκειται ένταξη σε παραγωγική λειτουργία της πρόσβασης στο πληροφοριακό σύστημα του Κτηματολογίου για λήψη πληροφοριών ιδιοκτησίας.	Υ Δεν εξαρτάται αποκλειστικά από την ΑΑΔΕ, καθώς απαιτείται η σύμπραξη εξωτερικών φορέων, συνεπώς δεν μπορεί να δοθεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.	

6.3. Παράρτημα: Νομοθετικό - Κανονιστικό Πλαίσιο

ΝΟΜΟΙ

1. Ν.4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α΄/26.7.13): Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις
2. Ν.4484/2017 (ΦΕΚ 110 Α΄/1.8.17): Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διαταγές της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/881 και άλλες διατάξεις
3. Ν.4046/2012 (ΦΕΚ 28 Α΄/14.2.12): Έγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος του Σχεδίου του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες επείγουσες διατάξεις για την μείωση του δημόσιου χρέους και της διάσωσης της εθνικής οικονομίας
4. Ν.4336/2015 (ΦΕΚ 94 Α΄/14.8.15): Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις – Κύρωση σχεδίου σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης.
5. Ν.4172/2013 (ΦΕΚ 167 Α΄/23.7.13): Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις.
6. Ν.4223/13(ΦΕΚ 287 Α΄/31.12.13): Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και άλλες διατάξεις
7. Ν.4224/13 (ΦΕΚ 288 Α΄/31.12.2013): Κυβερνητικό Συμβούλιο Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους Ελληνικό Επενδυτικό Ταμείο Αξιοποίησης Περιουσίας του Δημοσίου και άλλες επείγουσες διατάξεις .
8. Ν.2238/94 (ΦΕΚ 151 Α΄/16.09.1994): Κύρωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος
9. Ν.4281/2014 (ΦΕΚ 160 Α΄): Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις
10. Ν.4389/16 (ΦΕΚ 94 Α΄/27.5.2016): Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις.
11. Ν.2859/2000 (ΦΕΚ 248 Α΄/7.11.2000): Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ / ΔΙΑΤΑΓΕΣ

1. Δ.Ο.Δ.Α.Α.Δ.Ε.Α 1119042 ΕΞ 2017 : Παροχή οδηγιών σχετικά με την τροποποίηση της υπ.αριθμ.2/55763/0026/17.7.2013 (ΑΔΑ:ΒΕΥΤΗ-Ε33, ΦΕΚ 215 Β΄) Απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Καθορισμός διαδικασίας και δικαιολογητικών για την πληρωμή δαπανών τόκων επί επιστρεφόμενων εσόδων που έχουν εισπραχθεί αχρεώστητα».
2. Δ.ΟΡΓ. Α 1036960 Απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. (ΦΕΚ 968 Β΄/22.3.17): Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)
3. Δ.ΟΡΓ. Α 1115805 ΕΞ 2017 Απόφαση Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. (ΦΕΚ 2743 Β΄/2017): Μεταβίβαση Αρμοδιοτήτων και εξουσιοδότηση υπογραφών «Με εντολή Διοικητή» σε όργανα της φορολογικής διοίκησης
4. Δ14Α 1049953 ΕΞ 20.3.2013 :Διεκπεραίωση εκκρεμών αιτήσεων επιστροφής Φ.Π.Α.
5. ΔΕΛ Α 1142438 ΕΞ 2017/22.9.17: Διαδικασία επιστροφής φόρου εισοδήματος Νομικών Προσώπων και Νομικών Οντοτήτων φορολογικού έτους 2016
6. ΔΕΛΒ 1133271 ΕΞ2017/12.9.17: Οδηγίες διενέργειας μερικού ελέγχου για την επίσπευση της διαδικασίας επιστροφής φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
7. ΔΗΛΕΔ Δ 0031584 ΕΞ/8.8.14: Οδηγίες για τη διαδικασία επιστροφής φόρου Εισοδήματος για τα Νομικά Πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα
8. ΔΠΦΥ Α 1165341 ΕΞ2016/16.11.16: Οδηγίες για τη διαδικασία επιστροφής φόρου εισοδήματος για τα νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
9. ΔΠΦΥ Γ 1148909 ΕΞ 2015/17.11.15: Διαδικασία επιστροφής φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα φορολογικού έτους 2014.
10. ΚΥΑ Β/7/35889/2582/14 (ΦΕΚ 2795 Β΄/17.10.2014):Προϋποθέσεις και διαδικασία συμψηφισμού επιστροφών Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και Φόρου Εισοδήματος με οφειλές στους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης.
11. ΠΟΛ 1022/29.2.2004: Οδηγίες για την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του ν. 3220/2004 για την αντικειμενικοποίηση των φορολογικών ελέγχων (ΦΕΚ 15 Α΄/28.1.2004)
12. ΠΟΛ 1107/14.4.14: Υποβολή Τροποποιητικών περιοδικών δηλώσεων Φ.Π.Α.
13. ΠΟΛ 1132/24.8.17: Κοινοποίηση της διάταξης του άρθρου 74 του ν.4484/2017.

14. ΠΟΛ 1183/2014 (ΦΕΚ 2049B/29.7.14): Τροποποίηση της ΠΟΛ 1287/2013 (ΦΕΚ 3366 Β΄) Απόφασης Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αναφορικά με τη διαδικασία επιστροφής φόρου εισοδήματος για τα νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
15. ΠΟΛ 1202/8.9.14: Καθορισμός βιβλίων καταχώρισης εισπρακτέων και επιστρεπτέων ποσών κατά τις διατάξεις του άρθρου 30 του ν.4174/2013 όπως ισχύει
16. ΠΟΛ 1274/31.12.13 (ΦΕΚ 3398 Β΄): Αποδεικτικό ενημερότητας του άρθρου 12 του ν.4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α΄) όπως ισχύει.
17. ΠΟΛ.1058/2013 (ΑΔΑ: ΒΕ26Η-5Ν1): Καθορισμός διαδικασίας αποπληρωμής των εκκαθαρισμένων ή μη, εκκρεμών επιστροφών (tax refund arrears) στους δικαιούχους.
18. ΠΟΛ.1067/2013(ΦΕΚ 775 Β΄/3.4.2013) : Διαδικασία επιστροφής Φ.Π.Α. προς τις επιχειρήσεις και επιτηδευματίες - Τροποποίηση των ΑΥΟ ΠΟΛ. 1090/2012 και ΠΟΛ. 1073/2004 - Κατάργηση των ΑΥΟ ΠΟΛ. 1016/2010 και 1108/2010.
19. ΠΟΛ.1073/2004 : Διαδικασία και προϋποθέσεις επιστροφής του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 34 του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν.2859/2000).
20. ΠΟΛ.1077/17.7.2013: ΘΕΜΑ: Άμεση προώθηση εργασιών για την ικανοποίηση αιτήσεων επιστροφής Φ.Π.Α.
21. ΠΟΛ.1082/18.4.2013: Διεκπεραίωση εκκρεμών αιτήσεων επιστροφής Φ.Π.Α.
22. ΠΟΛ.1090/2012 (ΦΕΚ 1146 Β΄/10.4.12): ΘΕΜΑ: Διαδικασία επιστροφής Φ.Π.Α. προς τις επιχειρήσεις και επιτηδευματίες.
23. ΠΟΛ.1157/23.12.2009: Κατάργηση της ΑΥΟΟ 1088566/ 7245/1101/ΠΟΛ.1124/15.9.2009
24. ΠΟΛ.1176/12 (ΦΕΚ 2462 Β΄/10-9-2012) : Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 104647/2509/0016/ΠΟΛ. 1077/ 16.4.2003 (ΦΕΚ 714 Β΄/5.6.2003) Συμπλήρωση - τροποποίηση της απόφασης για την επιστροφή του Φόρου Εισοδήματος φυσικών προσώπων μέσω Τραπεζών.
25. ΠΟΛ.1212/26.9.2014: Επίσπευση επιστροφής πιστωτικού υπολοίπου για τις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν κυρίως πράξεις που δεν επιβαρύνονται με Φ.Π.Α. και έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών τους

- 26.** ΠΟΛ.1287/2013 (ΦΕΚ 3366 Β'/31.12.13) : Διαδικασία επιστροφής φόρου εισοδήματος για τα νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
- 27.** ΠΟΛ.1275/2001: Επιστροφή του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων μέσω Τραπεζών και Πιστωτικών Ιδρυμάτων και ρύθμιση συναφών θεμάτων.
- 28.** ΠΟΛ. 1146/13 (ΦΕΚ 1629 Β/1-7-2013): Τροποποίηση της υπ' αριθμ. ΠΟΛ. 1176/10.8.2012 (ΦΕΚ 2462/Β'/10.09.2012) Συμπλήρωση Τροποποίηση της απόφασης για την επιστροφή του Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων μέσω Τραπεζών.

6.4. Παράρτημα: Α.Α.Δ.Ε. - Πίνακας Ληξιπρόθεσμων Υποχρεώσεων